In cursul anchetei, nenorocitul a încercat în zadar să-şi probeze buna sa credinţă în faţa magistraţilor carĭ vedeaŭ în el un periculos criminal. *Sala de Accusacion* din Santa Cruz îl trimise în curând la Curtea supremă care îl condamnă la moarte.

C. Arg.

IN TIROL

O escursiune indrăzneaţă in munţiĭ Tiroluluĭ.

O INTÂLNIRE TERIBILĂ

Englezii nu se făcuseră încă stăpânĭ pe Transvaal dar începeaŭ să se preocupe de instalarea linieĭ ferate care să unească marea cu regiunile centrale ale republiceĭ sud-africane.

Curios de parcurge un teren încă puţin explorat, mă aventurasem pe malurile luĭ Limpopo, saŭ „fluviul crocodililor". care îşĭ are isvorul pe teritoriul Transvaaluluĭ, la sudul Pretorieĭ, în mijlocul colinelor care separă de valea luĭ Vaal, bazinul Orageluĭ.

La Sinekani, aproape de Mafakin, făcut cunoştinţă cu un hotentot, numit Cygar, negrul cel maĭ estravagant şi cel maĭ curagios ce am întâlnit. Il luaĭ călăuză, cu toate recomandaţiile protivnice ale unuĭ misionar din acea regiune, Reverendul I. Jansen, şi trebue să spun că nu avuĭ să mă plâng de devotamentul săŭ.

Dacă natura nu se arată de obiceĭ binevoitoare către hotentoţĭ, ea a făcut excepţie în favoarea luĭ Cygar, dându-ĭ o inteligenţă vie. Necrezând nicĭ în Dumnezeŭ nicĭ în dracu, el profesa independenţa cea maĭ complectă si cea maĭ nelimitată şi înfrunta pericolul cu un mare curaj; era chiar omul pe care-l căutam pentru o escursiune într'o regiune unde eram expus să întâlnesc la fie-care pas triburĭ ostile saŭ Boerĭ în rebeliune.

Cygar intrase de mic copil într'un regiment de cavalerie hotentotă şi aci învăţase maĭ multe meşteşugurĭ. El devenise totdeodată bun căruţaş, cismar şi curelar, dar nu putuse nicĭ odată să se laude că a fost în bune relaţiunĭ cu aventurieriĭ europenĭ, căcĭ el nu primea, în schimbul lucruluĭ săŭ, de cât promisiunĭ şi câte o-dată chiar şi loviturĭ de bice.

Ceea ce mă făcuse să-l iaŭ cu mine, este că pe lângă talentele sale de meseriaş maĭ era şi un excelent călăreţ, ţintaş de frunte şi vânător neobosit.

Următoarea întâmplare va da o idee de sângele rece al ghiduluĭ meŭ :

Cygar conducea pe atuncĭ un convoĭ pe malul septentrional al fluviuluĭ Limpopo, când pe jos, când cocoţat pe un imens car încărcat cu mărfurĭ, pe care cincĭ perechĭ de boĭ de abia îl trăgeaŭ prin torentele cu nisip mărginite de junglă. El nu-şĭ lua măcar timpul necesar somnuluĭ tradiţional la mijlocul zileĭ.

Soarele arunca raze de foc şi vântul ridice adevarate furtunĭ. De odată boiĭ se aprinră; Cygar îĭ loveşte cu svârcul biciuluĭ săŭ, lung de maĭ multĭ metri, şi atinge alternativ fie-care pereche, dar aceştia refuză să pornească.

Inţelegând atuncĭ că se petrece un lucru neobicĭnuit, Cygar sări pe pământ pentru a-şĭ da seama de ceea ce poate înspăimânta animalele sale aşa de supuse altă dată. El înaintă cu precauţiune către junglă ; o mişcare de aer îĭ aduce un miros caracteristic : acela de fiare.

Cygar se grăbea să ajungă la destinaţie. O clipă ezită; apoĭ se duse direct către erburile înalte unde se ascund bestiile carĭ aŭ fost trădate de mirosul lor. El zări un leŭ şi o leoaică culcaţĭ într'un culcuş; lângă eĭ dormeaŭ greŭ treĭ puĭ de leĭ.

Negrul era fără arme; ar fi putut să se întoarcă înapoĭ şi să facă un înconjur cu convoiul săŭ; dar nu se gândi la lucrul acesta.El măsură din ochĭ distanţa care-l separa de fiarele adormite, apoĭ, ca un îmblânzitor cu biciuşca sa, dădu două puternice loviturĭ de bicĭ înspre eĭ.

Sfârcul şueră şi lovi cu un sgomot care l'ar face o puşcă cu repetiţie.

Leiĭ, sculaţĭ din somn, nu căutară să-şĭ dea seama de acest pârâit şi se aruncară cu săriturĭ gimnastice afară din junglă; progeniturile lor se grăbiră să-ĭ urmeze.

Negrul care asistase nepăsător la această împrăştiere, se întoarse către car şi îşĭ continuă drumul, fără să se maĭ preocupe de fiarele pe carĭ le sculase aşa brusc din somn.

Acest episod nu este, de altfel, de cât un incident în viaţa sa aventuroasă.

Păun Petrescu.

INSULA MALTA

Malta, vechea Malita a Romanilor, este situată la 286 kilometri de coasta septentrională a Africeĭ; ea măsoară 28 kilometri de lungime pe 16 kilometri lărgime. Populaţia este destul de săracă şi industria puţin importantă, dar este un loc de primul ordin pentru Anglia, care ameninţa Toulonul, Cartagena, Minorca şi Corsica; ea ţine acĭ cheia Africeĭ, Italieĭ şi supraveghează de aci Algerul şi Messina.

La 8 Iunie 1798 ducându-se în Egipt, Napoleon Bonaparte se făcu stăpân pe ea, pentru a răzbuna nişte vechĭ insulte aduse Franţeĭ şi pentru a pune capăt existenţeĭ politice a cavalerilor Erusalimuluĭ.

După nenorocirea Francezilor de la Abukir.Maltezií, excitaţĭ de Englezĭ, se revoltară contra dominaţiuneĭ franceze, a căror mică armată fu obligată să se refugieze în citadelă. Atuncĭ Englezií debarcară şi asediară cetatea care fu obligată să se predea, după o apărare eroică timp de doĭ anĭ, ne maĭ având nicĭ muniţiunĭ, nicĭ o coaje de pâine.

In absenţa amiraluluĭ Nelson, comandorul Alexandru Ball se instală aci ca guvernator în numele regeluĭ Celor două Siciliĭ, dar odată stăpânĭ pe insulă, Englezií refuzară ca să o cedeze. Prin tractatul de la 1802 eĭ consimţiră să retrocedeze Malta ordinuluĭ cavalerilor Saint-Jean, dar, după obişnuinţa lor, nu făcură nimic.

Tractatul de la 1815 le asigură posesiunea definitivă. Atuncĭ Maltezií recunoscură păcăleala a căreĭ victimă eraŭ eĭ şi regretară adesea administraţia franceză.

Lascu.

O zi la prietenul meŭ A. Ball' O. B.

de **SMARA**

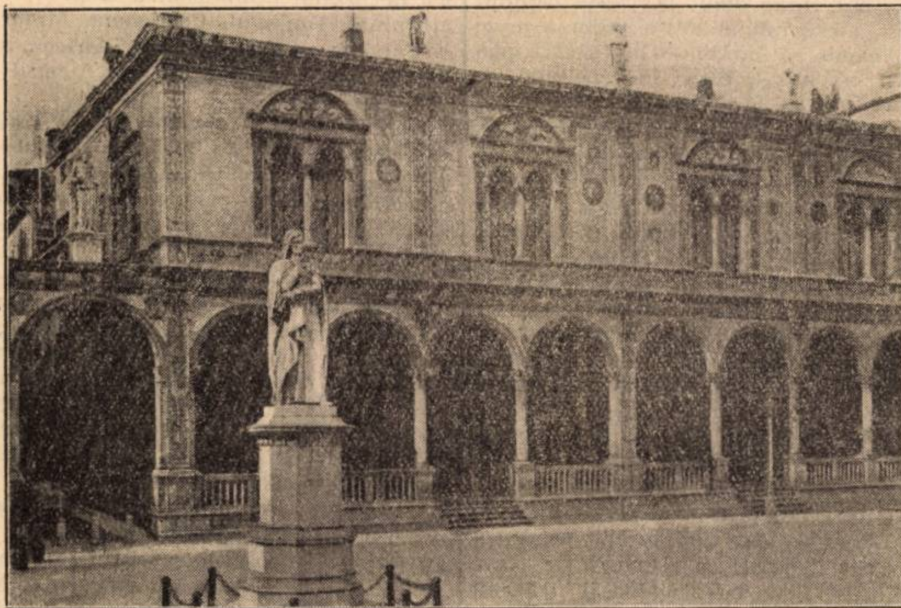
VERONA

Pe o zi frumoasă de primăvară întorcându-mă din Genova, m'am oprit la Verona ca să salut pe ilustrul meŭ prieten, *Angelo Ball' Oca Bianca*, care locueşte în mândra şi frumoasa patrie a luĭ *Paul Veronese* şi să revăd minunata Piazza delle Erbe, Piazza Dante e dei signori, Le tombe degli Scaligei, Casa Julieteĭ Basilica di San Zeno, de carĭ 'mĭ reaminteam din timpurile de odinioară, când treceam p'acolo cu cel care 'nţelegea că sufletul meŭ trăeşte cu artă şi prin artă !...

La gară m'aşteptam să fiu întâmpinată de un om obosit, căcĭ prietenul meŭ poartă 'n spinare câteva zecĭ de anĭ şi-a lucrat atât în cât s'ar umple două pinacotecĭ d'ale noastre numaĭ cu Capod'operile ieşite de supt penelul luĭ, dar să vede că clima misterioaseĭ Verona îl ţine sănătos, vesel şi dispus. Râde şi spune şi rânduește frumos în cugetărĭ (Ball-Oco e şi scriitor distins) acela ce mi-a eşit înainte pe bicicletă şi m'a primit ca un frate.

Acasă, o casă 'n marginea Adigeluĭ, care seamănă a palat medieval, ne aştepta o zână, modelul pictoruluĭ, care şi pregătise, pentru noĭ, un prânz suculent, dar ea s'a luptat mult, până să ne scoată din *studiu* de unde eu n'aş maĭ fi ieşit.

Am văzut sute de tablourĭ, căcĭ maestrul, afară de cele 82 de capete de operă expuse la expoziția din Veneția, (mostră individuală) are în atelier mulțime de tablourĭ în fața cărora nu te maĭ înduri a te depărta. Artistul, nu numaĭ că în alegerea subiectelor este inspirat, dar şi tratează magistral aceea ce pune pe pânză. Tablourile sale sunt psichologia timpuluĭ, fotografia fidelă a moravurilor, crestătura puternică pe răbojul vremiĭ a epoceĭ în care a trăit, a visat, a iubit oraşul săŭ natal în forma şi 'n trecutul săŭ istoric şi caracteristic.

Monumentul luĭ Dante

PIAZZA DELLE ERBE

Originala piață, care se atribue Episcopuluĭ *Raterio*, am vizitat'o cu artistul,îndată după ce-am prânzit. In ochiĭ meĭ rămăsese întipărit fie care colțişor, făcut de prietenul meŭ, par'că şi maĭ cu suflet ca 'n natură.

Edificiile brune, frescurile puternice, coloanele, fântânele, lanterna, turla dimnitoare medievală, umbrelele a sute de vânzătoare de erburĭ, zarzavaturĭ şi florĭ te face a te gândi la trecutul măreț al aceşteĭ vestite cetățĭ, la un prezent de activitate şi de cugetare sănătoasă aşa cum nu este la multe oraşe din Italia.

PIAZZA DANTE

Pe sub monumentala poartă a palatuluĭ comunal, am trecut în Piața Dante. Pe gândurĭ, glorificat în marmură, stă poetul veacurilor şi caută visător spre camerile în carĭ acum atâtea veacurĭ a fost sublim inspirat. Palatul Comunal e 'n parte acoperit de o ornamentație artistică din vremea renaştereĭ cu medalioane din secolul al XVII şi al XVIII-lea şi d'asupra frontispiciuluĭ se vede *Leul di San Marco* sfărâmat. Aicĭ se află oficiul *Maleficĭ* de venețiană instituție şi unde se păstra aşa zisa: *Boccu del bone* (gura leuluĭ) care servea pentru denunțările secrete. Toate emblemele de pe zidurĭ aŭ fost şterse în 1797 când Verona a ieşit de sub dominațiunea Venetă; ele s'aŭ reparat de pictorul Papli Dall' Oca Bianco, fratele luĭ Angelo, în 1896.

CIMITIRUL SCALIGERILOR

Am lăsat, cu părere de răŭ, Piața Dante şi înaintând în spre stânga am dat de cimitirul Scaligerilor. Monumentul principal e aşezat în mijlocul unuĭ grilaj de fier, lucrat ca o dantelă fină de Burano; veacurile n'aŭ avut ce'ĭ face.El e minunat şi s'a copiat în toată lumea.La Geneva, la noĭ, în Germania, în Franța dar... toate aŭ fost copiĭ... Coloane, capitele, turle, luate împreună, formează o armonie care vorbeşte ochiuluĭ şi inimeĭ.

Stema Scaligeră s'arată d'asupra aceştuĭ sepulcru unită cu aquila austriacă ce indică demnitatea Vicariatuluĭ imperial, conferit pentr prima oară de Enric al VII de Luxemburg, familieĭ Scaligeră.Multe urne, multe sarcofagiĭ, multe nume, resturĭ ale unuĭ trecut măreț, consacrate lumeĭ uşuratece de azĭ care se miră, admiră, critică, trece...

Peste toate treceaŭ ciripind rândunele.

BASILICA SAN ZENO

Trecând printre alee, când pe strade largĭ şi luminoase, când printre căĭ strâmte şi misterioase, am ajuns la *Basilica San Zeno*.

Maĭ nainte d'a trece pragul aceşteĭ sacre bisericĭ, ne-am oprit şi-am stat pe nişte blocurĭ marĭ de piatră. D'acolo nu ne-am maĭ fi sculat şi n'am maĭ fi plecat. Admirând când campanilul, când palatul din dreapta, când fațada aceştuĭ minunat templu care dela 840 adică din secolul al IX-lea luptă cu intemperiile, înfruntă veacurile!...

De pe o lespede înfiptă în laturea meridională se dovedeşte că la 1138 biserica a fost reparată. D'atuncĭ şi până azĭ, în diferite epoce, înfrumusețată, schimbată, adăogată, şi recunoscând mâna luĭ Giotto, ea stă mereu înfiptă aicĭ ca o făclie de veghe spre a dovedi măreția trecutuluĭ.

Această catedrală originală este împărțită 'n două: Vechea biserică, unde se află osemintele luĭ San Zeno, seamănă cu Sf. Sofia şi 'n jos la ea coborĭ p'o scară şi eştĭ inspirat de sacră credință şi biserica cea nouă, maĭ toată de marmoră şi de porfir,— sfințĭ, madone, candele, sfeşnice, aurăriĭ şi argintăriĭ, dăruite de credincioşĭ. Frescurĭ, evangheliştĭ, altare, simbolurĭ, carĭ te inspiră şi fără voe admirĭ şi deviĭ cucernic.

La uşa bisericiĭ ne-am oprit şi ne-am închinat; eŭ văzând furate maĭ multe bronzurĭ de pe ea mi-am zis: Oare să ne maĭ îndoim despre bunătatea luĭ D-zeŭ? Aceste mânĭ profane nu putea el să le sgârcească, să le usuce, atuncĭ când comiteaŭ asemena sacrilegiĭ?

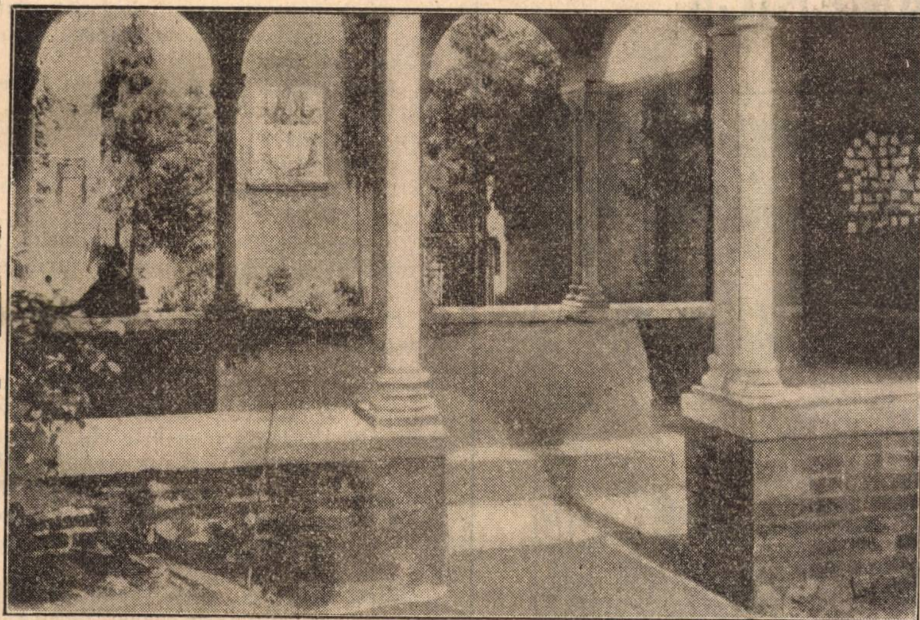
Piazza delle Erbe

CASA JULIETEI

In via Cappellio, am vizitat casa Julietei, tânăra amantă a luĭ Romeo, descoperită de poetul Luigi Da Porto, care a trăit în secolul al XVI descrisă de istoricul Giorolamo Dalla Corte și de unde Shakeaspeare întocmi frumoasa dramă pasională: Romeo și Julieta.

Din fugă, am văzut o bună colecție a maeștrilo anticĭ și modernĭ, ne-am oprit în fața unuĭ tabloŭ de Paulo Veronese, apoĭ la tabloul: *Gli amori delle anime*, de Angelo Dall'Oca Bianco, tablou cunoscut în lumea întreagă.

Am strâns mâna sfântă care crease acest capo-d'operă și am zis: Când să vedem și în pinacoteca noastră asemenea

Mormântul Julietei

Acest exemplu al iubireĭ sincere a fost cântat în zilele noastre de poețiĭ Vittorio Betteloni și Berto Barbarani, amic al pictoruluĭ Dall'Oca Bianca.

PINACOTECA

Ce va să zică un om cu suflet! S'apropia ora plecăriĭ și ilustrul meŭ *Cicerone* tot maĭ ținea să mă ducă și la Pinacotecă.

tesaure și la pictoriĭ noștri asemenea inspirațiĭ?

Ședea rezemat de fereastră artistul și șĭ contempla singur opera. Eu transportată, sugestionată, par'că mă și aflam în cimitir lângă ființele venite acolo și alăturea cu ele vărsam lacrămĭ pentru ceĭ dușĭ, pentru *Gli amori delle anime*!...

MILIARDARII AMERICANI

Jay Gould.

Jay Gould, „regele aeruluĭ", este fiul unuĭ fermier din Rochsburg, lângă New-York, unde s'a născut la 26 Aprilie 1822. Tatăl săŭ crezând că nu va face nimic, îl alungă de acasă, atuncĭ când nu era în vârstă de cât de 12 anĭ, nedându-ĭ de cât douĭ șilingĭ (2.50 fr.), o cămașe de schimb și aceste cuvinte: „Fă cu eĭ ce veĭ putea". Tânărul Gould, treĭ anĭ maĭ târziŭ, era asociat într'un șantier de lemne de construcție și câștiga 2000 dolarĭ pe an. Aci instală pe tatăl săŭ ca girant și prin forța lucruluĭ, ajunse inginer. La 18 anĭ el luă parte la licitațiunile pentru lucrările publice ale orașuluĭ Boston și el însușĭ conducea echipele de lucrătorĭ. Zece anĭ maĭ târziŭ el creiă imense tăbăcăriĭ și orașul care poartă numele săŭ Gouldsborough. Acum poseda două sute cincĭzecĭ de miĭ de dolarĭ (un milion). El înzeci acest capital în 2 anĭ, grație îndrăznețelor speculațiunĭ de drum de fer și își însuși o mare parte din drumurile de fer ale Uniuneĭ.Ceĭ douĭ șilingĭ părinteștĭ aŭ fructificat se vede: Jay Gould posedă actualmente maĭ mult de 1400 milioane și venitul săŭ anual este de 70 milioane.

Vanderbilt.

Vanderbilt „regele vapoarelor și drumurilor de fer", s'a născut în statul New-York, la 27 Maĭ 1794. Viitorul „commodore" n'a fost la școală. Când avu 15 anĭ, el trecea pasageriĭ de pe un mal pe cālalt al Hudsonuluĭ. Prima dată când avu cunoștință de ambiția sa, fu într'o zi când, în plină iarnă, se găsi fără ghete. La 18 anĭ servi ca simplu matelot. Energic, curagios, el reuși în timpul campanieĭ de la 1862 să aprovizioneze cu merinde cele 6 forturĭ carĭ înconjuraŭ New-Yorkul.

La 23 anĭ, poseda 9000 dolarĭ (cam 45 miĭ leĭ) și maĭ multe șalupe cu pânze pe care le vându îndată ce Fulton făcuse descoperirea sa (primul vapor cu aburĭ). In 1840, poseda o flotă de vapoare.Aŭ rămas 13 copiĭ, dintre carĭ 9 fete, pe care le-a crescut cu severitate. La 72 anĭ, Vanderbilt,vându vapoarele și cumpără drumurĭ de fer. In cincĭ anĭ câștigă 125 milioane. Când murĭ el avea maĭ mult de un miliard.

Iohn Pierpont Morgan.

Este omul cel maĭ bogat din lume.

Morgan s'a născut în Statele-Unite în 1837.După ce a urmat cursurile universitare din Boston, intră ca funcționar la banca Sherman. Aci arătându-șĭ calitățile superioare în chestie de finanțe,după douĭ anĭ deveni asociatul stăpânuluĭ săŭ. In 1868 se asociază cu banca Peabody; apoĭ douĭ anĭ maĭ târziŭ cu banca Morgan Drezel și C-nie.

Dotat de la natură cu o inteligență rară, el ajunse în cât-va timp să fie stăpânul a maĭ multor milioane.

Acum Pierpont Morgan are vre-o 90 de km. de cale ferată și 2 companiĭ de navigație.

Insurat în 1865 cu d-na Fracy, are zece copiĭ.

Iohn Davison Rockfeler.

„Regele petroluluĭ" s'a născut în 1839. Urmă școala comunală până la 14 anĭ, apoĭ s'a angajat ca lucrător agricol la o fermă unde rămase 4 anĭ. De aci se făcu vânzător de mărunțișurĭ. In acest timp cunoscu pe S. Clark. Acesta poseda o mică sumă de banĭ. Asociindu-se cu el, fondă o casă de transport. In 1865 asociațiĭ se despart Rockfeler ia pe tatăl săŭ ca asociat.

In 1882 Rockfeler avea câteva milioane cu care fondă trustul petroluluĭ. De atuncĭ averea i-a prosperat mereŭ. Azĭ are cam 2 miliarde de leĭ.

In fiecare an el împarte milioane de leĭ pe la Universitățile americane. Deși poate cheltui 300.000 de leĭ pe zi fără a se cunoaște nimic în enormu-ĭ capital, Rockfeler se poartă foarte simplu.

Andrew Carnegie.

Regele fieruluĭ s'a născut în 1837 în Scoția. Familia emigrându-ĭ în America, el fu maĭ întâĭ muncitor cu 1 franc pe zi. La 14 anĭ Carnegie era purtător de telegrame la *Ohio telegraphe Cy*. Aci învață să mânuiască aparatele și înlocuia câte un funcționar bolnav. La 22 de anĭ se asociă cu Woodruff, inventatorul Sleeping-caruluĭ. Afacerile îĭ merse crescând și în 1868 înființă o turnătorie de oțel lângă marile-ĭ fabricĭ de vagoane. In 1899 fundează trustul oțeluluĭ care i-a dus maĭ mult de 2 milioane. In 1901 averea luĭ era evaluată la un miliard. De atuncĭ s'a îndoit.

Dar filantropia sa e destul de cunoscută. Astfel a dat 50 de milioane spitalelor și biblioteceĭ din Pitsburg (America). Sume marĭ a donat universităților din America, ba și din Europa. De asemenea fundațiuneĭ „Hero's fund" destinat a răsplăti pe eroiĭ de toate națiile; fondul este de 25 de milioane.

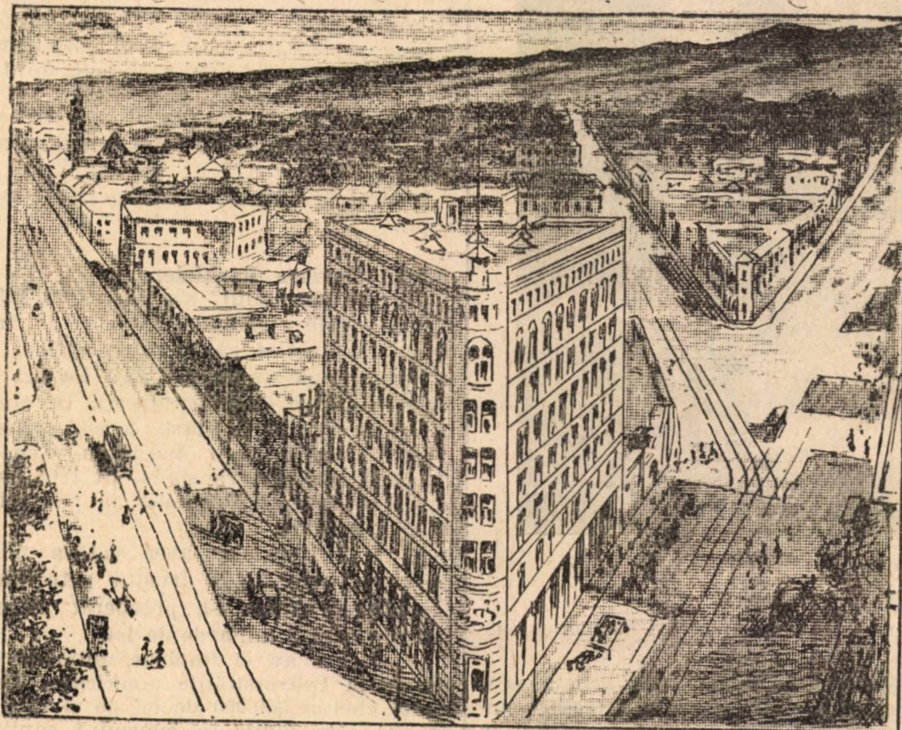
James Bennett.

Fondatorul ziaruluĭ „New-York Herald" s'a născut în 1837 în Scoția. Maĭ întâĭ fu seminarist, dar neplăcându-ĭ meseria asta, emigră în Statele Unite. Aci reuși a găsi loc ca corector la un ziar, apoĭ fu jurnalist, conferențiar și literat. In 1835 poseda 300 de dolarĭ. Cu această sumă merse la directorul ziaruluĭ „New-York Tribune" care refuză d'a fonda un

ziar cu el. Ne descurajat de loc,el înființă ntr'o pivniță de pe strada Nasau ziarul „New-York Herald". Dar cu toată munca luĭ, el rămase sărac. Un farmacist începu a-ĭ da anunțurĭ. Pâinea zilnică era asigurată. Bennet munci cu sîrguință și peste un an își întreĭ tiragiul, dublând formatul. De atuncĭ averea îĭ crescu. In 1869 I. Gordon Bennet trimise pe Stanley în căutarea luĭ Livingstone. In 1872, murind, el lasă în afară de ziarul acesta mare și multe imobile, cincĭ sute de milioane.

Trad. de **Tr. Popescu și Vani.**

VEDERI DIN AMERICA

Cartierul Oakland din San-Francisco (America)

Maurice Leblanc

Moartea e aci, în preajmă

După ce ocolise zidurile castelului, Arsene Lupin reveni la punctul de plecare. Hotărît, nu exista altă intrare, afară de cea principală, în vastul parc Maupertuis, decât o mică poartă de fier solid zăvorită pe dinăuntru.

— Fie, zise el, vom întrebuința vechile mijloace.

Pătrunzând în mijlocul desișuluĭ, unde își ascunsese motocicleta, desfăcu un pachet cu sfoară ce era legat de șea, și se îndreptă spre un loc ce și-l însemnase în timpul examinăreĭ zidurilor. Acĭ se afla un mare arbore ce creștea pe dinafară; dar ramurile luĭ groase treceaŭ mult în parc. Cineva putea sta acĭ, fără a fi observat de pe drum. Lupin se urcă în pom, trecu pe o cracă dincolo, legă solid o frânghie și coborî jos.

Era iarnă, luna luĭ Decembrie, și printre ramurile goale de frunze se putea vedea bine castelul, mic și mohorît al domeniuluĭ Maupertuis. Lupin se așeză în dosul unor sapinĭ și cu ajutorul unuĭ ochian examină fațada melancolică a castelului.

Orologiul suna tocmaĭ orele treĭ, când din castel eși o tânără, subțire, îmbrăcată cu o manta neagră. Tânăra se preumbla în lung și inlat câteva minute pe terasa din față, apoĭ porni întovărășită de un stol de păsărĭ cărora le dedea hrana cu mâna, prin aleea principală. Cu binoclul, Lupin o vedea perfect. Era înaltă, blondă și avea mișcările grațioase. Mergea voioasă, deși încet, privind soarele palid de Decembrie și se bucura rupând micĭ crenguțe uscate. Sosise aproape de Lupin, care o examina ascuns, când izbucniră lătrăturĭ furioase și un câine danez colosal, sări din coteț și se repezi spre ea pe cât îĭ permitea lanțul.

Tânăra se feri în lăturĭ și trecu fără a da atenție acestuĭ incident ce desigur se petrecea în fiecare zi. Atuncĭ câinele își mări furia trăgând de zgardă ca și când ar fi voit să se sugrume. Treĭzecĭ saŭ patruzecĭ de pașĭ maĭ departe, văzând că nu maĭ tace, ea făcu un semn cu mâna, ca și când ar fi zis: Staĭ locului!

Danezul tresări, se retrase în fundul cotețuluĭ și sări orbește înainte. Se auzi un strigăt de spaimă. Câinele străbătu spațiul trăgând după el cotețul rupt. Tânăra începu să fugă din toate puterile strigând ajutor. Dar din câteva salturĭ, câinele o ajunse. Ea căzu sfârșită de oboseală, pierdută de frică. Animalul o ajunse și ridică laba s'o lovească.

Chiar în acel moment se auzi o detunătură. Câinele făcu un salt înainte, căzu, scormoni pământul cu ghiarele, urlă de vre-o câteva orĭ și înțepeni.

— Mort, zise Lupin alergând cu revolverul în mână, gata a-l descărca a doua oară. Tânăra se ridicase, palidă, tremurând încă. Ea examină foarte surprinsă pe omul acesta necunoscut care o scăpase și zise:

— Mulțumesc... Mi-a fost frică... Era și timpul... Vă mulțumesc.

Lupin își scoase pălăria.

— Permiteți-mĭ să mă prezint d-ră.... Jean Daubreuil. Dar dați-mĭ voe un minit... unul doar.

El se plecă către cadavrul câineluĭ și examină locul unde câinele în furia sa rupsese cotețul.

— Știam eŭ, murmură el printre dințĭ, întâmplările vin repede de tot.

Revenind la tânăra fată el îĭ zise cu vioiciune: D-ră, n'avem de pierdut nicĭ un minut. Prezența mea este cât se poate de extraordinară. Eŭ nu vreaŭ să fiŭ găsit acĭ, din motive ce numaĭ pe dv. vă privesc. Credețĭ că s'ar putea ca zgomotul revolveruluĭ să fie auzit din castel?

Tânăra își revenise și răspunse cu o siguranță, de unde se vedea natura eĭ curagioasă.

— Nu cred!

— Tatăl d-voastră este azĭ în castel?

— Ah! Tata e bolnav de lunĭ de zile.... de altfel camera luĭ dă pe altă fațadă.

— Dar servitoriĭ?

— Eĭ locuesc toțĭ la un loc, dar acum sunt la lucru în altă parte. Nimenĭ nu vine pe acĭ afară de mine; singură eŭ mă plimb.

— Decĭ este sigur că nu ne vede nimenĭ vorbind, după aceștĭ arborĭ?

— O! sigur.

— Atuncĭ pot să vorbesc în voe?

— Cum nu. Dar nu pricep...

— Vețĭ pricepe îndată.

El făcu un pas înainte și zise: Voiŭ fi cât se poate de scurt.

— Acum patru zile d-ra Jeanne Darcieux....

— Sunt eŭ....

— D-ra Darcieux scria o scrisoare uneĭ prietene Marceline care locuește la Versailles...

— Cum știțĭ asta? zise tânăra încremenită, eŭ am rupt scrisoarea înainte de a o termina.

— Și a-țĭ aruncat hârtiuțele pe marginea drumuluĭ ce duce dela castel la Vendome.

— E drept... mă plimbam...

— Eŭ am cules bucățelile le-am lipit și am citit.

— A! ațĭ citit zise Jeanne, cam supărată.

— Da! am comis această indiscrețiune și nu o regret, căcĭ grație eĭ vă voiŭ salva.

— Pe mine, de ce?

— De moarte!

Lupin pronunță aceste vorbe foarte liniștit. Tânăra tremură.

— Dar nu sunt amenințată cu moartea.

— Așa zicețĭ d-ră?... Către finele luĭ

Fantazia uneĭ milionare

Inseparabilul Bruno

Iată în câte-va cuvinte istoria d-reĭ Flora Hermann și a inseparabiluluĭ săŭ *Bruno*. Această tânără și drăguță persoană este americană, cu toate că poartă un nume german.

roșĭ din Arkansas, se întâlni pe neașteptate, față în față, cu o ursoaică care îșĭ târa după ea puiul.

Iĭ era viața în pericol și atuncĭ, fără să exite, miss Flora îșĭ îndreptă carabina spre fiară pe care o ucise. Dar repede fu cuprinsă de remușcărĭ: făcuse un orfelin.

Iși repară nobil greșala adoptând puiul de urs care, din acel moment, nu a

Orĭ pe unde călătorește, miss Flora e însoțită de ursulețul eĭ.

Născută în Arkansas, ea fu crescută cu toate asprimele viețeĭ de către tatăl săŭ care, la început foarte sărac, deveni maĭ târziŭ proprietarul unor imense pădurĭ a căror exploatare l-a îmbogățit într'un chip uimitor.

Vânătoare intrepridă, miss Flora, într'o zi pe când umbla pe munțiĭ pădu-

maĭ părăsit-o. Ea a plecat de multe orĭ cu el peste ocean plătindu-ĭ locul după tariful călătorilor în clasa I !

D-șoara Flora imparte cu el costisitoarea ospitalitate a hotelurilor celor maĭ selecte.

Blaz.

Octombrie când citeațĭ pe o bancă de pe terasă, bancă unde stațĭ totdeauna, a căzut o piatră de la ciubucul mareĭ ferestre. Câțĭva centimetri și ațĭ fi fost strivită.

— O întâmplare.

— Intr'o frumoasă seară de Noembrie, treceațĭ prin grădină, când un glonte vă trecu fluerând pe la ureche.

— Adevărat.

In fine săptămâna trecută micul pod de peste răulețul din parc, la doĭ metri de cascadă, se prăbuși în momentul când treceațĭ. A fost o minune, cum ațĭ putut să prindețĭ o rădăcină.

Jeanne Darcieux încercă să surâdă.

— Fie, zise ea, eŭ îĭ scriam Marcelineĭ că aceste întâmplărĭ....

— Nu, d-ră, nu. In întâmplare odată de două orĭ, dar nu de atâtea orĭ în aceleașĭ împrejurărĭ. Iată de ce v'am venit în ajutor, iată de ce am intrat aci altfel decât pe poartă. Dușmanul v'a maĭ atacat odată.

— Cum? ce vă gândițĭ? a! nu cred.

Lupin ridică bucata din coteț cu lanțul și zise: Privițĭ veriga! Nimenĭ nu va maĭ putea zice că veriga nu e pilită; se vede perfect de bine.

Jeanne păli și frica îĭ contractă frumoasa-ĭ față.

— Cine îmĭ vrea răul? eŭ n'am făcut nimănuĭ răŭ... e grozav și avețĭ toată dreptatea, murmură ea.

Apoĭ isprăvi maĭ încet.

— Și mă întreb acum, pericolul amenință și pe tatăl meŭ?

— L'a tacat și pe el?

— Nu căcĭ el nu-șĭ părăsește camera. Dar boala luĭ e așa de ciudată. Se miră și doctorul. N'are forțe de loc, de umblat nu poate și se înăbușește des.

Lupin simți că e momentul să fie ascultat orbește.

— Nu vă temețĭ, zise el, căcĭ de mă vețĭ asculta nu mă îndoesc de succes.

— Da... da vreaŭ să vă ascult... groaznic, groaznic.

— Avețĭ încredere vă rog și binevoițĭ a mă asculta. Am nevoe de câteva lămurirĭ.

Rând pe rând el puse întrebărĭ, la care d-ra Darcieux răspunse grăbită.

— Animalul nu era niciodată deslegat, nu-ĭ așa?

— Nicĭodată.

— Cine-l hrănea?

— Pasnicul, la asfințit îĭ aducea mâncarea.

— El putea decĭ a se apropia iară a fi mușcat?

— Da și numaĭ el căcĭ câinele era foarte sălbatec.

— Nu bănuițĭ pe acesta.

— Oh! Nu Baptiste; nicĭodată.

— Și nu vedețĭ pe nimenĭ?

— Pe nimenĭ. Servitoriĭ ne sunt prea devotațĭ ca să bănuesc pe vre-unul.

— N'avețĭ prietenĭ în castel?

— Nu.

— Frațĭ?

— Nu.

— Tatăl va să zică, vă e singurul protector.

— Da, dar știțĭ în ce stare e!

— Mama d-voastră?

— Nu mi-o maĭ amintesc. A murit acum 16 anĭ... exact 16.

— Și cât aveațĭ pe-atuncĭ.

— Vre-o cincĭ anĭ.

— Locuiațĭ aci?

— Nu, la Paris. Anul trecut a luat tata castelul ăsta.

Lupin se gândi câtva în tăcere apoĭ zise:

— Bine, vă mulțumesc d-ră. Pentru un moment îmĭ ajung explicațiile. De altfel ar fi imprudent de a sta mult de vorbă.

— Dar, zise ea, pasnicul va găsi imediat câinele mort. Se va întreba, cine l'o fi omorât? Ce să spun?

— Că l'ațĭ omorât, spre a vă apăra de un atac.

— Făceți-l să creadă. Eŭ nu trebue să fiŭ bănuit deseară când voiŭ veni la castel.

— La castel? voițĭ să venițĭ?

— Da voi veni, nu știu cum, dar voiŭ vedea. Pedeseară....

Jeanne îl privi și stăpânită de el zise: Poțĭ conta pe mine!

Și se despărțiră.

Puțin îngrijat să nu fie văzut, cu urechea la pândă el vizită parcul în cele maĭ micĭ colțurĭ, cercetă mica poartă ce și-o notase pe din afară și scoase zăvoul, luă cheia, apoĭ de-a lungul zidului ajunse la arborele pe unde sărise în grădină.

Peste puțin era pe motocicletă spre sat. Aci Lupin se informă, unde ședea doctorul și află că la dreapta, lângă biserică.

Aci, sună, și fu introdus în cabinetul de consultație și se prezentă cu numele de Paul Daubreuil domiciliind la Paris rue de Suresnes. Citind într'o scrisoare ruptă că viața d-șoareĭ Darcieux era în periocol, el venia în ajutorul eĭ.

(Va urma).

Trad. de **Vătămanu.**

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL"

abonaților săĭ la tragerea din luna Noembrie, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Nicolae», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea maĭ pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din : o canapea, 4 scaune, o masă, o consolă cu oglindă, 2 piedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Bulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiar)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit in marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihaĭ-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victorieĭ, No. 107

UNA SUFRAGERIE MODERNA

compusă din : Un bufet cu marmură Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu oglindă ; O masă pentru 12 persoane, cu 6 scaune tapisate și îmbrăcate, imitație de piele. Cumpărată de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, vis-à-vis de piața de florĭ, lângă Hotel Dacia

O bucată pânză de borangic albă, de 9 metri; una idem frez, de 4 m.; una idem bleu, de 5 m.

cumpărate de la Expoziția Caseĭ Școalelor

Un serviciu de ceaiu, de metal alb fin, argintat și garantat că nu înegrește, compus din : o tavă frumos ciselată, cu mânere, și 12 pahare într'o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru orĭ-ce casă. **O fructieră de metal fin, argintată**, înaltă de 50 cm. și având 3 glastre pentru fructe și un vas pentru florĭ. **O fructieră de metal alb**, imitând exact argintul vechiŭ, înaltă de 37 cm., având și un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuteriĭ en gros și en detail Frațiĭ A. & I. Roller, Bucureștĭ, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciŭ de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare, montate în metal argintat Christofle V. P. F. **Una pungă de argint** veritabil, oxidată. **Una fructieră** de metal argintată, cu 6 cuțite de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăcĭ Perfection. **O mandolină** italiană. **Una muzică de masă** cu manivelă, cu 6 cântece. **Una chitară** franceză. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică N. Mischonzniky, furnisorul Curțiĭ Regale, strada Colțeĭ, No. 7, Bucureștĭ.

«Una bicicletă elegantă «Sport», cu roata liberă și frână automatică, prin contra-pedalare. **Una pușcă** de vânătoare cu două țevĭ, țevile de oțel «Bayard» din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard» Această armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuința atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum. **Una carabină** semi-automatică de mare precisiune **«Pieper»**, cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnisorul Curțiĭ Regale, 47, calea Victorieĭ, Bucureștĭ.

Una mașină de cusut, marca Compania Americană, calitate superioară. **Un gramofon** marca «Melodion Carmen Sylva», cu două arcurĭ remontabile în timpul mersuluĭ cu 6 plăcĭ marca Premier record. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașinĭ de cusut, gramofoane și biciclete en gros și en detail Compania Anglo-Americană, strada Carol 50, Bucureștĭ.

Un ceasornic de aur 14 carate cu 3 capace, pentru dame, marcat de Stat. **Două serviciĭ** de argint pentru ouă, compuse fie-care din câte treĭ bucățĭ, într'o cutie foarte elegantă. **Una pendulă** elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicăria Colțeĭ», Bucureștĭ, strada Colțeĭ, No. 31.

O armonică italiană, 21 clape, 8 basurĭ și tonurĭ de oțel. **O vioară** fină cu cutia eĭ. **O pelerină** de ploae portativă pe ambele părțĭ. Toate acestea sunt cumpărate de la „Compania Generală", mare biurou de importațiune, strada Smârdan 29, etajul I.

Două ceasornice de aur pentru damă.

Două ceasorniee de aur cu câte 3 capace, de bărbat

Șease ceasornice de argint.

Șease ceasornice de metal fin argintate, cu câte 3 capace.

Treĭ ceasornice de metal imitând argintul rusesc.

Cincĭ coliere-lănțișoare de argint veritabil pentru gât.

Una geantă de alpaca veritabilă.

2 costume de haine saco, după măsură și alegerea stofeĭ, carĭ se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, strada Academieĭ, No. 25.

Una mașină mare de bucătărie „Ideal", cu 4 ochiurĭ din tabie de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, Bucureștĭ, calea Văcăreștĭ, 142.

O colecție de legĭ compusă din 5 volume, de la d Ghețu, calea Dorobanților 100.

Un serviciŭ de oțet și untdelemn, de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb : una de oțet, una de untdelemn, una de muștar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.

Una mașină de călcat pentru croitorie, sistem Sol-Pop, ultima perfecțiune.

O vulpe de teracotă. **20 plachete** argintate, reprezentând pe Regele și Regina.

Afară de acestea, toțĭ abonațiĭ maĭ primesc gratuit un volum din **«Memoriile Regeluĭ Carol I al Românieĭ,** saŭ un volum din cărțile ce apar în editura ziaruluĭ „Universul" tipărite anume pentru abonațĭ.

Prețurile de abonament sunt aceleașĭ : **Pentru un an leĭ 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.**

Pentru concurarea la premiile de maĭ sus, abonațiĭ pe un an primesc 30 bonurĭ, ceĭ pe șease lunĭ 15 și ceĭ pe treĭ lunĭ primesc 5 bonurĭ. Abonațiĭ pe un an participă la două tragerĭ, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonurĭ pentru tragerea următoare.

Anul XIII.—No. 797 | 5 Bani în toată țara 5 | Miercurĭ, 15 August 1912

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 2,60 pe an în toată țara

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
No 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marțea

IN JAPONIA

Ilustrațiile noastre reprezintă câte-va tipuri de tinere și gingașe japoneze, în diferite îndeletniciri ale lor.

Ilustrația însemnată cu No. 1 reprezintă pe o japoneză călcându-și kimonoul. No. 2 e o tânără japoneză scriind o scrisoare de dragoste. No. 3, o elevă de Conservator facând exerciții la un instrument japonez, un fel de țiteră. No. 4 reprezintă pe două surorĭ japoneze.

GUY DE MAUPASSANT

PUIUL

Nu era mult de când Lemonier rămăsese văduv cu un copil. Iși iubise pasionat nevasta cu o dragoste exaltată și mângâetoare, fără vre-o singură amărăciune în tot timpul convietuirei lor. Era un om de treabă, modest, prea modest, încrezător și fără pic de răutate. Fiind înamorat de o vecină, care era săracă, o ceru în căsătoie și și-o luă de soție. Negoțul de perdele ce-l făcea îi aducea parale frumoase; cu toate astea nu i-ar fi trecut nici măcar un minut prin gând că tânăra fată să nu-l fi luat decât pentru el însuși. De altfel ea îl făcu fericit; nu o vedea de cât pe ea în lume, nu gândea de cât la ea, iar privirea cu care o urmărea fără încetare arăta pe îndrăgostitul umilit. Mii de mici neghiobii făcea în timpul mesei pentru ca să nu-și întoarcă ochii de la idealul adorat: vărsa vinul în farfurie și apa în solniță... pe urmă începea să râdă ca un copil tot repetând :

— Mi-ești dragă prea mult... vezi tu? destul ca să fac atâtea prostii.

Cu un aer liniștit și blând ea surâdea; apoi își întorcea ochii ca jenați de adorația bărbatului ei, silindu-se să-l facă să vorbească, să-i zică ori-ce... dar el îi lua mâna ținând-o într'a lui. „Micuța mea Jeana, draga mea", șoptea el încetișor.

Ea sfârșea prin a se plictisi zicându-i: „Fii cu minte, te rog, mănâncă și lasă-mă să mănânc. El se mulțumea să suspine în timp ce rupea câte o bucată de pâine ce o mesteca a lene.

Timp de cinci ani n'avură de loc copii, când de odată rămase însărcinată.

Fu o fericire delirantă de nespus. Toată vremea n'o mai părăsi nici o clipă, în cât deseori bătrâna doică care-l crescuse, era nevoită să-l gonească, închizând poarta după el, spre a-l sili să mai ia aer.

Legase de câtva timp prietenie frătească cu un tânăr care cunoștea pe nevasta sa de când era copilă și care se găsea subșef de biurou la prefectură. Duretour lua de trei ori masa pe săptămână la Lemonier, aducând când flori doamnei când vre-o loje de teatru; ba une-ori la desert, chiar Lemonier înduioșat zicea adresându-se către nevastă-sa :

— Cu o tovarășe ca tine și un prieten ca el, ori-cine este cât se poate de fericit.

La facere ea muri — și el era cât p'aci să piară de durere. Dar chipul copilului îi mai da tărie.

Il iubea cu o dragoste nebună și suferitoare, cu o aiureală bolnavă în care supraviețuia ceva din amintirea moartei, din iubirea lui. Sânge din sângele ei, toată ființa ei continuată, era quintesența, era viața ei căzută în alt corp; dispărea pentru ca copilul să existe. Și tatăl îl îmbrățișa cu furie, îl legăna, îl mânca din ochi în timp ce s'așeza lângă el... Și înmărmurea ceasuri întregi acolo privindu-l și gândind la mii de lucruri întristătoare ori vesele. In cât puiul dormea, s'apleca de-asupra plângând în dantelele lui.

. . . .

Copilul se făcu mare. Nici chiar un ceas nu putea tatăl să treacă fără să fie lângă el; se învârtea împrejurul lui, îl plimba, îl îmbrăca chiar, îl mângâia, îl hrănea. Prietenul său părea de asemenea că iubește mult acest strengar pentru că-l îmbrățișa cu atâta frenezie cu acel drag pe care îl au doar părinții. Il juca în brațe, îl lăsa să sară ceasuri întregi călare pe piciorul său și câte odată rostogolindu-l pe genunchii săi, îi ridica rochița și săruta scalele grase și pulpele rotunde ale copilașului. Incântat Lemonier murmura : Cât e de drăguț, nu-i așa ?

Și Duretour strângând copilul în brațe îl gâdila pe gât cu vârful mustății.

Doar Celeste, bătrâna doică, nu prea căta să găsească atâta bucurie ori tandreță. Se supăra des din cauza nebuniilor lui și părea exasperată din cauză că-l răsfățau atât de mult cei doui. Ea zicea : Credeți că așa se crește un copil? doar o maimuță o să scoateți din el.

Anii trecură și Jean era acum de nouă ani. Abia dacă se încerca ca să citească atât de mult îl stricaseră și nu făcea de cât ce-i plăcea. Avea dorinți tenace, încăpățânări supărătoare, mânii furioase. Tatăl ceda în totdeauna, dăruia orice în timp ce Durateur cumpăra și aducea mereu jucăriile cerute de copil și-l hrănea doar cu bomboane și prăjituri.

Celeste atunci se necăjea :

— E rușine, domnule e rușine. Faceți nenorocirea copilului ăstuia, nenorocirea lui, înțelegeți ? Au să isprăvească însă toate astea; da, da, au să isprăvească, și credeți-mă, vă promit în scurt timp.

Surâzând Lemonier răspundea :

— Ce vrei draga mea, îl iubesc prea mult, nu pot să-i rezist; e așa ușor de înțeles... liniștește-te.

. . . .

Jean era slab și puțin bolnav. Doctorul constatând anemie, sfătui carne și supă grasă. Insă copilului nu-i plăcea de cât prăjiturile și arunca ori-ce altă hrană; tatăl desnădăjduit îl îndopa cu torturi de cremă și șocolată.

Intr'o seară pe când se așezase la masă, Celeste aduse supiera cu un aer neobicinuit de autoritar. O desfăcu brusc, puse lingura mare în mijloc și zise :

— Iacă bulion cum n'am făcut nici odată; trebue să mănânce de astă dată și micul.

Lemonier, îngrozit, plecă capul. Vedea el că lucrurile se schimbă.

Celeste luă farfuria, o umplu ea însăși și o puse înaintea lui.

El gustă imediat din ea zicând :

— Intr'adevăr e excelentă.

Atunci doica luă farfuria băiatului și puse în ea o lingură întreagă de supă, apoi se întoarse doui pași așteptând.

Jean mirosi, dete brânci farfuriei și strâmbă necăjit de silă.

Celeste făcându-se palidă se apropie brusc de el și luând lingura, o duse furioasă în gura întredeschisă a copilului. El se înecă, tuși, sughiță, scuipă și, urlând luă un pahar de pe masă și-l asvârli cu putere în servitoare. Fu lovită în pântece. Exasperată luă atunci sub brațul el capul copilului și începu să-i toarne pe gât, una după alta, mai multe linguri de supă. El le vărsa pe măsură ce le înghițea, bătea furios din picioare, se muncea, urla, dădea din mâini ca și când ar fi fost în primejdie să moară înecat. Tatăl rămase la început așa de surprins în cât nu putu să facă nici o mișcare. Mai în urmă însă, se aruncă deodată asupra servitoarei cu turbarea unui nebun furios, o strânse de gât și o aruncă în perete. Scrâșnea :

— Afară... afară... afară.. bestie..!

Dar ea, se smuci și despletită cu părul pe spate, cu ochii înroșiți de ură strigă :

— Ce v'a găsit ?... Mă bateți pentru că îl silesc să mănânce supă pe acest copil, pe care îl omorâți dându-i mereu bomboane...

El repetă însă, tremurând din cap până în picioare :

— Afară... fugi... bestie... bestie.

Atunci ca 'nebunită se ntoarse spre el, cu ochii în ochii lui, cu vocea tremurândă :

— Ah! crezi... îți închipui că dacă te porți așa cu mine ?... a! dar nu! și pentru cine ?... pentru acest idiot care nu-i nici măcar al d-tale!.. Nu, nu-i al d-tale.. înțelegi. Toată lumea o știe... întreabă pe băcan, pe măcelar pe brutar, pe toți... pe toți... Și vorbea într'una sufocată de ură; apoi tăcu privindu-l.

Nu mai mișca, livid, cu brațele atârnate fără putere.

Câteva minute bâlbâi cu vocea 'nchisă, tremurândă în care totuși ondula o emoție de nedescris :

— Ce-ai zis ?... ce-ai zis-?...

Ea tăcu, speriată de fața lui. El însă mai făcu un pas șuerând :

— Ce ai zis ?

Atunci ea răspunse cu o voce liniștită:

— Zic ceeace știu... ceeace toată lumea știe.

El ridică mâinile și, aruncându-se asupra ei cu o ură de fiară, voi s'o asvârle jos. Dar ea era voinică și mlădioasă, deși bătrână. Lunecându-i din brațe ea alergă în jurul mesei și furioasă scrâșnea :

— Uită-te...da da, uită-te la el... vezi-l bine... prost ce ești și spune nu-i fața lui Duretour... uită-te la nasul lui, la ochi, la părul lui... seamănă cât de puțin d-tale ? O repet... toată lumea o știe... Privește-l.. Și deschizând ușa dispăru.

Jean, înfricoșat, rămase nemișcat, în fața farfuriei cu supă...

. . . .

După un ceas, doica se întoarse, încetișor ca să vadă ce mai e. Băiatul, după ce înghițise prăjiturile și compotul de cremă și de pere cu zahar, mânca acum din borcanul de dulceață cu lingura de supă.

Tatăl era plecat.

Ctleste luă copilul, îl îmbrăţişă şi, abia umblând, îl duse în camera lui şi-l culcă. Intorcându-se în sufragereie, curăţă masa, făcu ordine în toate foarte neliniştită Nu s'auzea nici o mişcare în casă. Ascultând la uşa camerii stăpânului ei, n'auzi nimic. Privi prin gaura cheei. Lemonier scria liniştit... părea calm. Atunci ea se întoarse în bucătărie, gata la orice împrejurare, căci simţea ceva.

Adormi pe scaun şi nu se deşteptă de cât a doua zi. Aranjă totul de obicei ca în fiecare dimineaţă; mătură, scutură, şi, pe la 8 pregăti şi cafeaua. Nu îndrăznea însă s'o ducă stăpânului, ştiind foarte bine cum avea să fie primită şi aşteptă să fie chemată. El însă nu sună... se făcuse ora 9... apoi 10...

Celeste speriată, işi aranjă tava gătindu-se de ducă cu frica 'n suflet. Inaintea uşii se opri... ascultă. Nimeni nu s'auzea. Bătu... dar nimeni nu răspunse. Atunci luându-şi tot curagiul, ea deschise şi intră; nu târziu scoţând strigăte asurzitoare, lăsă să-i cază dejunul din mână. Lemonier atârna tocmai în mijlocul odăei, spânzurat de cuiul cu belciug al tavanului. Limba îi eşise mult afară din gură... totul era înfiorător... Un scaun răsturnat alunecase sub pat. Celeste, îngrozită, fugi urlând. Toţi vecinii alergară. Medicul constată că moartea data de la miezul nopţii.

O scrisoare adresată lui Duretour fu găsită pe masa sinucisului. Ea nu avea de cât un rând:

„Iţi las şi iţi încredinţez puiul".

Trad. de **Ioan Totu**

Zimnicea

Rio-de-Janeiro

Pe malurile unui bazin de treizeci de leghe de circonferinţă, numeoase sate cu căsuţe albe; o mulţime de insuliţe pline cu verdeaţă din care pe ici pe colo se zăreşte acoperişul vre-unei vile elegante sau ţevile unei baterii; nenumărate vapoare comerciale sau militare încrucişind cu mii de bărci ale căror pânze albe se întind la suflarea vântului: aceasta este admirabila vedere care o prezintă portul Rio-de-Janeiro.

Ochiul călătorului cată în zadar „riode Janeiro" sau fluviul de Ianuarie. Primii portughezi cari vizitară baia al cărui fund îl ocupă capitala Braziliei, au crezut că sunt la îmbucătura unui mare fluviu şi cum erau în Ianuarie, au dat oraşului numele pe care îl păstrează.

Rio îl vezi alb, la intrarea băiei, într'un loc splendid. Pentru a ajunge aci, bastimentele trec pe dinaintea forturilor Santa - Cruz şi Villegaquao. Pe coama dealurilor se văd case de ţară printre numeroşii pomi, în jos se grupează edificii, gări şi stabilimente publice cari pot susţine o comparaţie cu cele mai mari oraşe din Europa.

Imediat ce debarci nu mai eşti aşa de încântat ca mai înainte; cea mai mare parte din casele pe cari le vezi n'au de cât un etagiu. Trăsurile sunt rare, dar sunt compensate prin mulţimea micilor gabriolete trase de măgari şi a liniilor de tramvai care străbat toate străzile, luminate cu gaz. Străzile se îndreptează către vechiul palat imperial, către biserica-Notre-Dame şi către portul comercial. Aceste drumuri strimpte sunt foarte adesea impiedicate de baloturi; negrii, aproape goi, circulă fără încetare încărcaţi cu pachete grele.

In imensul foburg care şerpueşte pe coasta occidentală, admiri case elegante înconjurate de frumoase grădini, unde cresc tot felul de plante tropicale, de la arborele de cafea şi portocalul până la bumbacul şi gigantul palmier. In piaţa Carioca se ridică o măreaţă fântână cu unsprezece guri de unde ţâşneşte în continuu apa. Pieţele sunt totdeauna aprovizionate cu fructe minunate printre cari trebuesc citate „manga" din care se fac conserve excelente şi „mamun". Negrii port pe umeri sau pe cap mari coşuri pline cu legume sau cu fructe. Trebue să spunem că aproape toate întreprinderile, comerţul, sunt în mâna europenilor; spaniolii au vinul; suedezii şi ruşii lemnul şi fierul; francezii hotelurile, stabilimentele publice, etc.

Păun Petrescu

Tamtam-urile de războiu

Ilustraţia ce publicăm ne transportă în interiorul lui Congo, pe piaţa unui sat din Ubanghir-de-sus, în jurul căreia sunt grupate colibele.

Intr'un colţ cu totul liber, sunt instalate marile tam-tam-uri de războiu, ale căror proporţii gigantice nu permit să fie ridicate şi transportate.

Tamtam-urile de războiu

E aceasta una din carcteristicele satului congolez; prezenţa acestor mari tamtamuri amintesc rolul pe care îl aveau clopotele în Franţa în timpul evului mediu.

In caz de pericol public, incendiu, inaintarea unui nor de lăcuste, sunetul acestor instrumente avertisează populaţia care poate astfel să recurgă la ajutoare sau să-şi ia precauţiunile necesare.

Aceste tam-tam-uri aduceau servicii însemnate în epoca când se anunţau în sate expediţiunile de vânători de sclavi.

Graţie însă civilizaţiunei franceze, tam-tam-ul de războiu şi-a pierdut această lugubră semnificaţie.

Blaz

Maurice Leblanc

Moartea e aci, în preajmă

— Urmare şi sfârşit —

III

D. Gheroult, vechiu medic de ţară, care iubea părinteşte pe Jeanne crezu cele ce-i spunea Lupin. Foarte emoţionat el oferi ospitalitate tânărului şi îl reţinu la masă. Ambii vorbiră mult timp. Seara se duseră la castel.

Doctorul urcă în odaia bolnavului, odaie la al doilea etaj, şi ceru permisiunea de a-şi aduce un tânăr confrate, pe care el, dornic de repaos, voia să-l lase în locu-i peste puţin timp. Intrând Arsene Lupin zări pe Jeanne la căpătâiul tatălui său. Ea îşi ascunse cu greu o exclamaţie de uimire; la un semn al doctorului eşi afară. Consultaţia avu loc în prezenţa lui Lupin. Bolnavul avea o figură slăbită de suferinţă şi ochii arzând de friguri. In acea zi se plângea mereu de inimă. După consultaţie el întrebă pe doctor cu o îngrijorare vizibilă. Şi fiecare răspuns îi era o uşurare. Consultaţia finită, îşi luară ziua bună şi plecară. In culuar, Lupin opri pe doctor.

— Să vedem doctore, crezi că boala d-lui Darcieux poate fi atribuită unei cauze streine?

— Cum asta?

— Adică mai pe şleau; bănueşti că acelaş inamic ar avea interesul să facă să dispară şi tatăl şi fiica.

Dr. Gueroult tresări.

Intr'adevăr... boala e aşa ciudată... o fi vre'o otrăvire... dar n'am observat nici o intoxicaţie a sângelui.

Cei doi oameni tocmai vorbeau înaintea sălei de mâncare. Aici Jeanne profitând că tatăl său era cu doctorul îşi lua ceaiul de seară. Lupin care privea înăuntru o văzu ducând o ceaşcă la buze şi luând câteva înghiţituri.

De odată se repezi la ea şi îi opri braţul.

— Ce luaţi d-şoară?

— Ceai, răspunse ea puţin supărată.

— Aţi făcut o strâmbătură de desgust, de ce?

— Nu ştiu... mi s'a părut...

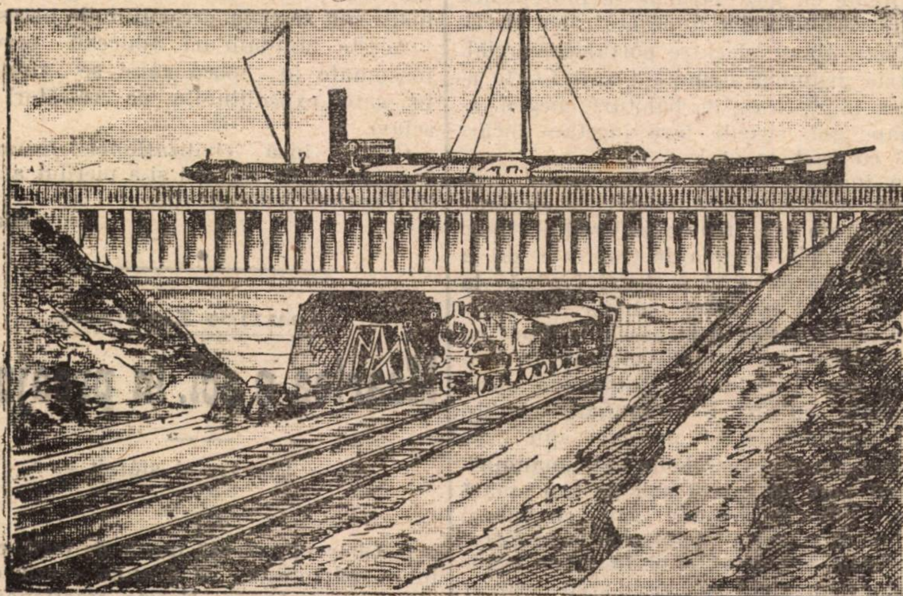
— Vi s'a părut...

— Avea un fel de amăreală... dar care provine fără îndoială din medicamentele cu care am amestecat ceaiul.

— Ce medicamente?

— Picăturile pe care le iau la fiecare masă.. după ordonanţa d-tale doctore.

Canalul navigabil Berlin-Stettin

In curând se vor termina lucrările pentru marele canal navigabil între Berlin și Stettin, în imediata apropiere de orașul Eberswald, unde canalul trece peste linia ferată după cum se vede în ilustrația noastră.

— Da, declară dr. Gueroult, dar medicamentul meŭ n'are nicĭ un gust, știĭ bine Jeanne căcĭ îl folosești de cincĭ spre zece zile.

— Așa e, murmură fata și acesta are un gust...

Dr. Guèroult luă o înghițitură pe cart o vărsă zicând. A, aci nu e lucu curat. Eroarea nu e posibilă.

La rândul săŭ Lupin întrebă unde era așezat flaconul în timpul zileĭ. Dar Jeanne nu putea să răspundă nimic; ea părea că suferă cumplit.

— Mi-e răŭ, mi-e răŭ, zise ea.

Ceĭ doĭ oamenĭ o duseră în camera eĭ.

— Trebue să-ĭ dăm ceva să debordeze.

— Deschide armoarul, zise doctorul. Sunt acolo articole de farmacie... așa, deschide tubul ăla... da ăla. Cere te rog puțină apă caldă. Lupin sună și bona veni. Doctorul îĭ explică că d-șoara avea o indispoziție subită. Janne a adormit și rămase sub îngrijirea boneĭ. Doctorul cu Lupin eșiră și megând zise doctorul: E fără doar și poate, o otravă. Jeanna trebue să-țĭ mulțumească. De două orĭ i-aĭ scăpat viața.

— Da, de două orĭ. Demonul care face toate astea trebue să fie un locuitor al caseĭ. Umblă prin parc, pilește veriga, strică podul, otrăvește ceaiul, trage focurĭ de revolver... trebue să fie cineva d'aci.

— Un servitor nu poate fi bănuit, sunt toțĭ oamenĭ cinstițĭ.

— N'am zis nimica dar bagă de seamă, doctore: *moartea e aci in preajmă!* și trebue să veghem. Să protestăm că starea d-luĭ Darcieux e îngrijitoare și să rămânem să ne culcăm în această sală. Dar asta la un caz eventual când am fi găsițĭ aci. Altmintrerĭ nimenĭ să nu știe.

Doctorul se așeză pe un fotoliŭ și adormi. Lupin plecă însă imediat la Paris pe motocicletă. Acolo treĭ prietenĭ îĭ dădură informațiile ce le ceruse el în timpul zileĭ prin telefon. Se întoarse în dărăt și intră în castel pe poarta pe care o lăsase deschisă. Doctorul nu era unde-l lăsase. Trecu în odaia Jeanneĭ și îl găsi acolo. D. și d-șoara Darcieux eraŭ maĭ bine.

— Atuncĭ trebue să plecĭ, zise Lupin Jeanneĭ.

— Să plec? Dar e imposibil...

— Trebue, răcni Lupin. Lovind podeaua cu piciorul cu o vizibilă violență. Imediat își veni în fire și își ceru ertare. Se gândi câteva minute apoĭ zise:

— D-șoară, vețĭ pleca mâine la Versailles pentru o săptămână-două. Eŭ vă voiŭ conduce. Să știe toată lumea că vețĭ pleca mâine. Doctorul trebue să prevină pe d. Darcieux. Să staĭ închisă în casă și la noapte să nu deschizĭ de cât la treĭ bătăĭ ușoare.

Doctorul trecu la d. Darcieux, pe când Lupin înghițea ceva pe fugă în sala de mâncare. După câteva minute dr. Guèroult veni zicând:

— S'a făcut și el crede că e bine a îndepărta pe Jeanne. După aceia plecară. Se înserase bine și la Poartă Lupin zise paznicului:

— Poțĭ închide, dragă; dacă d. Darcieux are nevoe de noĭ știĭ unde să ne găsești.

La biserica din satul Maupertuis sună 10 ore. Ajunseseră aproape de sat, când Lupin își opri amicul.

— Dragă doctore, zise el, după socoteala mea d-șoara Darcieux va fi asasinată noaptea asta.

— Ce? Ce zicĭ? Dar atuncĭ de ce am plecat?

— Pentru ca asasinul care ne pândește din umbră gesturile să se creadă neobservat când va încerca la noapte să asasineze pe Jeanne.

— Dar ne vom întoarce la castel?

— Sigur, dar fiecare aparte.

— Uite ce e doctore, să nu pierdem vremea. Inainte de toate trebue să fie înlăturată orĭce urmărire; veĭ intra în casă și veĭ pleca după câteva minute când veĭ fi sigur că nu eștĭ urmărit. Veĭ merge de-a lungul zidului castelului până la poarta cea mică. Iată cheia. Când orologiul va suna 11 ore, veĭ deschide încet poarta și veĭ merge spre terasă. A cincea fereastră de jos se închide răŭ. Pe acolo ve intra și veĭ merge în odaia Jeanneĭ. Odată acolo veĭ trage zăvorul și veĭ aștepta. Veĭ auzi zgomot, să nu vorbeștĭ; orĭce s'ar întâmpla să tacĭ căcĭ eŭ voiŭ fi acolo. Numaĭ și numaĭ în caz de pericol să tragĭ. D-șoara Darcieux ține fereastra de la camera de tualetă deschisă, nu-ĭ așa?

— Așa. Eŭ am povățuit-o.

— Pe acolo va veni el.

— Dar tu?

— .... Tot pe acolo.

— Și pe cine bănueștĭ? Lupin se gândi apoĭ zise esistând:

— Nu știŭ... lasă...

— Nu uita, maĭ zise Lupin, nicĭ o vorbă!

Doctorul plecă. Imediat Lupin se urcă pe o înălțime de unde se vedea ferestrele castelului luminat. După câtva timp ele începură să se stingă una-câte-una. Atuncĭ Lupin se cobori și luă o direcție contrară aceleia ce o luase doctorul. Merse de-a lungul zidurilor până la locul unde își ascunsese odată motocicleta.

Unsprezece ore sunară. Lupin socoti timpul ce i-ar fi trebuit doctoruluĭ să ajungă în odaia Jeanneĭ, apoĭ trecu în parc ca întâĭ. Era urcat în pom și se pregătea să se coboare când auzi pașĭ în frunze. Tăcu și ascultă. Pașiĭ nu se maĭ auziră dar o detunătură răsună și Lupin căzu din cracă 'n cracă *ca* un cadavru.

IV

In acest timp dr. Guèroult urmând sfaturile luĭ Arsene Lupin sărise pe a cincea fereastră, intrase la Jeanne și trăsese zăvorul.—Culcă-te în pat, zise el tinereĭ, trebue să parĭ că dormĭ. Brrr, dar nu e cald de loc aci. Fereastra de la cabinetul de toaletă e deschisă.

— Da. Vreĭ s'o.... ·

— Nu, las-o. Pe acolo va veni.

— Va veni! murmură Jeanne pierdută de frică.

— Da, fără îndoială; dar nu-țĭ fie frică. E cineva ascuns aci în parc saŭ castel!

Doctorul micșoră lampa, merse la fereastră și privi. Nu văzu nimic. Se întoarse și se așeză lângă pat. Așteptă mult timj.. Oralogiul din sat sună 12 ore. Doctorul își ascuți urechia. Se auziră micĭ sgomote nelămurite.

— Aĭ auzit, șopti doctorul, culcă-te... culcă-te... vine...

Zgomotele reîncepură. Doctorul nu știa de unde vin, dar credea că de la fereastră. Bănuiala îĭ fu întemeiată de curențĭ de aer rece carĭ năvăliră în cameră. Era sigur că avea pe cineva îna-

intea luĭ. Doctorul a căruĭ mână tremura puţin apucă revolverul. Dar nu zicea nimic. Intunerecul era de nepătruns în cameră. Nu se putea vedea unde era inamicul, dar acesta îşĭ trădă prezenţa. Mersul îĭ era înăbuşit de covorul gros. De odată se opri. Asta era sigur. El era în picioare la 5-6 paşĭ de pat, în loc, nedecis poate, cercetând întunerecul cu privirea-ĭ ascuţită. In mâna doctoruluĭ, mâna Jeanneĭ tremura îngheţată acoperită de sudoare. Cu cealaltă mână doctorul strângea cu violenţă revoverul cu degetul pe trăgaciŭ. Cu toată promisiunea dată luĭ Lupin, dacă omul atingea marginea patuluĭ, el trăgea la întâmplare. Criminalul maĭ făcu un pas şi se opri. Era groaznică această tăcere. Orĭ cât de spăimântaţĭ eraŭ Jeanne şi doctorul un lucru voiaŭ: să vadă faţa aceluĭ om nemernic. Omul maĭ făcu un pas şi se opri; scoase un cuţit lung care strălucea în întunerec şi îl ridică încet încet. Un minut trecu apoĭ altul; omul se ndreptă spre pat... un zgomot sec se auzi. O lumină vie fu proectată asupra omuluĭ care rămase în loc orbit. Jeanne scoase un strigăt de groază. Ea văzuse deasupra eĭ cu un pumnal în mână pe... tatăl eĭ. Doctorul, odată cu lumina proiectată de Lupin, slobozi un gonte.

— Staĭ, nu trage, urlă furios Lupin.

Dar omul fugi. Lupin proiectă din noŭ lumina, urcă în camera de tualetă scobori pe o frînghie ltgată de fereastră şi intră în camera „bolnavuluĭ", „bietul paralitic" fugise.

Lupin se întoarse în cameră şi de la lămurirĭ doctoruluĭ.

D. Darcieux nu era tatăl Jeanneĭ ci vărul tatăluĭ eĭ.

Tatăl îĭ murise imediat după naştere. Mamă-sa se căsătorise cu acest văr ce purta acelaş nume.

Peste 5 anĭ murĭ şi mamă-sa şi fata rămase orfană de tată şi mamă, sub ocrotirea luĭ Darcieux. Astea le-am aflat când am fost cu motocicleta la Paris. Acest Darcieux a prăpădit o parte din avere cu speculaţiĭ nereuşite. Peste câteva zile ar fi devenit Jeanna majoră, iar el neavând un ban ar fi rămas pe drumurĭ. Nu-ĭ nimic dacă a fugit, îndărăt n'o să vie. Banĭ şi-o fi pus el ceva de-o parte. Dar nu ştiţĭ, când am venit încoace a tras în mine un foc de revolver. Dacă n'aşĭ fi avut cămaşa de zale la mine, de sigur că o păţeam. Am venit aci exact pe urma luĭ; unde călca el călcam şi eŭ. Bietul „paralitic!"

Trad. de **Vătămanu.**

TIMBRELE DIN LUME

Mărcile insuleĭ luĭ Robinson Crusoe (Juan Fernandez)

„Juan Fernandez" este numele grupuluĭ de insule descoperite de un marinar spaniol în 1572 şi sunt situate la 650 klm. de coasta vestică a ţăreĭ Chili (America de sud).

Aceste insule muntoase şi aride nu permit cultivarea plantelor de cât cu greŭ; abia cresc câţĭ-va măslinĭ saŭ viţe de vie.

In 1750 spanioliĭ aŭ încercat o colonisare, dar n'aŭ reuşit din cauza condiţiilor de traiŭ, extrem de grele.

In zilele noastre aceste insule sunt locuite de câţiva *pescarĭ* şi *deţinuţĭ chilienĭ*.

Se înţelege decĭ, că mărcile *chiliene* purtând inscripţia „Juan Fernandez", după numele descoperitoruluĭ, n'aŭ avut de cât un scop pur speculativ.

Navigaţia între insule şi *Valparaiso* durează treĭ zile şi e repetată de douătreĭ orĭ pe lună, dacă timpul permite.

E foarte probabil, că dacă matelotul *Selkirk* n'ar fi fost nevoit să debarce aci, insulele n'ar fi rămas posterităţiĭ şi *Selkirk* n'ar fi devenit *„Robinson Crusoe"* sub pana luĭ *Daniel de Foë*.

Selkirk, comandantul mateloţilor, n'a debarcat în urma unuĭ naufragiŭ, ci silit fiind de căpitanul galereĭ *„The Cuique Porto"*.

Cu totul contrar eroilor luĭ Foë, *Selkirk* luptă contra foameĭ, până ce căzu în disperare.

Când navigatorul *Roger Woods* găsi pe Selkirk, acesta decăzuse atâta, în cât nicĭ nu maĭ putea vorbi. Amiralitatea engleză găsi de cuviinţă să fixeze în stâncă o placă comemorativă, a căreĭ inscripţie e următoarea:

In amintirea din partea luĭ
Alexandru Selkirk
matelot
Născut la *Largo*, comitatul *Filo (Scoţia)*
A trăit pe această insulă, într'o singurătate absolută timp de 4 anĭ şi 4 lunĭ.
La 1704 fu debarcat de galera *„The Cuique Porto"* (96 tone şi 16 tunurĭ) şi la 12 Februarie 1709, fu găsit de vasul „Suez".

Also.

Locul sfânt al lumeĭ budiste

Pelerinagiul la Dalaba Maligava

Dacă pelerinagiul la Mecca nu poate fi întreprins de cât de musulmanĭ şi e interzis formal orĭcuĭ care profesează altă religiune, nu e tot aşa cu locul sfânt al întregeĭ lumĭ budiste: *Dalaba Maligava* saŭ Templul Dinteluĭ.

In timpul uneĭ călătoriĭ la Ceylan, avuĭ norocul să mă găsesc a Kandy în epoca mareluĭ pelerinagiŭ anual care atrage pe credincioşiĭ din toate părţile Extremuluĭ Orient.

O linie ferată cu un traseŭ îndrăzneţ reuneşte Colombo cu Kandy, locul pelerinagiuluĭ.

Gara de plecare este înţesată de călătorĭ indigenĭ într'o varietate de costume nesfârşită. Femeile ocupă locurĭ în vagoane speciale, sub supravegherea uneĭ funcţionare, însărcinată să interzică bărbaţilor de a intra acolo.

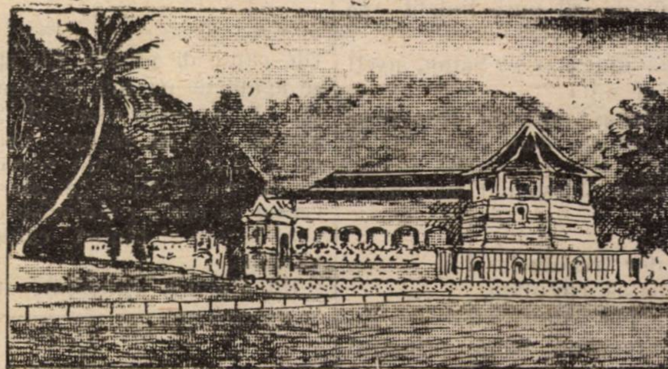
Fie-care călător e prevăzut cu coşurĭ pline cu proviziunĭ.

Vagoanele rezervate europenilor sunt foarte confortabile.

Ilustraţiile noastre reprezintă *Templul dinteluĭ* luĭ Buda din Ceylan şi un tip de indiană care poartă atârnată de o nară o bijuterie de preţ.

Tip de indiană!

Templul dinteluĭ

ALEXANDRU DUMAS

PODUL DRACULUI

Tradiţia căreia podul Dracului îşi datoreşte numele săŭ, este poate una din cele maĭ curioase din toată Elveţia: iat-o în toată limpezimea eĭ.

Reussul care curge într'o albie tăiată la şaizecĭ de picioare adâncime, între stâncile tăiate din vârf, întrerupea toată comunicaţia între locuitoriĭ din valea Cornera şi aceea din velea Goscheneu, adică între Grisoni şi oameniĭ din Uri. Această întrerupere cauza o aşa pagubă celor două cantoane alăturate, că eĭ aduseră pe ceĭ maĭ iscusiţĭ arhitecţĭ aĭ lor şi cu multe cheltuelĭ maĭ multe podurĭ fură construite de la un mal la celalt, dar nicĭ odată atâta de solide ca ele să reziste maĭ mult de un an furtunilor, scurgerilor de ape saŭ cădereĭ grămezilor de zăpadă. O ultimă încercare de acest fel fusese făcută către sfârşitul secoluluĭ al XIV lea, şi iarna, aproape isprăvită, dădea speranţa că, de astă dată, podul va resista la toate aceste atacurĭ, când într'o dimineaţă veniră să-ĭ spue primaruluĭ din Goscheneu că trecerea era din noŭ întreruptă.

— Numaĭ dracul, strigă primarul, ar putea să ne facă unul. Nicĭ nu isprăvise aceste cuvinte că un servitor anunţă pe jupân Satan.

— Să intre, zise primarul.

Servitorul se retrase şi făcu loc unuĭ om de treĭzecĭ şi cincĭ saŭ patruzecĭ de anĭ, îmbrăcat după moda nemţească, purtând un pantalon lipit de picioare de culoare roşie, cu o manta neagră atârnată de umăr, ale căreĭ marginĭ lăsaŭ să se vadă o căptuşală de culoarea foculuĭ. Capul săŭ era acoperit cu o tichie neagră iar păruluĭ o mare pană roşie îĭ dădea prin ondulaţiunile sale o graţie cu totul particulară. Cât despre pantofiĭ săĭ, carĭ eraŭ la modă, eraŭ rotunjiţĭ la vârfurĭ cum fură cu o sută de anĭ maĭ târziŭ, către mijlocul domnieĭ luĭ Ludovic XIII şi o mare unghie la fel cu cea de cocoş, părea destinată să-ĭ servească de pinten când avea plăcere să călătorească cu calul.

După obişnuitele complimente, primarul se aşeză într'un fotoliŭ şi dracul în tr'altul; primarul puse picioarele sale pe un scăunel; dracul puse liniştit pe ale sale pe jeratec.

— Eh, dragă amice, zise Satan, aveţĭ dar trebuinţă de mine?

— O mărturisesc, domnule, răspunse primarul, că ajutorul d-ale nu ne-ar fi netrebuincios.

— Pentru acest blestemat pod, nu e aşa?

— Da!

— Vă este dar trebuincios?

— Nu putem să circulăm.

— Ah! ah! făcu Satan.

— Iată, fiĭ drac bun, reluă primarul după un moment de tăcere, fă-ne unul.

— Veneam să ţi-o propuĭ.

— Eĭ, să ne înţelegem decĭ... asupra...

Primarul sta la îndoială.

— Asupra preţuluĭ, continuă Satan, privind pe interlocutorul săŭ cu o singură expresiune de răutate.

— Da, răspunse primarul, simţind că aci afacerea o să se încurce.

— Oh, cât despre asta, continuă Satan legănându-se pe picioarele de dinapoĭ ale scaunuluĭ săŭ şi tăindu-şĭ ghiarele cu briceagul primaruluĭ, m-aşĭ înţelege uşor cu d-ta.

— Asta mă linişteşte, zise primarul; ultimul ne-a costat 60 mărcĭ de aur; vom îndoi această sumă pentru cel noŭ, dar este tot ce putem face.

— Eh! ce trebuinţă am de aurul tăŭ? reluă Satan, fac când vreaŭ. Uite.

El luă un cărbune roşu din mijlocul

Un concurs de turişti alpinĭ

Alpiniştiĭ îndrăzneţĭ poartă cu eĭ adese orĭ un fel de instrumente carĭ îţĭ daŭ fiorĭ.

Aceste instrumente de plăcere, foarte asemănătoare cu instrumentele de supliciŭ, sunt nişte agăţătoare tiroliene pe carĭ le întrebuinţează spre a urca marile pante de ghiaţă. Ele sunt de fier şi se agaţă de pantofĭ. Fixându-se în ghiaţă, înlesnesc urcuşul şi împiedică să alunecĭ. Aŭ un singur neajuns: sunt grele şi-ţĭ trebue un oarecare exerciţiŭ ca să te poţĭ folosi de ele. Pe lângă aceasta se poate rupe vre-o curea cu care sunt legate şi atuncĭ catastrofa e inevitabilă.

Un alpinist cunoscut, inginerul Eckestein, a organizat un concurs între alpiniştiĭ de pe Mont-Blanc.

După ce a furnizat tuturor concurenţilor „crampoane" întocmite după planurĭ date de el, a început proba pe gheţarul Brenva, care aparţine versantuluĭ meridional al munteluĭ Blanc.

Concursul cuprindea treĭ exerciţiĭ: un mers ascendent, apoĭ descendent pe un zid de ghiaţă prezintând o înclinaţie de 50—60 grade; un marş de flanc pe zid la fel; în sfârşit o probă de forţă care consta în aceea ca fiecare concurent să arate până unde poate să tragă după sine un sac în greutate de 60 kilo, legat cu o frînghie de 20 metri.

Ilustraţia noastră reprezintă o fază din această ultimă probă.

Consurs de turişti alpinĭ

focului, ca și cum ar fi luat o bomboană dintr'o cutie.

— Intinde mâna, zise el primarului.

Primarul stătu la îndoială.

— N'aĭ frică continuă Satan.

Și el iĭ puse între degete un fișic de aurul cel maĭ curat, și rece ca și cum atuncĭ ar fi fost scos din mină.

Primarul îl întoarse, îl reîntoarse în toate părțile; apoĭ voi să i-l dea.

— Nu, nu, păstrează-l, reluă Satan, cu aerul unuĭ om îndestulat, punând un picior peste altul; un cadoŭ pe care ți-l fac.

— Ințeleg zise primarul punând fișicul în punga sa, că, dacă aurul nu te costă nimic pentru a-l face, aĭ voi ca să-țĭ plătesc cu altă monedă; dar, cum nu știŭ care-țĭ este plăcută, te-aș ruga să-țĭ spuĭ singur condițiunile.

Satan se gândi câtva timp.

— Doresc ca sufletul primuluĭ individ care va trece pe pod să-mĭ aparțină.

— Fie, zise primarul.

— Să facem actele, continuă Satan.

— Dictează-le d-ta.

Primarul luă o pară, cerneală și hârtie și se prepară să scrie.

Cincĭ minute după aceasta, un contract în bună formă, făcut în dublu exemplar și de bună credință: era semnat de Satan în propriul săŭ nume și de primar în numele și ca împuternicit de locuitorĭ. Dracul se angaja formal, prin acest act să construiască noaptea un pod așa de solid ca să ție cincĭ sute de anĭ; și primarul din partea sa, dădea, ca plată pentru pod, sufletul primuluĭ individ pe care întâmplarea saŭ trebuința îl va forța să treacă Reussul pe podul drăcesc pe care Satan trebuia să-l facă.

A doua zi, dimineața, podul era construit.

Indată apăru pe druml de la Goscheneu; el venea să vadă dacă dracul își îndeplinește promisiunea sa. El văzu podul pe care-l găsi foarte bun, și, la extremitatea opusă aceleia pe care el înainta, el zări pe Satan, așezat pe o piatră și așteptând prețul lucruluĭ săŭ nocturn.

— Vezĭ că sunt om de cuvînt, zise Satan.

— Și eŭ de asemenea, răspunse primarul.

— Cum, dragul meŭ Curtius, reluă dracul mirat, te sacrificĭ pentru binele acelora pe care iĭ administrezĭ?

— Nu tocmaĭ, continuă primarul depunând la intrarea poduluĭ un sac pe care-l adusese pe umărul săŭ și începând să desnoade sforile.

— Ce este? zise Satan, încercând să ghicească ce se va întâmpla.

— Prrrroo-oo! făcu primarul.

Și un câine trăgând o tinichea de coadă eși înspăimântat din sac și trecând podul fugi urlând la picioarele draculuĭ.

Eĭ, strigă primarul, iată sufletul care îțĭ scapă, aleargă după el. Satan era furios; el socotise pe sufletul unuĭ om și era forțat de a se mulțumi de acela al unuĭ câine. N'ar fi avut de ce să se supere dacă lucrul nu ar fi fost făcut. Cu toate acestea, cum el era bine crescut el avu aerul de a găsi gluma foarte hazlie și părea că râde atâta timp cât primarul fu acolo; dar de-abia întorsese primarul spatele că Satan începu a da din mâinĭ și din picioare pentru ca să strice podul pe care-l construise; el făcuse lucrul așa de bun că își rupse unghiile și își desgrădină dințiĭ fără ca să poată să miște măcar o pietricică de la locul eĭ.

— Am fost un mare prost, zise Satan.

Apoĭ, această reflexie făcută, își puse mâinile în buzunar și coborâ malurile Reussuluĭ, privind la dreapta și la stânga cum ar fi putut să facă un iubitor al frumoaseĭ naturĭ. Cu toate astea el nu renunțase la proectul săŭ de răzbunare. Ceia ce căuta el cu ochiĭ, era o stâncă de o formă și de o greutate convenabilă, ca să o transporte pe muntele care domină valea și de a o lăsa să cadă de la cincĭ sute picioare de înălțime pe podul care îl șterpelise primarul din Goscheneu.

Nu făcuse treĭ leghe că el găsi ceeace iĭ trebuia.

Era o stâncă frumoasă, groasă cât un turn al bisericeĭ Notre-Dame. Satan o smulse cu atâta ușurință, cum ar fi făcut un copil cu o gulie, o luă pe umerĭ și apucând cărarea care duce la vârful munteluĭ, plecă la drum, scoțând limba în semn de bucurie și bucurându-se dinainte de supărarea primaruluĭ, când el va găsi a doua zi podul sfărâmat.

Când făcuse o leghe, Satan crezu că distinge pe pod o mare mulțime; el puse stânca pe pământ, se urcă sus, și, sosit la creștet, zări distinct preoțiĭ din Goscheneu, cu crucea în frunte și cu steagurile desfăcute, carĭ veneaŭ să binecuvinteze opera satanică și să consacre luĭ Dumnezeŭ podul draculuĭ.

Satan văzu bine că nu era nimic de făcut el scoborâ trist, și, întâlnind o sărmană vacă care nu-ĭ făcuse nimic, o trase de coadă și o făcu să cază în prăpastie.

Cât despre primarul din Goscheneu, el nu maĭ auzi nicĭ odată vorbindu-se de teribilul arhitect; numaĭ prima oară când umblă la punga sa, el se arse tare la degete: era fișicul care devenise cărbune.

Podul ținu cincĭ sute de anĭ, după cum promisese dracul.

Trad. de **Traian P. Lascu.**

INMORMÂNTAREA LA PATAGONI

Un anume A. Guinnard, care a fost [illegible] anĭ de zile captiv la Patagoni, povestește următoarele despre înmormântare la aceștĭ sălbatecĭ:

„Bărbațiĭ carĭ mor în timpul lupteĭ, sunt repede aruncațĭ în groapă. Din contră ceĭ ce mor sub cortul lor, sunt înmormântațĭ cu mare ceremonie.

Corpul, învelit în cele maĭ frumoase stofe, este întins pe o piele de cal; de jur împrejur iĭ sunt așezate armele și lucrurile cele maĭ prețioase. Apoĭ pielea se strânge pese el și astfel învelit ca o mumie, este așezat pe cel maĭ iubit cal al defunctuluĭ. Inainte însă de a porni, se sparge osul de la piciorul drept dinainte al caluluĭ, ca acesta șchiopătând să dea un aspect maĭ trist convoiuluĭ mortuar. Astfel întovărășit de prietenĭ, de berbeciĭ și caprele luĭ, și de femeĭ este dus la groapă. Toate obiectele de valoare maĭ mică sunt arse ca să nu maĭ rămână nicĭ un suvenir de la cel dispărut".

N. Vat.

DIVERSE

TARIFELE VAMALE.

După cifrele indicate de ministerul de comerț din Franța, iată tarifele vamale ale celor maĭ principale State ale Europeĭ și Americeĭ:

In primul rând stă Belgia cu 1,5 la sută, în al douilea Elveția cu 4,20 la sută, în al treilea rând Anglia cu 5,20 la sută, în al patrulea rând Austria 6,8 la sută, în al cincilea Franța 7,6 la sută, în al șaselea Germania 8,4 la sută, apoĭ Italia 9,7 la sută, Canada 16,3 la sută, Statele-Unite cu 23,2 la sută și în fine Rusia cu 38,9 la sută.

Se vede dar că cele maĭ moderate tarife vamale le are Belgia cu 1,5 la sută și cele maĭ urcate le are Rusia cu 38,9 la sută.

—x—

PRODUCȚIA AURULUI.

Producția celuĭ maĭ prețios dintre metale, anul trecut a întrecut cu o sută de milioane pe aceea a anuluĭ precedent.

Iată producția în comparație cu Statele producătoare: Intâĭ stă Transvaal, care a produs 728 milioane, apoĭ Statele-Unite cu 481 milioane, Australia cu 371 milioane, Rusia cu 137 milioane, India 55 milioane, China, Japonia, Corea, 52 milioane, Canada 47 milioane și alte țărĭ 150 milioane.

Se dă că Transvaalul a produs cel maĭ mult aur, 728 milioane.

Producția totală, mondială, a fost de 2.181 milioane francĭ.

—x—

TELEGRAFUL UNIVERSAL.

Sunt în lume aproape 1.100.000 kilometri și liniĭ telegrafice cu 130.000 biurourĭ, carĭ schimbă aproape 300 milioane telegrame pe an.

In primul rând stă Anglia, cu 85.969 miĭ telegrame, apoĭ Franța 60.634.950 telegrame; Germania 55.000.000, telegrame, Japonia 30.000.000 telegrame, Austria 20 milioane telegrame, Italia 16.367.000, Belgia 7.773.886, Spania 3.800.000, Danemarca 3.063.000, Brasilia 2.278.000 telegrame.

Tr. P.

Anul XIII.—No. 798 | 5 Bani în toată țara 5 | Miercurĭ, 22 August 1912

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 2,60 pe an în toată țara

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
No 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marțea

O echipă de condamnațĭ japonezĭ. — (Vezĭ pag. 5760).

Pedepsele în imperiul luĭ Mikado

CONDAMNATIĬ JAPONEZĬ

Cum a făcut în toate instituţiunile, aşa a schimbat japonezul şi pedepsele antice carĭ, trebue să spunem, erau cam aspre; deşi nu putem să ne arătăm prea severĭ cu ceea ce au păstrat eĭ de mult timp.

Căcĭ oare sunt secole de când n'am maĭ avut tortura în Europa? Abia un veac!

Orĭ ce furt calificat comporta în Japonia pedeapsa mărceĭ; se întrebuinţa o lanţetă cu care se practica pe braţul stâng o tăetură într'o formă convenită (cum era odinioară floarea de crin la francezĭ) şi peste rană se punea nişte pudră de tatuat. Această operaţie putea să se repete de 24 orĭ pentru hoţiĭ carĭ se mulţumeau să săvârşească furturĭ micĭ. Dacă se trecea peste a două-zecĭ şi patra condamnare, atuncĭ venea pedeapsa cu moarte.

Execuţia nu se făcea de cât când erau maĭ mulţĭ condamnaţĭ; pentru un singur individ nu se deranja justiţia.

Nu erau executaţĭ în public de cât incendiatoriĭ şi asasiniĭ; primiĭ erau puşĭ în flăcărĭ, ceĭ de-al doilea decapitaţĭ, crucificaţĭ, spânzuraţĭ de picioare într'un puţ. Supliciile erau variate şi în genere întovărăşite de cruzimĭ ne maĭ auzite.

Şi sunt abia patru-zecĭ şi cincĭ de anĭ de când au dispărut acestea. Este extraordinar acest popor japonez, care până la 1868 a trăit sub civilizaţia chineză. De la această dată, japoneziĭ au adoptat încetul cu încetul civilizaţia europeană şi lucrul li s'a părut foarte natural.

Astăzĭ pedepsele în imperiul luĭ Mikado sunt aceleaş ca în Europa sau în America. Pentru pedeapsa cu moarte au fost destul de inteligenţĭ să adopte şi să aleagă mijlocul englez de spânzurare in locul sângeroaseĭ ghilotine sau al penibileĭ electrocuţiunĭ. Ceĭ pedepsiţĭ cu munca silnică sunt de două grade: ceĭ carĭ n'au pe conştiinţă de cât o faptă rea mică sunt îmbrăcaţĭ într'o haină albastră şi sunt puşĭ la muncă pe străzĭ, în porturĭ etc. Ceĭ carĭ din contra sunt condamnaţĭ pe viaţă sunt îmbrăcaţĭ în roşu şi sunt puşĭ să muncească munca penibilă din cariere, mine, etc., sau sunt exilaţĭ în pădurile din insula Yezo unde lucrează.

Ilustraţia noastră reprezintă o echipă de condamnaţĭ, lucrând pe bordul măreĭ.

C. Arg.

INSULELE HAVAI

In mijlocul oceanuluĭ Pacific, între vechiul şi noul continent, maĭ aproape cu toate astea de America de cât de Asia, un grup de insule care, prin depărtare, par destinate să rămână departe de orĭce civilizaţie, au progresat foarte mult. Voim să vorbim de insulele Havaĭ sau Sandwich. Descoperite în 1555 de amiralul spaniol don Juan Gaëtano, ele fură regăsite, am putea zice, în 1778, de căpitanul englez Jaures Cook. Acesta le numi insulele Sandwich, după numele primuluĭ lord al amiralităţeĭ engleze, Iohn Montague, conte de Sandwich. Dar este maĭ bine să le numească insulele Havaĭ, nume împrumutat celeĭ maĭ marĭ insule din grup, ast fel le numesc indigeniĭ şi guvernământul local. Americaniĭ le dau adesea numele poetic de Floarea măreĭ sau Edenul Pacificuluĭ.

Insulele Havaĭ sunt situate în zona toridă, deasupra tropiculuĭ canceruluĭ, între 18°52' şi 22°15' de latitudine şi 157°02' la 162°53' de longitudine Est de la meridianul Parisuluĭ. Este un grup de douăsprezece insule dintre care numaĭ opt sunt locuite; ele formează, la un loc, un arc de cerc, care conţine ca insule principale, dela Nord-Est la Sud-West, Nühan, Kanaĭ, Oahu care au şi capitală, Molokaĭ, Lanaĭ, Manĭ şi Havaĭ, aceasta din urmă cea maĭ mare dintre toate. Suprafaţa totală a archipelaguluĭ este evaluată la 6.100 mille pătrate.

Populaţia insulelor Havaĭ aparţine mareĭ familiĭ polynésiane răspândită în Pacific şi care populează maĭ ales archipelagul Tonga, Samoa, Noua-Zelandă, Taiti, insulele Marquise, insulele Gambier şi insula Paşteluĭ. Această rasă pare să fie venită din West şi s'a răspândit în insulele Pacificuluĭ la o epocă care nu s'ar putea determina. Oameniĭ aceşteĭ rase sunt marĭ şi bine făcuţĭ şi prezintă caractere mixte; se apropie de albĭ şi nu pot fi asimilaţĭ de rasa galbenă. Culoarea pieleĭ este de un alb gălbuĭ. Părul este în general negru şi creţ. In insulele Havaĭ femeile au un păr abondent şi adesea ondulat.

Dar populaţia indigenă a insulelor *Havaĭ* se micşorează din ce în ce; va veni o zi când rasa polynesiana va dispare cu totul. Cook, în 1778, evalua la maĭ mult de 300.000 numărul indigenilor; în 1861, nu maĭ erau de cât 67.000; în 1872, 49.000; după recensământul din 28 Decembrie 1890, numărul lor scăzuse la 34.436. Cifra arătată de Cook a putut fi exagerată; cu toate astea descreşterea a fost destul de repede. Nu este uşor a determina adevăratele cauze, dar brusca trecerea de la starea primitivă la acea de civilizaţie a avut oarecare influenţă; maĭ ales astfel s'a desfăşurat la indigenĭ pasiunea de liqueururĭ tarĭ. Maĭ trebue adăugat ravagiile uneĭ teribile boale, lepra, care pare că a fost adusă aci către 1850 de către chinezĭ. Populaţia totală a archipelaguluĭ era, în 1890, de 89.990 locuitorĭ. Imigraţia japoneză care s'a produs atuncĭ, a putut să ridice această cifră la 96.000 acum ea trebue să fie mult maĭ mare din cauza imigraţieĭ europene.

In cea maĭ mare dintre insule trebue căutată origina regatuluĭ. Hilo era capitala, Kaĭlua una din reşedinţele regeluĭ şi din Havaĭ s'a pornit cucerirea celorlalte insule. La 8 Maĭ 1819, acest suveran, fondator al unităţeĭ havaĭene, muri, în vârstă de 82 anĭ, lăsând un regat prosper. Acesta fu cheia dinastieĭ care a domnit tot secolul.

Civilizaţia havaĭană este datorită maĭ cu seamă englezilor şi americanilor. Bastimentele de comerţ luară obiceiul de a face etape la insulele Havaĭ. Acelea carĭ practicau marele pescuit veneau de preferinţă la Aahu şi la mica bae a Honololuluĭ. Mişcarea comercială şi sosirea misionarilor protestanţĭ ajutară la transformarea ţăriĭ. Honololul deveni nu numaĭ capitală, dar centrul civilizaţieĭ havaĭene.

Inainte Honololul nu consista decât dintr'un oarecare număr de colibe umbrite de o pădure de cocotierĭ. Sub hangarele făcute de crăcĭ, era adăpostită flota regală compusă din largĭ piroge duble şi câteva bărcĭ cu punţĭ. Casa regeluĭ, magazinele şi fortul erau principalele monumente.

Ce diferenţă cu aspectul actual al capitaleĭ? Pe cheiurĭ, de alungul cărora plutesc pavilioanele năvilor tuturor ţărilor, se întinde un şir de magaziĭ şi antrepozite; multe străzĭ negustoreştĭ sunt pline de prăvăliĭ şi birourĭ. Pe toată lungimea străzilor mărginite de grădinĭ şi peluze, elegante case, înconjurate de verande, dispar în mijlocul vegetaţieĭ tropicale. In depărtare înaltele coline Waianae formează un admirabil codru acestuĭ pitoresc peisagiu.

Honololul este reşedinţa guvernământuluĭ care posedă toate organele care se întâlnesc în ţările civilizate, parlament, minister, administraţie.

Poşta expediază anual peste 2 milioane jumătate scrisorĭ. Inaintea palatuluĭ se ridică statuia cuceritoruluĭ Hamehameha. La Honololu sunt băncĭ, teatre, şcolĭ; se găsesc chiar trăsurĭ. O parte din oraş este ocupată de chinezĭ.

Nu vom spune nimic de celelalte insule, dar este una de care se leagă o notă tristă, insula Molokaĭ. Este pământul de exil unde sunt trimişĭ pentru totdeauna nenorociţiĭ atinşĭ de lepră. Eĭ sunt în număr de vre-o 2.200 şi aproape toţĭ sunt indigenĭ.

Trad. de **Traian Popescu**

O vânătoare originală

Din cartea publicată de călătorul Biard, asupra călătorieĭ sale în Brazilia, dau câte-va rândurĭ. E vorba de o vânătoare de maimuţe.

,,Mergeam cu Ioao şi Zanani, zice Biard, prin marile pădurĭ din Brazilia. Zanani avea o *sarbacană* (ţeavă lungă de suflat sau proectat micĭ corpurĭ uşoare) lungă de aproape 20 de picioare şi o tolbă cu săgeţĭ micĭ de lemn. Săgeţile erau dure dar uşoare; la un capăt erau ascuţite iar la celalt aveau un tampon de bumbac.

Ne aşezarăm jos, eu şi cu Ioao iar

Zanani se rezemă de un arbore colosal de mare ale căruĭ crăcĭ ne înconjuraŭ de toate părțile. Ișĭ urcă sarbacana printre crăcĭ și-mĭ făcu semn să nu fac zgomot. Inainte însă el pusese o săgeată în sarbacană. Timp de o jumătate de ceas am stat cu ochiĭ în sus, când de-odată sări dintr'un arbore vecin o frumoasă maimuță roșie. Altele iĭ urmară. Zanani îndreptă țeava spre una și suflă. Una, maĭ mare, duse laba la inimă ișĭ pierdu echilibrul și căzu. Celelalte încremenite fură omorâte în maĭ puțin de douăzecĭ de minute".

Vani

SANTANDER

In vechea Germanie orașele imperiale eraŭ acelea carĭ se bucuraŭ de libertățĭ marĭ. In Spania, porturile, zise Habitados, se remarcă maĭ mult. Ele se bucură de un drept esclusiv de a face comerț cu toată America.

Santander este un Habitado aĭ căruĭ vasalĭ sunt Bilbao și Saint-Sebastien. Ast-fel se explică mișcarea radeĭ sale. Santander este întâlnirea întregulul golf al Gasconieĭ din partea Spanieĭ. Vapoarele trec pe aci pentru a-șĭ lua hârtiile și pentru a se înscrie, ca și cum ar pleca direct din portul Santander. Ast-

Portul Santander

fel intrarea și eșirea steamerelor și a bărcilor cu pânze este neîncetată. Primele chiar nu ișĭ sting focurile, și celelalte de abia îșĭ strâng unele pânze.

De câțiva anĭ, Santander a devenit o stațiune balneară. Piața Sardinero, care dă în spre mare, este plină de colibe și de costume de bae.

Vara termometrul nu este maĭ ridicat de 20 gr. și iarna nicĭ odată nu se coboară maĭ jos de 5 grade deasupra luĭ zero. Pentru plimbărĭ sunt dealurĭ frumoase. Orașul este și el foarte curios. Aci toate elementele se confundă: vechiul și noul; castelul San-Filipe, fortăreața; catedrala foarte veche cu ornamente arabe și maure; și pe chei, case nouĭ, cu șase etaje, cu ascensor, apă și gaz.

Veselia acestuĭ port a fost turburată de o înspăimântătoare catastrofă.

La 4 Noembrie 1893, s'a declarat un foc pe bordul vasuluĭ de comerț *Cabo-Machicaco*, intrat în portul Santander. Cu toate sforțările echipagiuluĭ și personaluluĭ uneĭ alte corăbiĭ *Alfons XII*, care i-a alergat în ajutor, incendiul se întinse repede. Deodată un sgomot se aude. „Pe bord este dinamită!" Un om de pe *Alfons XII* a văzut-o. Căpitanul se grăbește să fugă. Toată lumea se repede în spre bărcĭ; dar e prea târziŭ. O explozie spăimântătoare se produse, făcând munțĭ de valurĭ de apă. Din *Cabo-Machicaco* și din oamenĭ nu maĭ rămâne nimic. Oamenĭ, lemne și metal, totul sare și se amestecă cu proectilele și apoĭ cad pe cheĭ, pe străzĭ și până la câmpurile din vecinătatea portuluĭ Santander. Un tren pe șine este trântit de violența loviturei. Morțiĭ se numără cu sutele, rănițiĭ umplu orașul.

Dinamita care nu luase foc, a căzut cu corabia în fundul mărei și aci făcu o nouă explozie când scafandrieriĭ se scufundară ca s'o ia spre a evita o nouă nenorocire. Dar aci nu aŭ fost de cât zece morțĭ și 27 rănițĭ. Astăzĭ aceste groaznice nenorocirĭ tot maĭ sunt în mintea locuitorilor.

Tr. Popescu-Tranic

TIMBRELE DIN LUME

Cum se tipăresc mărcile în Germania

Articolul de maĭ jos datorit d-luĭ O Müller și publicat de confratele nostru „*Der Deutsche Philatelist*" din Berlin. îl redăm aci, sperând că servim interesele cititorilor noștri filateliștĭ.

Imprimeria Statuluĭ din Berlin efectuiază între multe altele și mărcile necesare imperiuluĭ german.

Cum însă nevoile poșteĭ germane sunt foarte marĭ, se înțelege că imprimarea nu se face decât cu mașinĭ rotative.

Hârtia specială și filigranată este furnizată în sulurĭ de diferite fabricĭ particulare. Inainte de tipărire, hârtia este gumată. Această lucrare este executată cu mașinĭ perfecționate, care asigură o ungere egală. Hârtia este apoĭ întinsă pe niște bețe spre uscare în odăĭ încălzite și e din noŭ rulată în sulurĭ.

Cum însă rularea hârtieĭ gumate se face cu greŭ, e necesar ca guma să fie fărâmată. In acest scop hârtia. cu guma în sus, trece printre două liniĭ de oțel, carĭ fărâmă guma, împedicând lipirea.

Astfel pregătită hârtia, se tae într'un format anume și se așează câte 500 colĭ. Colile sunt gata de tipărit și se introduc în mașină *prin două părțĭ deodată* ceeace înseamnă un tiraj de *1.500.000* de mărcĭ pe oră.

Colile astfel tipărite sunt puse în mașinĭ automatice de perforat carĭ împing singure într'una hârtia cu un rând de mărcĭ înăuntru.

După perforare vine controlul mărcilor din toate punctele de vedere: imprimare defectoasă saŭ perforare greșită, erorĭ, toate la un loc sunt strânse și arse.

Restul mărcilor găsite bune la control staŭ așezate în rafturĭ enorme, așteptând cererile oficiilor poștale din toată țara.

Despre cerneală putem comunica, că ea se fabrică de către însășĭ imprimeria, spre a nu da loc la diferite nuanțărĭ de culorĭ.

Tot cu mașinĭ rotative se tipăresc și cărțile poștale și mandatele.

Pe oră se obțin 8000 colĭ a 25 c. poștale.

In ultimul an s'au tipărit *465.837.000 de mărcĭ* și *500.000.000 cărțĭ poștale* și mandate.

Ce să colecționăm?

Ceĭ carĭ coleționează mărcĭ de acum 10—15 anĭ, orĭ *s'aŭ lăsat*, orĭ continuă *în silă* acest frumos sport.

Și de ce?

Fiindcă adesea și-aŭ pus întrebarea:

„Dacă mărcile vechi sunt scumpe, și cele noĭ *apar ca ciupercile* și sunt greŭ de găsit, atuncĭ când o să isprăvesc colecția?"

Greutatea rezolvăriĭ aceșteĭ întrebărĭ, constă în *greșita* îndrumare a colecțieĭ.

Greșită este ideia aceluia care îșĭ propune să-șĭ formeze o colecție generală, cuprinzând toate Statele de pe glob.

Lasă că mărcile vechi ale tuturor statelor sunt scumpe și decĭ nu pentru oricine, dar pe zi ce trece apar mereŭ altele.

Singura soluţie, într'adevăr bună este specializarea colecţieĭ.

Prin specializare înţeleg a mărgini colecţia la o ţară, saŭ cel mult un grup de ţărĭ, de pildă balcanice.

Chestia alegeriĭ uneĭ ţărĭ, saŭ grup de colecţie e cam greŭ, din maĭ multe cauze:

Intâiŭ trebue observat ca ţara saŭ grupul de ţărĭ să nu fi emis prea multe seriĭ de mărcĭ speculative *(ex. jub. Rom. 1906 şi Expoziţie)*.

Apoĭ trebue să vedem a poseda mijloace uşoare şi sigure, dar maĭ cu seamă puţin costisitoare, de unde să ne procurăm mărcile.

Aceste puncte observate, cu uşurinţă şi în scurt timp, ajungem în posesia uneĭ frumoase colecţiĭ.

Pentru aceasta nu e însă nevoie a ne *specializa ştiinţificeşte*, adică a ţine seamă de filigrane, dantelură saŭ altele, ci scopul nostru să fie de-a forma seriĭ complecte.

Cred că prin acest mijloc, adoptat de majoritatea colecţionarilor serioşĭ din străinătate, filatelia devine un sport plăcut şi nu o povară.

Also.

Palatul Maharajahuluĭ din Manipur

Statul Manipur, dependenţă birmană a regatuluĭ britanic, ţine de comisarul şef din Assam—pentru unele afacerĭ, şi pentru altele de vice-regele Indieĭ. Pus sub protectoratul Anglieĭ de la 1826, el primeşte de la guvernământul Indieĭ o rentă anuală de 15.000 francĭ, pentru supravegherea valeĭ birmane Kuba şi nu plăteşte nicĭ un tribut.

Palatul maharajahuluĭ din Manipur

Palatul Maharajahuluĭ, a căruĭ intrare este precedată de două statuĭ colosale, reprezintând hipopotamĭ cu gura deschisă—a fost incendiat împreună cu reşedinţa engleză cu ocazia unor turburărĭ. Budgetul rajahuluĭ, atinge cifra de 50.000 până la 75.000 francĭ. Pământul aparţine regeluĭ. Şeful fiecăruĭ sat este responsabil faţă de rege pentru impozitul fiecăruĭ cultivator.

Moneda consistă în micĭ bucăţĭ de aramă pe care este la un colţ figura rajahuluĭ; monedele engleze şi birmane, de o valoare egală circulă şi ele.

Armata este o miliţie care trebue să răspundă la toate chemările; ea se compune din 4.400 infanterişti, 400 călăreţĭ şi 500 tunurĭ, instruiţĭ de ofiţeriĭ englezĭ. Regatul Manipur are şi justiţie. Inchisoarea, care este în incinta regală, poate să conţină o sută de prizonierĭ, carĭ iĭ întrebuinţează la întreţinerea drumurilor.

Păun Petrescu

TIM

John Morris era un bogat locuitor din San-Francisco. Maĭ de mult fusese minier de uleiurĭ în Pensylvania. Din firea luĭ blând şi bun, nu l'a văzut nimenĭ supărat de cât o singură dată când unul din tovarăşiĭ luĭ, omorî cu lopata un guzgan, care voia să intre pe sub cort. Şi supărarea luĭ a fost aşa de mare,în cât era aproape să-l omoare pe tovarăşul luĭ.

Intr'o zi, cum eŭ eram în vizită la el, auziĭ un zgomot care mi-atrase atenţia. Cu mirare văzuĭ un guzgan mare, cu părul lucios, cu botul ascuţit, cu ochiĭ micĭ şi viĭ, care fără nicĭ o teamă, umbla prin odae. John Morris surâse.

„E Tim" — zise el liniştit, şi la un semn al luĭ, Tim se urcă pe genunchiĭ luĭ şi îşĭ începu toaleta, lingându-şĭ blana şi dându-şĭ cu labele peste mustăţĭ, ţintind pe stăpânul săŭ cu micĭ şi inteligenţiĭ săĭ ochĭ.

„Tim este vechiul meŭ amic, şi dacă astăzĭ staŭ aicĭ, de vorbă cu d-ta, în loc la fix la 300 de metri sub pământ, aceasta o datorez luĭ.

„Vechiĭ minerĭ din Pensylvania, în totdeauna aŭ avut o mare afecţie pentru guzganiĭ carĭ furnică prin minele lor. Trăind într'un întuneric absolut pe care nu-l pătează de cât slaba lumină a lămpilor lor, adesea depărtaţĭ uniĭ de alţiĭ prin sute de metri, guzganiĭ sunt singuriĭ lor tovarăşĭ. Le daŭ firmiturĭ de pâine şi eĭ iĭ urmează pas cu pas, iĭ distrează chiar, în unele împrejurărĭ le face serviciĭ utile. Nu râde. Aceste animale aŭ auzul foarte fin, sunt obişnuite cu toate zgomotele, presimt prăbuşirile şi dispariţia lor din unele galeriĭ devenite periculoase, este, pentru minerĭ un semn totdeauna sigur, de a se păzi de ele. Cel puţin astfel era părerea tateĭ şi tot astfel este şi a mea. Fiecare aveam unul saŭ douĭ tovarăşĭ de aceştia. Şi ne aşteptaŭ la intrarea în puţurĭ, ne însoţea la lucru, se învârteaŭ în jurul nostru şi în timpul meseĭ se aşezaŭ la o parte aşteptându-şĭ partea lor, care nu lipsea nicĭ odată. Tim era tovarăşul meŭ nedespărţit. Imĭ cunoştea pasul de departe.

„Intr'o zi, venind la lucru, un supraveghetor ne interzise de a ne scoborâ în mine. O galerie se prăbuşise şi douĭ minerĭ lipseaŭ. Eŭ mă oferiĭ să pornesc în căutarea lor şi mă coborâĭ în puţ. Tim mă aştepta neliniştit, agitat, şi pentru prima oară, ezită să mă urmeze. Flueraĭ şi în fine se decise. Intraĭ în galeria în care ştiam că lucraŭ ceĭ douĭ minerĭ. Aceastâ galerie era destul de lurgă şi când ajunseĭ la capătul eĭ, o văzuĭ astupată printr'o deschizătură.

„Bucăţĭ marĭ de stâncĭ astupaŭ trecerea şi formaŭ un zid de o grosime aşa de mare, că nu-mĭ maĭ rămase nicĭ o îndoială, că nenorociţiĭ meĭ tovarăşĭ fuseseră zdrobiţĭ. Orĭ-ce ar fi va trebui să mă asigur prin toate mijloacele posibile. Cu târnăcopul meŭ, dăduĭ câte-va loviturĭ în stâncă, la intervale regulate: acesta este cunoscutul semnal al minerilor. După aceea aşteptaĭ cu grije şi cu temere un răspuns la fel cu cel dat de mine. La prima lovitură de târnăcop, Tim pieri; îl flueraĭ dar nu se întoarse.

„Imĭ repetaĭ semnalul, când la a doua lovitură de târnăcop, auziĭ o pârâitură puternică în urma mea, urmată de o prăbuşeală de pământ amestecată cu pietre, care-mĭ închise drumul. Fuseĭ făcut prizonier, ca şi nenorociţiĭ meĭ tovarăşĭ, şi dacă nu fuseĭ încă omorât, eram expus să mor de foame şi asfixiat. Ceĭ de afară nu ştiaŭ în ce galeriĭ intrasem, şi înainte de a o descoperi... voĭ fi mort.

„Aveam cu mine lampa şi un coş cu proviziĭ... un dejun. Cu multă economie, îmĭ putea ajunge două zile. Trecând primul moment de spaimă, cercetaĭ cu îngrijire spaţiul în care eram închis. Un pârâiaş mic, trecea pe aci şi constataĭ că apa nu se opreşte în dărâmăturĭ, ci se

scurge. Prin urmare era o crăpătură prin care intra apa, deci şi aer. Pericolul asfixiei era, dacă nu înlăturat, cel puţin amânat, dar după asta... ce voi face ? Stinsei lampa pentru că uleiul ce-l aveam îmi era prea preţios, şi apoi, mă puteam gândi şi pe întuneric. Insă înainte de a o stinge, mă uitai la ceas : erau 8 ore dimineaţa.

„Aşezat pe un colţ de stâncă, înconjurat de o noapte adâncă şi cufundat în reflecţii, mă simţeam copleşit de disperare, ne mai având de cât o dorinţă : de a vedea sfârşindu-se mai repede agonia mea. Mă gândeam că ar fi mai bine ca pământul să se prăvălească peste mine, când un zgomot uşor îmi deşteptară luarea aminte. Era o nouă crăpătură care se deschidea ? Mă atinse ceva, era Tim, care se urca pe picioarele mele în sus. Ceea-ce am simţit atunci, nu pot descrie. Imi reaprinsei lampa şi îl sărutai. Imi deschisei coşul cu provizii şi din puţinul ce aveam, Tim îşi avu partea lui... Dar pe unde venise ? Prin crăpătura prin care intra apa ? nu se putea, peatru că nici labele nici părul nu-i erau ude. Imi cercetai închisoarea din nou şi în alt loc văzui o altă deschidere prin care pătrundea aerul.

„Ce să fac ? Prin cap îmi trecu o idee, nebunească, ce e drept, dar pe care nu ezitai de a o pune în practică. Pe o bucată de hârtie scrisei ! „sunt închis în galeria Brannard : veniţi-mi în ajutor. Morris". Legai cu un fir desfăcut din geanta mea, acest bilet de gâtul lui Tim, pe care îl sărutai şi ducându-l la deschizătură îi dădui drumul. S'ar fi zis că Tim pricepe ce voi eu de la el. Mă uitai la ceas, erau 5 ore. De 9 ore eram înmormântat de viu. Stinsei lampa şi aşteptai.

„Câte ore au trecut ? Nu ştiu. De la plecarea lui Tim, speranţa mă părăsi. Simţeam că mă pierd, şi un oare-care timp, pe care nu l-aşi putea preciza, cred că mi-am perdut cunoştinţa. Fui deşteptat din amorţeala mea printr'un zgomot uşor. Reaprinsei lampa şi văzui pe Tim în crăpătură. De gât avea un fir alb care se târa după el. Trăsei acest fir şi văzui că este agăţat de ceva. Trăsei mai tare şi din deschizătură apăru o feştilă de lampă, destul de lungă şi îmbibată cu ulei. Un bilet era legat de ea : „Curaj, vom face totul ca să te scăpăm şi-ţi trimitem ulei pentru lampă"..

Feştila era destul de lungă, şi după toate socotelile mele putea să-mi ajungă 24 de ore.

„Că am sărutat pe Tim, că l'am primit ca pe salvatorul meu... mai e nevoe să vă spun ? cum i-am scos firul, s'a ghemuit pe genunchii mei şi începu să-şi facă botul cu labele. Nu mai încape îndoială că el avea cunoştinţă de serviciul ce mi-l adusese. După aceea am aflat că, Tim sosind n eşirea puţului în jurul căruia toţi tovarăşii mei erau îngrijoraţi, el se frecă pe picioarele lui Dickson, cel mai bun camarad al meu, pe care-l cunoscu, şi făcu tot posibilul ca să-i atragă atenţia asupra hârtiei atârnată de gâtul lui. Dickson înţelese şi... a doua zi eşii din acest mormânt... salvat de Tim, care de atunci nu m'a părăsit, şi nu mă va părăsi... cât va trăi.

„Tim, vino aici, moşule ! ! vino !"

Şi ca şi altă dată, Tim se ghemui pe genunchii lui. Eu nu mă putui opri de a nu-l mângâia.

SAMOA ŞI SAMOEZII

Cu toată puţina sa populaţie împrăştiată pe numeroasele insule pierdute în mijlocul oceanului Pacific, archipelagul Samoa—numit de Boungainville—„archipelagul navigatorilor" — este fără încetare turburat de luptele interne şi de revoluţii.

Capitala guvernământului, Apia, situată pe coasta de vest a insulei, Opolu, la picioarele muntelui Vaia, numără deabia 2000 locuitori.

Descendenţii indigenilor care asasinară pe tovarăşii lui Pérouse, pare că şi-au

Sus, un pescar indigen, jos locuința primului-ministru

pierdut ura lor contra albilor ; ei primiră fără ostilităţi pe Kotzebuc în 1825. Acest călător găsi insula Pola mai frumoasă dintre toate şi nu ezită a pune insula Ojalava înaintea lui Taiti, pentru măreţia şi fertilitatea ei.

Hervey Whitaker, care a vizitat în 1887 insulele Samoa, arată pe indigeni mult mai inteligenţi, mai blânzi de cât vecinii lor din Polynesia ; coloarea lor variază din brun închis sau din măsliniu în arămiu deschis. Părul negru şi creţ, este adesea colorat artificial în roşcat.

Cocotierul, arborul de pâine şi bananierul le furnizează hrana de căpetenie. Singurul lucru care-l fac, afară de pescuit, de recolta coprah-ului (nucă de coco uscată), de plantaţia taro-ului şi de cultura fructelor, este fabricaţiunea de „tapa" sau ţesătura. Arhitectura caselor lor în formă de stup, nu s'a schimbat. Temperatura mijlocie a anului este de 28 grade.

Bărcile samoezilor, imensele lor piroge, pot să aducă de la 50—75 persoane de la o insulă la alta. Guvernământul din Samoa este o monarhie, prezidată de rege şi vice-rege şi de două Camere.

Aceste insule sunt mereu neliniştite de răscoale şi din această cauză mulţi sunt depărtaţi prin insulele vecine. Unul dintre răsculaţi este şi Mataafa, care a fost exilat pe o insulă din grupul Onion ; el primi aci vizita mai multor partizani cari îi aduseră multe proviziuni de tot felul.

Păun Petrescu

PROSPER MÉRIMÉE

MATEO FALCONE

Odinioară se dedea în Corsica, numele de „stufiş" regiunilor muntoase, acoperite cu mărăcini aproape de nepătruns, unde se refugiau toţi aceia cari aveau ceva de regulat cu justiţia. Şi aceştia erau numeroşi într'o ţară unde se joacă cu puşca şi cu cuţitul la cea mai mică ceartă.

La marginea unui asemenea stufiş locuia un om renumit, în ţinut, pentru marea iscusinţă la mânuirea puştei. El se numea Mateo Falcone.

Destul de bogat, el trăia din produsul turmelor sale pe care păstorii le duceau să pască în munte. Bun prieten ca şi periculos duşman, el era foarte considerat în districtul Porto-Vecchio. El era însurat; soţia sa se numia Giuseppa şi aveau un băiat de zece ani, Fortunato.

Intr'o zi de toamnă, Mateo eşi de dimineaţă cu soţia sa pentru ca să meargă să viziteze una din turmele sale într'o poiană. Micul Fortunato voi să-i întovărăşească, dar poiana era prea departe; de altfel trebuia ca unul să rămâe să păzească casa; deci tatăl refuză.

Plecase de câteva ore şi micul Fortunato era întins liniştit la soare, privind munţii albaştri şi gândind că Dumineca apropiată va merge să mănânce în oraş la unchiul său caporalul, când fu pe neaşteptate întrerupt din gândurile sale de pocnitura unei arme cu foc. El se sculă şi se întoarse înspre câmpie de unde pleca acel sgomot. Alte pocnete de puşcă se succedară, trase la intervale neregulate şi totdeauna din ce în ce mai apropiate: în sfârşit, pe poteca care venea din câmpie la casa lui Mateo, apăru un om cu un bonet ţuguiat, cum poartă muntenii, pe cap, cu barbă, acoperit cu sdrenţe şi târându-se cu greutate sprijinindu-se pe puşca sa. Primise un glonţ în coapsă.

Acest om era un bandit, care, plecând noaptea pentru ca să meargă să cumpere praf de puşcă din oraş, căzuse pe drum într'o cursă a soldaţilor corsicani. După o îndelungată apărare el fusese nevoit să se retragă, urmărit şi târându-se din stâncă în stâncă. Dar el era cu puţin înaintea soldaţilor şi rana îl punea afară din starea de a ajunge la stufiş înainte de-a fi prins.

El se apropie de Fortunato şi îi zise:

— Tu eşti fiul lui Mateo Falcon. ?

— Da.

— Eŭ, sunt Gianetto Sanpiero. Sunt urmărit de „gulerile galbene". 1) Ascunde-mă, căcĭ nu pot merge maĭ departe.

— Şi ce va zice tata dacă te-aşĭ ascunde fără voinţa luĭ?

— Va zice că aĭ făcut bine.

— Cine ştie?

— Ascunde-mă iute: eĭ vin.

— Aşteaptă să vie tata.

— Cum să aştept! La dracu! Eĭ vor fi aci în cincĭ minute. Aide, ascunde-mă saŭ te omor.

Fortunato iĭ răspunse cu sânge rece: „Puşca ţi-e descărcată şi nu maĭ aĭ cartuşe în cartuşieră".

— Am stiletul.

— Dar tu alergĭ ca mine?. El făcu un salt şi se depărtă.

— Tu nu eştĭ fiul luĭ Mateo Falcone! Mă veĭ lăsa tu să m'aresteze înaintea caseĭ tale?

Copilul păru atins.

„Ce îmĭ veĭ da dacă te ascund? zise el apropiindu-se.

Banditul scotoci într'un buzunar de piele care atârna de mijloc şi scoase o piesă de cincĭ francĭ care o păstrase fără îndoială pentru ca să cumpere praf de puşcă. Fortunato zâmbi la vederea pieseĭ de argint, o apucă şi zise luĭ Gianetto: „Nu crede nimic".

Indată el făcu o mare gaură într'o clae de fân de lângă casă.

Gianetto se ghemui aci şi copilul îl acoperi astfel ca să-ĭ lase puţin aer pentru respirat, fără a fi posibil să crezĭ că fânul ascunde un om. El se duse să ia o pisică şi puiĭ eĭ şi se aşeză pe claia cu fân pentru a face să se crează că nu se mişcase din acel loc. Apoĭ observând urmele de sânge pe poteca de lângă casă le acoperi cu îngrijire cu praf şi, aceasta, făcută, el se culcă din noŭ la soare cu cea maĭ mare linişte.

După câte-va minute, şease oamenĭ în uniforma brună cu gulerul galben, şi comandaţĭ de un aghiotant, eraŭ înaintea porţeĭ luĭ Mateo. Acest aghiotant era puţin rudă cu Falcone. El se numia Tiodoro Gambo: era un om activ, tare temut de bandiţĭ căcĭ el prinsese mulţĭ.

Aghiotantul întrebă pe Fortunato dacă nu l'a văzut trecând pe Sanpiero. Copilul răspunde că nu; dar acesta bănuind că el nu-ĭ spune adevărul, mângâe pe Fortuanto care continuă a nega. In fine Gamba încearcă într'un alt mod: el scoate ceasul din buzunar şi promite formal de a-l da copilului dacă acesta arată ascunzătoarea banditului.

Fortunato lăsă să-ĭ scape un surâs de neîncredere şi fixând cu ochiĭ săĭ negri pe aceia aĭ aghiotantuluĭ se sforţă de a citi aci încrederea care trebuia s'o aibe în cuvintele sale.

„Să-mĭ pierd epoletul, strigă aghiotantul, dacă nu-ţĭ daŭ ceasul cu această condiţie! Camarazii sunt martorĭ; şi eŭ nu pot să-mĭ retrag cuvântul".

Vorbind astfel el apropia mereŭ ceasul, aşa că el atingea aproape obrazul palid al copiluluĭ. Acesta arătă pe figura sa lupta ce se săvârşea în sufletul săŭ, lăcomia şi respectul trebuit ospitalităţeĭ. Pieptul săŭ gol se ridica cu forţă şi părea că se înăbuşe. In acest timp ceasornicul se mişca, se învârtea şi câte-odată îĭ lovea capătul nasuluĭ. In fine, puţin câte puţin mâna i-se ridică câtre ceas, vârful degetelor îl atinse; şi el atârna cu totul în mâna sa fără ca aghiotantul să lase cu toate acestea capătul lanţuluĭ.... Cadranul era azuriŭ, capacele eraŭ lustruite din noŭ... la soare el părea tot de foc... Ispita era prea tare.

Fortunato ridică apoĭ şi mâna stângă şi arătă cu degetul săŭ gros pe deasupra umăruluĭ, căpiţa de fân unde era ascuns. Aghiotantul înţelese îndată. El lăsă capătul lanţuluĭ: Fortunato se simţi singurul posesor al ceasuluĭ. El se ridică cu uşurinţa unuĭ cerb şi se depărtă cu zece paşĭ de căpiţa cu fân în care soldaţiĭ începură îndată să scormonească.

Nu după mult se văzu fânul mişcându-se; şi un om sângerând, cu pumnalul în mână, eşi: dar, cum el încercă să se ridice în picioare, rana nu-ĭ maĭ permise să stea drept. El căzu. Aghiotantul se aruncă pe el şi îĭ smulse stiletul. Indată îl legară tare, cu toată împotrivirea sa.

Gianetto, culcat pe pământ şi legat ca o legăură de uscăturĭ, întoarse capul spre Fortunato, care se reapropiase: „Fiŭ de....!" îĭ zise el maĭ mult cu dispreţ de cât cu mânie. Copilul îĭ aruncă piesa de argint care o primise, simţind că încetase de a o maĭ merita; dar proscrisul nu avu aerul de a da atenţie aceșteĭ mişcărĭ. El zise cu mult sânge rece aghiotantuluĭ: „Dragă Gamba, nu pot merge; veĭ fi obigat de a mă duce până în oraş".

— Veĭ alerga îndată maĭ iute ca o căprioară răspunse crudul cuceritor, dar fiĭ liniştit, sunt aşa mulţumit că te am, că te voĭ purta o leghe pe umărul meŭ fără să fiŭ obosit. Saŭ altfel, camarade îţĭ vor face o litieră cu crăcĭ şi cu mantaua ta; şi la ferma din Crespoli vom găsi caĭ.

— Bine, zise prizonierul; veĭ pune şi niţele pae pe litiera voastră pentru ca să fiŭ maĭ bine.

In timp ce soldaţiĭ se ocupaŭ, uniĭ de a face un fel de brancard cu crăcĭ de castan, aţiĭ să panseze rana luĭ Gianetto. Mateo Falcone şi soţia sa apărură deodată la întorsătura uneĭ potecĭ care conducea la stufişurĭ.

---

1) Soldaţiĭ aveaŭ gulerile galbene.

TEMPLELE BUDISTE

Cum se înmormântează la Chinezĭ

Templele budiste chineze sunt de construcţiĭ variate, dar modelul care îl arătăm aci este cel maĭ obişnuit. Ele conţin numeroşĭ idolĭ înaintea cărora se fac ofrandele, în timp ce se arde tămâe. In general la intrarea templelor sunt aşezate clopote sau tobe în care lovesc credincioşiĭ la intrarea lor pentru a chema pe preoţĭ care le vând cărţĭ de rugăciunĭ şi lumânărĭ.

Templu chinez

Moartea unuĭ personaj chinez este totdeauna o afacere bună pentru săracĭ. Eĭ profită de lungile preparative care preced funeraliile pentru a trăi gratuit pe cheltuiala familieĭ defunctuluĭ, care este obligată a ţine masa în timp de zece sau cincisprezece zile.

Ziua fixată pentru înmormântare, cosciugul foarte masiv şi foarte greŭ, este pus pe frînghiĭ legate de groşĭ bambuşĭ care staŭ pe umeriĭ numeroşilor purtătorĭ.

La ceĭ bogaţĭ, corpul este pus pe un car tras cu braţele pe care se află un imens manechin de bambu, acoperit cu pânză pictată, având pretenţia de a reproduce portretul defunctuluĭ aflându-se în paradis. O escortă de ,,cipay", cară urmează pe purtătoriĭ de lanterne, de un aer bizar cortegiuluĭ, pe care un străin l'ar lua, la prima vedere, drep o scenă de carnaval.

Când corpul este depus în mormânt, si uat adesea pe panta uneĭ coline, cea maĭ mare parte a asistenţilor se reintorc să sfârşească masa, apoĭ fie-care pleacă.

Traian Popescu

Femea înainta încovoiată sub greutatea unuĭ sac enorm de castane în timp ce bărbatul săŭ mergea liniștit ne ducând decât o pușcă într'o mână și alta pe umăr; căcĭ este nedemn ca un om să poarte altă povară decât armele sale.

La vederea soldaților, primul gând al luĭ Mateo fu că eĭ veneaŭ ca să-l aresteze. Dar pentru ce această idee? Mateo avea decĭ o încurcătură cu justiția? Nu. El se bucura de o bună reputație. Era, cum se zice, un particular bine stabilit; dar el era Corsican și muntean și sunt puținĭ Corsicanĭ muntenĭ care, examinând bine trecutul lor, să nu găseștĭ ceva greșelĭ, ca o lovitură de stilet și alte bagatele. Mateo, maĭ mult ca orĭ-care altul, avea conștiința curată, pentru că maĭ de mult de zece anĭ el nu îndreptase pușca sa contra vre-unuĭ om; dar totdeauna el era prudent și se pregăti să facă o frumoasă apărare, dacă era trebuință.

,,Femeie, zise el Giuseppeĭ, pune jos sacul și fiĭ gata". Ea ascultă îndată. El îĭ dădu pușca care o avea pe umăr și care ar fi putut să-l încurce. Incărcă pe aceea care o avea în mână și înaintă încet către casă, pe după arboriĭ carĭ mărgineaŭ drumul, și gata, la cea maĭ mică demonstrație dușmană, să se arunce înapoia trunchiuluĭ cel maĭ gros, de unde ar fi putut să facă foc fiind protejat. Femeia mergea după el ținând pușca de schimb și cartușiera. Ocupația uneĭ bune gospodine, în caz de luptă, este de a încărca armele bărbatuluĭ săŭ.

De o altă parte, aghiotantul era foarte încurcat, văzând pe Mateo înaintând astfel, cu pașiĭ numărațĭ, cu pușca înainte și cu degetul pe cocoș. Dacă din întâmplare, Mateo era rudă cu Gianetto, saŭ dacă era amicul săŭ, și voia să-l apere, gloanțele celor două puștĭ ale sale vor sosi la doĭ dintre noĭ, tot așa de sigur ca o scrisoare la poștă, cu toată rudenia!...

In această încurcătură el luă o hotărâre foarte curagioasă: de a înainta către Mateo pentru a-ĭ povesti afacerea, vorbindu-ĭ ca uneĭ vechĭ cunoștințe; dar scurtul interval care îl separa de Mateo îĭ păru foarte lung. „Iată! eh! vechiul meŭ camarad, strigă el, cum îțĭ merge dragul meŭ? Eŭ sunt Gamba, vărul tăŭ".

Mateo fără să răspundă un cuvânt, se oprise și pe măsură ce celălalt vorbea, el ridică încet țeava puștei sale, în așa fel că ea era îndreptată către cer.

„Bună ziua frate, zise aghiotantul, întinzându-ĭ mâna. E mult timp de când nu te-am maĭ văzut.

— Buna ziua, frate.

— Venisem pentru a-țĭ zice ziua bună trecând, și verișoareĭ mele Pepa. Am făcut o lungă călătorie azĭ, dar nu ne plângem de oboseală, căcĭ am făcut o prindere frumoasă. Am pus mâna pe Gianetto Sanpiero.

— Dumnezeŭ fie lăudat! strigă Giuseppa. El ne-a furat o capră săptămâna trecută.

Aceste cuvinte îmbucurară pe Gamba.

— La dracu! zise Mateo, poate i-o fi fost foame.

— Secătura s'a apărat ca un leŭ, urmă aghiotantul puțin umilit; el mi-a omorât unul din soldațĭ și nu s'a mulțumit cu atâta, el a strivit brațul caporaluluĭ Chardon; dar nu e cine știe ce, era un francez... In fine el se ascunsese așa de bine că dracul n'ar fi putut să-l descopere. Fără micul meŭ văr Fortunato nu l'aș fi găsit nicĭ odată.

— Fortunato! strigă Mateo.

— Fortunato! repetă Giuseppo.

— Da, Gianeto se ascunsese sub această clae de fân colo jos; dar micul meŭ văr mi-a arătat drăcovenia. Il voĭ spune și unchiuluĭ săŭ, caporalul, ca să-ĭ trimeată un frumos dar pentru osteneală. Și numele luĭ și al tăŭ vor fi în raportul care-l voĭ trimete d-luĭ avocat general.

— Blestem! zise mormăind Mateo.

Eĭ ajunseră grupul. Gianetto era deja culcat pe litiera și gata de a pleca. Când el văzu pe Mateo în tovărășia luĭ Gamba, surâse cu un surâs straniŭ; apoĭ, întorcându-se către ușa caseĭ scuipă pe prag zicând: „Casă de trădător". Nu era decât un om care trebuia să moară, acela care îndrăznise să pronunțe cuvântul de trădător către Falcone. O bună lovitură de stilet, care nu ar fi fost nevoe să fie repetată, ar fi plătit imediat insulta. Cu toate acestea Mateo nu făcu alt gest decât acela de a duce mâna la frunte ca un om copleșit. Fortunato reintrase în casă, văzând că tatăl săŭ sosea. El reapăru îndată cu o strachină de lapte pe care o aduce sub ochiĭ aplecațĭ aĭ luĭ Gianetto.

„Departe de mine!" îĭ strigă proscrisul cu o voce fulgerătoare. Apoĭ întorcându-se către un soldat: „Camarade, dă-mĭ să beau", zise el.

Soldatul îĭ dădu bidonul cu mâinile sale și banditul bău apa care i-o da un om cu care el schimbase loviturĭ de pușcă. In fine el ceru ca să-ĭ lege mâinile astfel ca să fie cruciș pe piept în loc de a le avea la spate. „Aș vrea să fiu culcat pe placul meu". Se grăbiră de a-l satisface; apoĭ aghiotantul dădu semnul plecăreĭ, zise adio luĭ Mateo, care nu-ĭ răspunse și scobori cu un pas repede spre câmpie.

Trecură aproape zece minute fără ca Mateo să deschidă gura. Copilul privea cu un ochiu neliniștit când pe mama sa când pe tatăl săŭ, care, rezemându-se pe pușcă îl privea cu o expresie de mânie.

„Incepĭ bine! zise apoĭ Mateo cu o voce liniștită, dar înspăimântătoare pentru aceia carĭ cunosc bine omul.

— Tată! strigă copilul înaintând, cu lacrămile în ochĭ, ca pentru a se arunca la genunchiĭ săĭ. Dar Mateo îĭ strigă:

„Inapoĭ de la mine!" Și copilul se opri și suspină nemișcat la câțĭva pașĭ de tatăl săŭ.

Giuseppa se apropie. Ea zărise lanțul ceasuluĭ al căruĭ capăt eșia din cămasa luĭ Fortunato.

— „Cine ți-a dat acest ceas?" întrebă ea cu un ton sever.

— „Vărul meu, aghiotantul".

Falcone apucă ceasul și aruncându-l cu forță de o piatră îl făcu în miĭ de bucățĭ.

— „Femee, zise el, acest copil este primul din neamul săŭ care a făcut o trădare".

Suspinurile și sughițurile luĭ Fortunato se îndoiră și Falcone ținea ochiĭ săĭ viĭ și străpungătorĭ totdeauna în aĭ luĭ. In fine el scormoni pământul cu vergeaua pușteĭ, apoĭ o aruncă pe umăr și reluă drumul stufișurilor strigând luĭ Fortunato să-l urmeze. Copilul ascultă.

Giuseppa alergă după Mateo și îĭ apucă brațul. „Este copilul tăŭ", îĭ zise ea cu o voce tremurătoare, ațintind ochiĭ săĭ negri în aceia aĭ bărbatuluĭ săŭ, ca pentru a citi ceea ce se petrecea în sufletul luĭ.

„Lasă-mă răspunse Mateo; eu sunt tatăl luĭ".

Giuseppa îmbrățișă pe fiul său și intră plângând în casă.

Ea se aruncă în genunchĭ înaintea icoaneĭ Fecioareĭ și se rugă fierbinte. In acest timp Falcone merse vre-o două sute de pașĭ pe potecă și nu se opri de cât într'un șanț. El îl încercă cu patul pușteĭ și îl găsi moale și ușor de săpat. Locul îĭ păru convenabil pentru scopul săŭ.

„Fortunato du-te lângă piatra cea mare".

Copilul făcu ceea ce i se comanda apoĭ îngenunchiă.

„Spunețĭ rugăciunile.

— Tată, tată nu mă omorâ!

— Spunețĭ rugăciunile! repetă Mateo cu o voce teribilă.

Copilul bâlbâind și suspinând, spuse *Pater* și *Credo*. Tatăl, cu o voce tare, răspundea *Amen!* la sfârșitul fiecăreĭ rugăciunĭ.

— Astea sunt toate rugăciunile care le știĭ?

— Tată maĭ știu și *Ave Maria* și litania care m'a învățat mătușa.

— Este lungă dar nu are nimic.

Copilul isprăvi litania cu o voce stinsă.

„Aĭ isprăvit?

— Oh, tată, ertare! iartă-mă! Nu voĭ maĭ face! Voĭ ruga atâta pe vărul meŭ caporalul că va libera pe Gianetto!"

El vorbea încă; Mateo încărcase pușca și o punea pe piept zicându-ĭ: „Dumnezeŭ să te ierte!" Copilul făcu o sforțare disperată pentru a se ridica și îmbrățișa genunchiĭ tatăluĭ săŭ; dar nu avu timpul, Mateo dădu foc și Fortunato căzu mort.

Fără să arunce o ochitură asupra cadavruluĭ, Mateo reluă drumul caseĭ sale pentru ca să caute o sapă să îngroape pe fiul săŭ. De-abia făcuse câțĭva pașĭ că întâlni pe Giuseppa, care alerga alarmată de zgomotul pușteĭ.

„Ce-aĭ făcut? strigă ea.

— Dreptate.

— Unde este el?

— In șanț. Il voĭ înmormânta. A murit creștinește. Voĭ face să i se cânte o leturghie. Să spunem gineruluĭ meu Tiodoro Bianchi să vie să locuiască cu noĭ.

Trad. de **Traian P. Lascu**

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL"

abonaților săĭ la tragerea din luna Noembrie, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Nicolae», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea maĭ pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din : o canapea, 4 scaune, o masă, o consolă cu oglindă, 2 piedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Bulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiar)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihaĭ-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victorieĭ, No. 107

UNA SUFRAGERIE MODERNA

compusă din : Un bufet cu marmură Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu oglindă ; O masă pentru 12 persoane, cu 6 scaune tapisate și îmbrăcate, imitație de piele. Cumpărată de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, vis-à-vis de piața de flori, lângă Hotel Dacia

O bucată pânză de borangic albă, de 9 metri; una idem frez, de 4 m.; una idem bleu, de 5 m.

cumpărate de la Expoziția Caseĭ Școalelor

Un serviciu de ceaiu, de metal alb fin, argintat și garantat că nu înegrește, compus din : o tavă frumos ciselată, cu mânere, și 12 pahare într'o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru orĭ-ce casă. **O fructieră de metal fin, argintată**, înaltă de 50 cm. și având 3 glastre pentru fructe și un vas pentru florĭ. **O fructieră de metal alb**, imitând exact argintul vechiŭ, înaltă de 37 cm., având și un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuteriĭ en gros și en detail Frațiĭ A. & I. Roller, Bucureștĭ, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciŭ de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare, montate în metal argintat Christofle V. P. F. **Una pungă de argint** veritabil, oxidată. **Una fructieră** de metal argintată, cu 6 cuțite de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăcĭ Perfection. **O mandolină** italiană. **Una muzică de masă** cu manivelă, cu 6 cântece. **Una chitară** franceză. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică N. Mischonzniky, furnisorul Curțiĭ Regale, strada Colțeĭ, No. 7, Bucureștĭ.

«Una bicicletă elegantă «Sport», cu roata liberă și frână automatică, prin contra-pedalare. **Una pușcă** de vânătoare cu două țevĭ, țevile de oțel «Bayard» din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard» Această armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuința atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum. **Una carabină** semi-automatică de mare precisiune **«Pieper»**, cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnisorul Curțiĭ Regale, 47, calea Victorieĭ, Bucureștĭ.

Una mașină de cusut, marca Compania Americană, calitate superioară. **Un gramofon** marca «Melodion Carmen Sylva», cu două arcurĭ remontabile în timpul mersuluĭ cu 6 plăcĭ marca Premier record. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașinĭ de cusut, gramofoane și biciclete en gros și en detail Compania Anglo-Americană, strada Carol 50, Bucureștĭ.

Un ceasornic de aur 14 carate cu 3 capace, pentru dame, marcat de Stat. **Două serviciĭ** de argint pentru ouă, compuse fie-care din câte treĭ bucățĭ, într'o cutie foarte elegantă. **Una pendulă** elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicăria Colțeĭ», Bucureștĭ, strada Colțeĭ, No. 31.

O armonică italiană, 21 clape, 8 basurĭ și tonurĭ de oțel. **O vioară** fină cu cutia eĭ. **O pelerină** de ploae portativă pe ambele părțĭ. Toate acestea sunt cumpărate de la „Compania Generală", mare biurou de importațiune, strada Smârdan 29, etajul I.

Două ceasornice de aur pentru damă.

Două ceasornice de aur cu câte 3 capace, de bărbat

Șease ceasornice de argint.

Șease ceasornice de metal fin argintate, cu câte 3 capace.

Treĭ ceasornice de metal imitând argintul rusesc.

Cincĭ coliere-lănțișoare de argint veritabil pentru gât.

Una geantă de alpaca veritabilă.

2 costume de haine saco, după măsură și alegerea stofeĭ, carĭ se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, strada Academieĭ, No. 25.

Una mașină mare de bucătărie „Ideal", cu 4 ochiurĭ din tabie de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, Bucureștĭ, calea Văcăreștĭ, 142.

O colecție de legĭ compusă din 5 volume, de la d Ghețu, calea Dorobanților 100.

Un serviciŭ de oțet și untdelemn, de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb : una de oțet, una de untdelemn, una de muștar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.

Una mașină de călcat pentru croitorie, sistem Soi-Pop, ultima perfecțiune.

O vulpe de teracotă. **20 plachete** argintate, reprezentând pe R gele și Regina.

Afară de acestea, toțĭ abonațiĭ maĭ primesc gratuit un volum din **«Memoriile Regeluĭ Carol I al Românieĭ**, saŭ un volum din cărțile ce apar în editura ziaruluĭ „Universul" tipărite anume pentru abonațĭ.

Prețurile de abonament sunt aceleașĭ : Pentru un an leĭ 18 ; pe 6 lunĭ leĭ 9,15 ; pe 3 lunĭ leĭ 4,65.

Pentru concurarea la premiile de maĭ sus, abonațiĭ pe un an primesc 30 bonurĭ, ceĭ pe șease lunĭ 15 și ceĭ pe treĭ lunĭ primesc 5 bonurĭ. Abonațiĭ pe un an participă la două tragerĭ, decĭ după prima tragere vor primi încă 30 bonurĭ. pentru tragerea următoare.

Anul XIII.—No. 799 5 Bani în toată țara 5 Miercurĭ, 29 August 1912

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 2,60 pe an în toată țara

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
No 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marțea

IN GHIARELE UNUI LEU. — (Vezĭ pag. 5768).

IN GHIARELE UNUI LEU

După ce fusese telegrafist în Mashonaland, apoi director de poştă, d. Ernest Brockman se întoarse pentru cât-va timp în Anglia.

La sfârşitul concediului, el se reîntoarse în Africa şi debarcă la Beira. Acolo fu prezentat maiorului Patrick Forbes (reprezentantul lui Cecil Rhodes în Rodesia de nord), care-l însărcină cu administrarea districtului şi a serviciul lui poştal.

Linia telegrafică trans-siberiană era în toiul construcţiei — e vorba de marele proiect al lui Cecil Rhodes, care voia să reunească Capul şi Cairo printr'un fir telegrafic — şi el primi ordinul să se ducă să dirigeze operaţiunile la Chinde pe îmbucătura fluviului Zambezului.

Aci i s'a întâmplat aventura pe care o vom povesti-o aci.

*

La începutul lui Octombrie, spune d. Brockman, mă găseam la 30.000 mile de Koto-Kota. Secundul meu era un erou irlandez cu numele Dan Markel, singurul alb care mă asista; aveam o suită de 50 negri, cari veneau cu noi în luminişurile imensei păduri pe care o traversam.

Aveam trei colibe, de forme circulare, şi a mea se afla în mijlocul luminişului.

Deasupra patului meu aveam armele. Puşca mea favorită era spânzurată de o masă la îndemână.

In ziua dramei, după o partidă de vânătoare în împrejurimi, mâncai dinaintea colibei împreună cu Dan Morakel.

Pe la orele zece seara, începui să casc. Noaptea era intensă. Mă sculai, zisei noapte bună lui Markel, şi fie-care intră în coliba sa. Aprinsei lampa şi mă apucai să citesc un ziar englez care îmi sosise cu poşta în acea zi.

Incet-încet, fui cuprins de somn, dar pe la miezul nopţei mă deşteptai din cauza concertului lugubru de hiene, cari urlau în împrejurime. Plictisit de această muzică neplăcută, mă sculai şi luai puşca, gândind că trăgând două-trei focuri, aceste animale vor fugi, cunoscută fiind frica lor.

Eşind afară, zării pe câmp, după câţi-va paşi, numeroase perechi de ochi galbeni, fosforescenţi.

Mă gândii să scol pe Morkel spre a-i propune să împuşcăm hienele; dar îl ştiam că nu prea e sportsman şi că o să prefere să doarmă. Mă întorsei atunci în colibă şi mă culcai din nou.

Dar somnul îmi fu de scurtă durată. Erau orele 2 din noapte, când observai *că ceva mişcă* sub pat. Neliniştit, ascultai cu atenţie şi deodată auzii un zgomot indescriptibil, foarte cunoscut de vânătorii africani. Inţelesei îndată că un leu s'a ascuns sub patul meu, căci numai un leu ar fi avut îndrăzneala să intre în coliba mea.

Nu voi descrie senzaţiile mele la această descoperire, pentru bunul motiv că eram complect paralizat de frică. Strigătele pe cari aş fi voit să le scot mi se opriseră în gât şi tremuram ca varga gândindu-mă ce mă aşteaptă.

După câteva minute de aşteptare mortală, înţelesei că leul a eşit de sub pat şi că s'a apropiat de mine. M'am învelit cu plapoma, dar de odată m'am pomenit asvârlit la pământ. Acum leul lingea sângele care curgea din umărul meu pe care mi-l sfâşiase. Incercai să-mi ridic genunchii spre a-mi apăra pieptul, dar leul îmi dete o puternică lovitură de labă care cât p'aci era să-mi spargă piciorul. Imi frânse o coastă din stânga. Se aşeză apoi ca un câine pe labele dinapoi, se ridică, puse una din labe pe pieptul meu în semn de posesiune şi ridicându-şi capul mândru în sus, scoase trei răcnete teribile cari răsunară în tăcere ca nişte tunete.

Auziră atunci oamenii. Negrii, înebuniţi, trăgeau focuri la întâmplare. Morkel, cu puşca în mână, se apropiase, în căutarea leului, de coliba mea.

— Brockman... eşti acolo ? strigă el.

Ii auzii chemarea, dar nu fusei în stare să-i răspund.

Markel făcu înconjurul colibei şi observă gaura pe care o făcuse leul în zidul de bambu spre a pătrunde înăuntru. Se întoarse la uşă şi cu o lovitură o dădu jos.

Silueta lui Morkel îmi apăru în faţă. Fiara îmi înfipse atunci dinţii în mine şi sărind cu un răget teribil, răsturnă pe Markel; apoi alergă spre pădure, târându-mă.

Vă las să înţelegeţi spaima lui Morkel, când după ce intrase în coliba mea îmi găsise patul gol şi la picioarele patului un lac de sânge.

Leul se oprise cu mine la marginea pădurei, sub un gros boabab şi acolo mă culcase între labele lui, spre a-şi astâmpăra prânzul, căci monstrul respira fără încetare sângele din rănile mele.

In adevăr mă întrebam de ce acest mâncător de oameni nu mă ucisese pe loc, când atâţea alţi lei ucid imediat boi sau cai ? Lucru bizar, acestui leu părea să-i placă a mă vedea cum trag de moarte în ghiarele lui! Avu senzaţia atroce de a-mi savura moartea.

In timpul acesta Morkel rătăcea prin întuneric în căutarea mea. In sfârşit isbutise să obţină de la nişte cafri torţe de iarbă uscată, şi la lumina acestor lumini improvizate, mă zări în ghiarele leului.

Morkel nu era de cât la vre-o câţi-va metri de noi, dar nu îndrăznea să tragă de frică să nu mă lovească şi pe mine.

— Să nu-ţi fie frică, Brokman, strigă el îndreptându-şi arma.

La zgomotul produs de apropierea sa, leul se întoarse spre el, îşi puse laba pe pieptul meu şi răcnind înspăimântător, fu gata să sară asupra inoportunului care îi întrerupea prânzul. Mă întreb şi acum cum a putut Morkel să aibă sângele rece de a trage la cinci metri de fiară.

El trase. Leul se clătină şi căzu lângă mine : Glonţul îi intrase în ochi, îi spărsese falca inferioară şi se oprise în craniu. Pentru mai multă siguranţă, Morkel voise să mai tragă, dar primul îşi făcuse opera şi animalul murise.

Mai avui forţa să mă ridic şi căzui ca o masă în braţele lui Dan Morkel.

C. Arg

DIN ALASCA

Căutătorii de aur din Alasca, pentru a căuta aurul străbat distanţe mari pe locuri necunoscute. Fiind-că în unele locuri sub zăpadă nu se cunoaşte unde e pământ sau apă, ei au improvizat un

Pe lacul Bennet

mijloc de comunicaţie mixt. După cum se vede din ilustraţie, ei pun bărcile pe sănii, iar săniile sunt mânate de vânt. Săniile acestea, la povârnişuri mai ales, merg cu o iuţeală grozavă.

Nev.

EMIL ZOLA

ULTIMELE CARTUŞE

Căpitanul şi caporalul inspectau casa. Nimic de făcut în parter; se mulţumiră să pue mobile la uşe şi la ferestre, pentru a le baricada cât mai bine posibil. Apoi organizară apărarea la micile ferestre ale primului etagiu şi în pod, aprobând celelalte preparative făcute de Weiss 1): saltelele care astupau obloanele şi deschizăturile făcute din loc în loc printre lemnele care le compuneau.

Nu cădea încă, în faţadă, decât gloanţe pierdute. Weiss şi căpitanul, însoţit de băiatul grădinar şi de doi oameni, se urcaseră în pod, de unde puteau să supravegheze mai bine drumul. Il vedeau oblic până la piaţa Bisericei. Această piaţă era acum în puterea Bavarezilor; dar ei nu înaintau totdeauna decât cu multă grije şi cu o extremă prudenţă. In colţul unei străduţe un pumn de infan-

1) Un locuitor din Bazeille, lângă Sedan, care ajută pe soldaţii francezi.

teriştiĭ iĭ ţin încă în eşec timp de aproape un sfert de oră, cu un foc astfel nutrit, că morţiĭ se grămădeaŭ. Câte odată, prin fum, se distingea o femee, cu o puşcă, trăgând dela una din ferestre. Era casa unuĭ brutar, soldaţiĭ se găseaŭ aci ascunşĭ, amestecaţĭ cu locuitoriĭ: şi, casa luată, se auziră strigăte, o teribilă înbrânceală fu până la zidul din faţă unde într'o mulţime apăru rochia femeeĭ, o vestă de om, apoĭ, un foc de pluton bubui, sânge ţâşni până la acoperiş. Germaniĭ eraŭ neînduplecaţĭ; toate persoanele prinse cu arma în mână, care nu aparţineaŭ armatelor vrăşmaşe, eraŭ împuşcate îndată. Înaintea furioaseĭ resistente a satuluĭ, mânia lor creştea şi pierderile înspăimântătoare care le încercaŭ de maĭ mult de cincĭ ore, iĭ dedeaŭ la crude răzbunărĭ. Râuleţele curgeaŭ roşiĭ, morţiĭ închideaŭ drumul, câteva răspântiĭ eraŭ pline de grămezĭ de morţĭ şi rănițĭ care scoteau horcăelĭ. Apoĭ în fiecare casă, pe care o luaŭ după o luptă violentă, iĭ vedeaĭ aruncând pae aprinse; alţiĭ alergau cu torţe, alţiĭ ungeau pereţiĭ cu petrol şi îndată străzĭ întregĭ fură aprinse: Bazeille ardea.

In acest timp, în mijlocul satuluĭ nu maĭ era decât casa luĭ Weiss, cu obloanele trase, care iĭ dedeau aere ameninţătoare de cetate, hotărâtă să nu se dea.

— Atenţie! iată-ĭ! strigă căpitanul.

O descărcătură pornită din pod şi din primul etaj, culcă la pământ treĭ din Bavareziĭ care înaintau pe lângă zidurĭ. Ceilalţĭ se retraseră şi se puseră la pândă la toate colţurile drumuluĭ; şi asediul caseĭ începu: o aşa ploae de gloanţe biciui faţada că s'ar fi zis că este un uragan. Timp de aproape zece minute această descărcătură de puştĭ nu încetă, găurind zidul fără să facă vre'un mare răŭ. Dar unul din oameniĭ pe care căpitanul iĭ luase cu el, comiţând greşala de a se arăta la ferestruică, fu omorât de un glonţ fiind lovit în frunte.

— Unu maĭ puţin! strigă căpitanul. Păziţi-vă dar, nu suntem destuĭ pentru a ne omorâ de plăcere!

Chiar el luase o puşcă şi trăgea, adăpostit înapoia unuĭ oblon. Dar Laurent, băiatul grădinar, făcea maĭ ales admiraţia sa. In genunchi, cu ţeava puşteĭ rezemată în strâmta gaură a uneĭ deschizăturĭ a oblonuluĭ, ca la tun, nu slobozea un glonţ decât cu siguranţă şi el anunţa chiar dinainte rezultatul.

— Miculuĭ ofiţer albastru, colo jos în inimă... Celuilalt, maĭ departe uscăţivul cela înalt, între ochi... Grosuluĭ care are o barbă roşie şi care mă plictiseşte, în pântece...

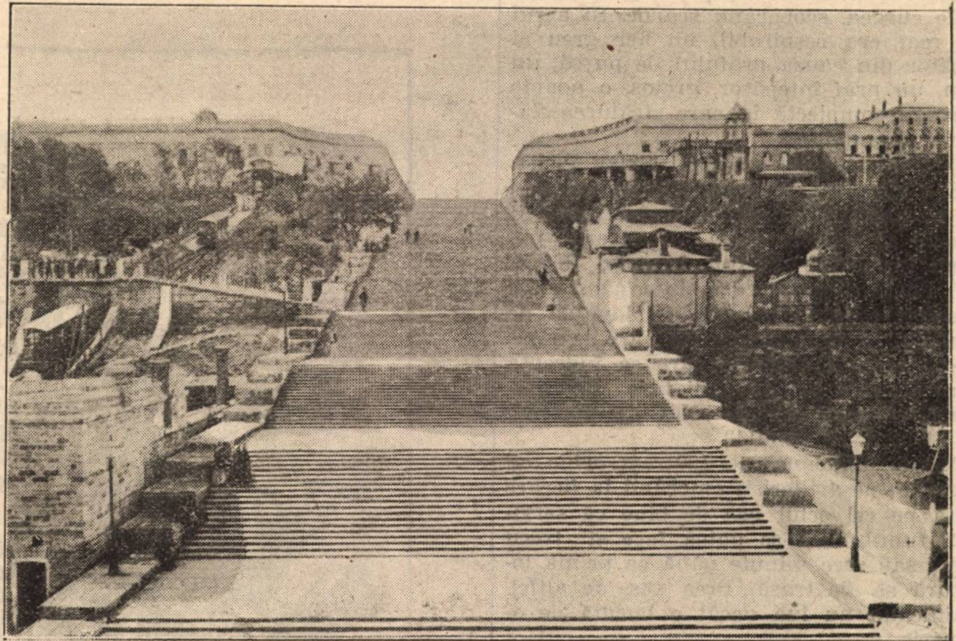
Şi, fiecare dată, omul cădea trăsnit, lovit la locul care-l spunea şi el continua liniştit, nu se grăbia, având de ce, spunea el, pentru că i-ar fi trebuit timp pentru a-ĭ omorâ pe toţĭ la fel unu câte unu.

Ah! dacă aş avea ochi? repetă furios Weiss.

Iĭ spărseseră ochelariĭ şi era desperat. Iĭ rămânea binoclul dar nu putea să-l ţină bine pe nas, în sudoarea care-ĭ inunda faţa, şi, adesea trăgea la în întâmplare, înfrigurat, cu mâinile tremurânde. O patimă care se mărea din ce în ce, biruia calmul săŭ ordinar.

— Nu vă grăbiţĭ, asta nu servă la nimic, zicea Laurent. Ia uite, ochiţi-ĭ cu îngrijire, acela care nu maĭ are cască, la colţul băcănieĭ... Foarte bine, i-aţĭ

VEDERI DIN ODESA

Scara bulevarduluĭ Nicolaevski

rupt un picior, şi, iată-l cum se svârcoleşte în sânge.

Weiss, puţin cam palid, privea. El murmură:

— Sfârşeşte-l.

— Să stric un glonţ, ah! nu. Maĭ bine aş face să se prăbuşească un altul.

Năvălitoriĭ observară că acest tir de temut pleca de la ferestruica poduluĭ. Nicĭ un om nu putea să înainteze fără să rămâe la pământ. Indată eĭ aduseră la luptă trupe noĭ, cu ordinul de a ciurui cu gloanţe acoperişul. Acum nu maĭ putea sta în pod: olanele eraŭ găurite cu aşa mare uşurinţă ca şi subţirile foĭ de hârtie, proectilele pătrundeaŭ din toate părţile, bâzâind ca albinele. La fiecare secundă eraŭ în pericol de a fi omorâţĭ.

— Să ne coborâm, spuse căpitanul, putem să stăm în primul etaj. Dar, cum se îndreptă spre seară, un glonţ îl ajunse în pântece şi îl doborâ.

— Prea târziŭ!

Weiss şi Laurent, ajutaţĭ de soldatul care rămăsese, se grăbiră să-l coboare, dar el le strigă să nu-şĭ piarză timpul ocupându-se de el; îşĭ avea socoteala sa, putea tot aşa de bine să moară şi sus ca şi jos. Cu toate acestea, când fu culcat într'un pat, într'o cameră din primul etaj, voi încă să conducă apărarea.

— Trageţĭ în grămadă, nu vă ocupaţĭ de rest. Atâta timp cât focul nostru nu va înceţini, eĭ sunt prea prudenţĭ pentru a se băga în pericol.

In adevăr, asediul miceĭ case continua. De douăzecĭ de orĭ ea păru că o să fie luată în furtuna de fer de care era bătută; şi, sub ploaia de gloanţe, în mijlocul fumuluĭ, ea se arăta din nou în picioare, ciuruită, sfărâmată, scuipând cu toate acestea gloanţe prin fiecare din ferestruicile sale. Năvălitoriĭ îndârjiţĭ că eraŭ opriţĭ de atâta timp şi că pierdeaŭ atâta lume, înaintea uneĭ astfel de căsuţe, urlaŭ, trăgeaŭ dela distanţă, fără să aibă curajul să se năpustească să spargă poarta şi ferestrele de jos.

— Atenţie! strigă caporalul, iată un oblon cade!

Violenţa gloanţelor scoase din balamale un oblon. Dar Weiss se grăbi, aruncă un dulap în faţa ferestreĭ, şi Laurent, ascuns înapoia luĭ, putu să continue tragerea. Unul din soldaţĭ zăcea cu falca sdrobită, din care sângele curgea. Un altul primi un glonţ în beregată, se rostogoli până la zid unde trăgea să moară cu un tremur convulsiv din tot corpul. Nu maĭ eraŭ decât opt, afară de căpitan care, slăbit pentru a vorbi, ghemuit în fundul patuluĭ, dădea încă ordine prin gesturĭ. Ca şi podul, cele treĭ camere din primul etaj începea să devină de nelocuit, căcĭ saltele în bucăţĭ nu maĭ opreau proectilele: sfărâmăturĭ de tencuială săreaŭ din zidurĭ şi din tavan, mobilele se rupeaŭ, mărginile dulapuluĭ se spărgeaŭ ca sub loviturile topoduluĭ. Şi maĭ răŭ era că muniţiunile se isprăveaŭ.

— Ce păcat! murmură Laurent. Mergea aşa de bine!

Weiss avu iute o idee.

— Aşteaptă.

Se gândise la soldatul mort, sus în pod. Şi se urcă, îl căută, pentru a-ĭ lua cartuşele care trebuia să le aibă. O bucată de acoperiş se prăbuşise, el văzu cerul albastru, nişte raze vesele de lumină care îl înfricoşară. Pentru a nu fi omorât mergea târându-se pe genunchi. Apoĭ, când avu cartuşele, vreo treĭzecĭ încă, se grăbi, coborâ în galop.

Dar jos, cum împărţea această nouă provizie cu băiatul grădinar, un soldat scoase un strigăt şi căzu pe burtă. Nu maĭ eraŭ decât şeapte, şi, îndată fură şease, caporalul primind în ochiul stâng un glonţ, care făcu să-ĭ sară creeriĭ.

Weiss, din acest moment, nu maĭ avu cunoştinţă de nimic. El şi cu ceilalţĭ cincĭ continuaŭ să tragă ca nebuniĭ, isprăvind cartuşele, fără chiar să aibă ideia că puteaŭ să se predea. In cele treĭ micĭ odăiţe, podeaua de cărămidă era plină de sfărâmăturĭ de mobilă. Morţiĭ astupaŭ

ușele, un rănit într'un colț scotea un plânset spăimântător și prelung. O dungă roșie curgea, scoborând scările. Și aerul nu maĭ era respirabil, un aer greu și arzător din cauza prafuluĭ de pușcă, un fum, un praf înțepător, grețos, o noapte aproape complectă în care strălucea flăcările gloanțelor.

— Tunete! aduc un tun! strigă Weiss. Era adevărat. Desnădăjduiți de a veni de hac acestuĭ pumn de furioșĭ, care iĭ făceaŭ să aștepte atâta, Bavareziĭ puneaŭ în poziție un tun, la cotul Bisericeĭ. Poate că ar trece înainte, când ar fi aruncat casa la pământ cu loviturĭ de ghulele. Și această onoare care le-o făceau, această artilerie care se îndrepta spre eĭ, colo jos, înveseli tare pe asediațĭ, care chicoteau, plinĭ de dispreț: „Ah! lașiĭ, cu tunul!"

Mereŭ îngenunchiat, Laurent ochia cu îngrijire pe artileriștiĭ omorând la fiecare dată pe cel ochit așa de bine că serviciul tunuluĭ nu se putea face și trecu cincĭ saŭ zece minute până ca prima lovitură să fie trasă. Prea sus, de altfel, ghiuleaua nu luă decât o bucată de acoperiș.

Dar sfârșitul se apropia. In zadar căutaŭ morțiĭ, nu maĭ aveaŭ decât un singur cartuș. Istovițĭ, rătăcițĭ, ceĭ șease dibuiaŭ, căutaŭ ceva ce ar putea să arunce pe fereastre, pentru a strivi pe inamic. Unul din eĭ care se arătă vorbind, arătând pumniĭ fu străpuns de o salvă de pustĭ; și nu maĭ rămaseră decât cincĭ. Ce era de făcut? să se scoboare, și să încerce să scape prin grădină și câmpiĭ?

In acest moment, un sgomot se auzi jos, un val furios urcă scara; eraŭ Bavareziĭ care se întorseseră, rupând ușa din 'napoĭ, ocupând casa. O învălmășală teribilă se iscă în micile odăĭ, printre corpurile și mobilele fărâmate. Unul din soldațĭ avu pieptul străpuns de o baionetă și ceilalțĭ doĭ fură făcuțĭ prizonierĭ. In timp ce căpitanul, care își dăduse ultima suflare, înțepenise cu gura deschisă, cu brațul încă ridicat, ca pentru a da un ordin.

Trad. de **Păun Petrescu**

DIN ARABIA

O logodită din Meca

O tânără logodită din Meca. Voalate când apar în public, în ziua logodneĭ, ele staŭ la poarta caseĭ cu fața descoperită, întreaga zi. Obiceiul este să-șĭ atârne de gât tot aurul ce îl aŭ, în formă de salbe.

TIMBRELE DIN LUME

POȘTA

Poșta propriu zisă există din cele maĭ vechĭ timpurĭ; odată cu civilizația a crescut și poșta. Curieriĭ aŭ existat în China, Asiria, Egipt.

După Herodot și Xenofon, ea a fost stabilită în imensul imperiu al Perșilor, de Cyrus. Herodot, povestește că la perșĭ, eraŭ din loc în loc trupe de călărețĭ carĭ duceaŭ scrisoarea de la un post până la celalt. Sub Cezar serviciul curierilor era și maĭ bine stabilit în Galia și Italia. Scriind Cezar din Bretania două scrisorĭ luĭ Cicero, întâia a ajuns în 26 de zile iar a doua în 28 de zile. Bine înțeles curieriĭ aceștia se întrebuintaŭ pentru ordine date armateĭ saŭ funcționarilor imperiuluĭ. De la Ludovic XIII oameniĭ ceĭlalțĭ putură să corespondeze între eĭ.

V-t-m.

Intâmplarea luĭ Luca Bihan

Luca Bihan, matelot pe bordul luĭ „Gypaéte", un vaporaș mic care face transportul la Cayena pentru administrația penitenciarelor, fu aruncat în mare, — în timpul uneĭ manevre pe o furtună, — împreună cu catargul cel mare După ce fusese aruncat încoace și în colo cu catargul timp de două zile și două nopțĭ, el fu văzut și salvat de transatlanticul „La Navarre" care mergea de la Vera-Cruz spre Franța.

*

Suferise atât de mult, bietul Luca în timpul celor 48 de ore petrecute în mare, că nu maĭ vru să navigheze nicĭ odată. Totușĭ în familia luĭ nu fuseseră de cât marinarĭ. Copilul unuĭ pescar din Piriac, un port mic breton vecin cu Turballe, el fusese legănat pe malul măriĭ. Copilăria și-o petrecuse pe țărm, pe nisip și pe stâncĭ, și la vârsta de 10 anĭ plecase pe mare.

Ochiĭ săĭ eraŭ făcuțĭ pe întinderea măreĭ, nările sale pentru mirosul eĭ, fața sa pentru vântul cel aspru, picioarele și mâinile sale pentru lemnul și sforile gudronate ale corăbiilor.

Dar marea, pe care el o comparase cu o fată capricioasă, se arătă de odată sub adevărata-ĭ figură de monstru pervers și înșelător, și nu maĭ vru să trăiască de cât departe de țărm, pe un sol imobil și solid.

*

Debarcat la Saint Nazare cu toate că își iubea părințiĭ, nu îndrăzni să se întoarcă la Piriac, iĭ era teamă de batjocurile camarazilor, de disprețul părinților; și luă trenul spre Angers, cu gândul de a se ocupa de lucrul ardezieĭ.

La Trèlazè, crezu că intrase în infern. Sub un cer gris, printre coșurile înalte ca niște stâlpĭ de tortură, munțĭ negri, sângele din rănĭ pătând pământul, peste care câte odată, o rază de soare aprindea fulgerile violente ale pumnalelor. Icĭ și colo se deschideaŭ cratere vaste, lângă carĭ, scripete gigante lăsaŭ în jos lanțurĭ groase carĭ semănaŭ cu niște mâinĭ

enorme. In fundul acestor cariere profunde, Luca se simţi coprins de ameţeală.

•

In vârful colinelor, sub umbrare de pae, el văzu pe lucrătoriĭ carĭ preparaŭ ardesiile de acoperit. Muiaŭ în apă piatra, o despicaŭ cu un cuţit uns cu seŭ, apoĭ, cu loviturĭ de ciocan, o tăiaŭ în dreptunghiurĭ. Luca ceru să fie pus la acest lucru, care, oare-cum era uşor, dar toate locurile eraŭ ocupate, şi supraveghetorul nu putu să-l pue de cât la extragerea pietrelor din subterană. Il conduseră la unul din puţurĭ, i se dete un toporaş şi o şapcă ceruită, şi-l coborâră în puţ.

•

Luca simţindu-se coborând spre adâncimile acelea se gândi la micul cimitir din Piriac şi la cosciugurile pe carĭ le scoboară cu frânghiile în groapă.

O lovitură bruscă îl deşteptă din visarea sa. Lămpĭ electrice, mişcare, sgomot: mina.

Clopotul anunţă sosirea unuĭ om şi şeful alergă spre el.

— Viĭ ca lucrător? Il întrebă.

— Da.

— Bun. Veĭ ajuta pe tovarăşĭ să desfacă blocurile şi să le pue în vagonete. Bagă de seamă să nu fiĭ leneş.

•

Luca luă un cârlig şi se apucă de lucru. Din timp în timp, el se uita la lucrurile din jurul luĭ. Scobitura aceea era împărţită în treĭ băncĭ.

El se găsea pe prima bancă şi rupea petrele după cea d'a doua, întroducând cârligul în crăpăturĭ. Pe a doua şi pe a treia bancă, doĭ câte doĭ, alţĭ lucrătorĭ săpaŭ. Unul, fără repaos şi cu o regularitate de maşină, lovea cu ciocanul peste un târnăcop pe care un altul îl ţinea vertical saŭ oblic şi pe care-l ridica brusc după fie-care lovitură. Pe feţile palide ale acestor oamenĭ, nu se mişca nimic, S'ar fi zis că şi-aŭ pierdut conştiinţa că nu maĭ auziaŭ nimic şi fără îndoială că nicĭ nu se maĭ gândeaŭ.

Uitându-se în sus, Luca văzu o lumină alunecând în lungul bolţeĭ, acestea eraŭ lămpiţele supraveghetorilor, carĭ umblaŭ sus pe punţĭ, observând ca să nu se întâmple vr'un accident.

•

In curând Luca fu învins nu din cauza lucruluĭ ci din cauza tristeţeĭ şi a umbreĭ. Deprins de a cunoaşte timpul după mersul soareluĭ, nu ştia de cât timp se află acolo. Echipa de noapte sosi. Işĭ lăsă instrumentul acolo şi urmă pe tovarăşiĭ luĭ pe scărĭ. Căcĭ seara, oamenii nu sunt scoşĭ cu ascensorul ci urcă pe scărĭ, o distanţă de 150 metri.

La isprăvitul urcuşuluĭ, pătrunseră într'un culoar făcut în perete, care se bifurca şi din care una din ramurĭ conducea la puţurile scărilor. Prostit, zăpăcit, cu ochiĭ turburĭ, cu mâinele şi picioarele îngreuiate, Luca întârziase. Inşelat de ecourĭ, el apucă cealaltă ramură a galerieĭ, făcu câţĭ-va paşĭ şi căzu în negură.

•

De sigur că toată această istorie fusese un vis. Luca nu naufragiase, Luca nu fusese găsit de „La Navarre" nu văzuse nicĭ odată Trélazé şi nu se coborâse în puţurĭ. Luca adormise în hună, în timpul gardeĭ şi fusese aruncat în mare.

Dar ce mare ciudată, şi ce ciudat cer. Nicĭ un val, nicĭ o mişcare, nicĭ un vânt; şi totuşĭ nicĭ o stea, nicĭ o lumină de lună!! Căzând, înghiţi puţină apă, apa era sărată şi grea, dar nu era apă de mare. Inotă, dar fie-care mişcare a braţelor luĭ făcea un sgomot enorm care se prelungea în depărtare. Lovindu-se de ceva tare, el se agăţă de el. Luca se crezu mort, judecat şi condamnat ca păcătos. Căcĭ unde putea fi de cât într'un lac din iad? El imploră pe sf. Luca, sf. Ives şi sf. Fecioară, işĭ mărturisi păcatele, plânse şi începu să cheme moartea.

•

Luca căzu într'o escavaţie părăsită şi pe care infiltraţiile de apă o transformară în lac.

Lucătoriĭ, grăbiţĭ de a se duce acasă, nu observară absenţa sa, cu atât maĭ mult cu cât supraveghetorul de sus nu-l trecuse în controale. Luca şezu 12 ore în apă, în noapte, în tăcere şi în spaimă. In fine, ţipetile luĭ fură auzite de lucrătoriĭ din echipa de noapte, carĭ îşĭ isprăviseră timpul de lucru.

Primul salvator, care alergă în ajutorul luĭ, îşĭ frânse clavicula şi trebui să renunţe, al doilea nu putu ajunge pe Luca care se sbătea ca un desperat, crezând că vine un drac la el. In fine un al treilea, cel maĭ tare din grupă, îl apucă şi-l scăpă.

Când îl văzură apărând pe marginea abisuluĭ, teafăr, fu o mirare generală.

— O cădere de 40 de metri! Trebue să fiĭ breton ca să aĭ aşa noroc.

— Da, dar eŭ sunt matelot! zise Luca şi revenit din spaima luĭ întrebă de cale, se urcă ca o maimuţă pe scărĭ, bătu la uşa biurouluĭ, îşĭ dete toporaşul, ceru

SALVADOR

Catedrala Sf. Mihail

Salvador este o republică din America. Capitala San Salvador este numită de indigenĭ Cuscatlaŭ. Este un oraş noŭ şi foarte frumos. Intre edificiile de seamă sunt: Teatrul Naţional, Universitatea, catedrala sf. Mihail a căreĭ ilustraţie o reproducem acĭ, Muzeul, şi altele. Populaţia ţăreĭ este de 30 locuitorĭ pe kilometru patrat, pentru o suprafaţă de 18720 k. p.

Populaţia San-Salvadoruluĭ este de 30,500 de suflete.

Vani

ertare că a perdut şapca şi fără a răspunde la întrebări, alergă de luă trenul pentru Saint-Nazaire.

Inecat pentru a fi înecat, el prefera maĭ bine să fie sub mare, în mijlocul măreĭ, de cât la 100 de picioare sub pământ.

O DRAMĂ IN ŢARA GORILELOR

Era noaptea târziŭ...

De afară, focul din mijlocul colibeĭ părea un incendiŭ, atât era isbitor contrastul între acest focar luminos şi întunerecul nopţeĭ. Pătratul luminos al uşeĭ se proecta departe pe poteca de nisip mărginită de cocotierĭ, ale căror foĭ trosneaŭ sub ploaie, o ploaie tropicală, brutală, deasă şi plină de zgomot.

In colibă eraŭ cincĭ inşĭ, cincĭ Europenĭ, dintre carĭ şi o femee, toţĭ veselĭ de a se şti la adăpost şi strânşĭ în jurul foculuĭ care-ĭ usca şi le ferbea alimentele.

Afară, furtuna urla din ce în ce maĭ tare, zguduind copaciĭ şi coliba. Câte o-dată, o intermitenţă a zgomotuluĭ, lăsa să se audă izbucnirĭ vesele de râs ale celor cincĭ Europenĭ.

Aceştia eraŭ toţĭ francezĭ.

— Mărturiseşte, Julieto, zise un om cu barba căruntă, că acum o lună, când te-am îmbarcat în Bordeaux pentru Congo, nicĭ nu visaĭ să te distrezĭ atâta.

— Ah! tată, răspunse fata, ştiam eŭ, că cu d-ta şi cu logodnicul meŭ o să-mĭ placă Africa.

Un tânăr, logodnicul, se înclină cu un surâs de satisfacţie şi zise:

— Totuşĭ, ar fi trebuit să rămâĭ la Franceville. Ţi-o repet, nu e de loc prudent din partea ta ca să ne însoţeştĭ la o vânătoare atât de periculoasă. Căcĭ ştiĭ, riştĭ cele maĭ marĭ pericole.

— Ah! Şi care, mă rog? zise fata râzând.

— Intreabă pe tovarăşiĭ noştri, Martin şi Sorel carĭ trăesc în pădurile din Batekes de 5 anĭ.

— Da, da, ştiŭ, răspunse Julieta, ţie-e frică de gorile, de „hoţiĭ de femeĭ". Eĭ bine, dacă vr'unul din aceştĭ hoţĭ s'o lega de mine, sunteţĭ d-tră care o să mă apăraţĭ.

Martin, unul din ceĭ douĭ colonĭ bătrânĭ, care însoţiseră pe d. Desclavot, pe fiica sa şi pe logodnicul săŭ, împărtăşea aceleaşĭ temerĭ ca şi logodnicul.

El spuse că un goril enorm se învârtea prin împrejurimĭ în căutarea uneĭ soţiĭ şi că nu putea să-şĭ găsească din cauza răutăţeĭ luĭ.

— Nu râde, d-şoară. In toată lumea nu e un animal maĭ teribil ca gorilul. In faţa luĭ, elefantul se dă înapoĭ şi tigrul tremură. Forţa sa este aşa de mare în cât sdrobeşte un taur în braţele sale. Agilitatea sa este fantastică, uzează de mâinĭ şi de picioare cu o adresă nespusă.sunt spăimântătoare picioarele luĭ când le aruncă spre pradă şi o sfâşie în două. Şi ceea ce-l face maĭ de temut, este viaţa sa nomadă, rătăcind vecĭnic, astfel că-l poţĭ întâlni orĭ unde. Cine ştie? Poate că vre-unul din aceştĭ lugubri hoţĭ de femeĭ este prin apropiere.

Cu toate că ultimele vorbe fură zise râzând nicĭ fata nicĭ tatăl săŭ, nicĭ logodnicul nu maĭ glumiră.

Ploua mereŭ. Cina era pe sfârşite. Focul se stingea.

Bătrânul vânător pricepu că a mers prea departe, că speriase pe tovarăşiĭ săĭ.

Când toţĭ se ridicară îndreptându-se spre culcuşurĭ, el adăogă:

— Dar şi eŭ sunt o maimuţă şi colegul care s'ar atinge de tovarăşa noastră, va trebui să fie prea îndemânatec.

Coliba nu avea de cât o cameră. Treĭ oamenĭ se întinseră într'un colţ. Julieta se culcă pe o covertură, în colţul opus pe când logodnicul se încăpăţânase a rămânea de santinelă.

Ploaia cădea în torente. Dintr'un colţ într'altul, când zgomotul furtuneĭ permitea, se maĭ schimba câte o vorbă. Apoĭ vocile încetară, focul arunca ultima lumină şi, coliba deveni tăcută şi neagră.

Logodnicul, în picioare la uşe, se căznea să pătrundă întunericul cu ochiĭ, să audă vre-un strigăt, vr'un pas. El se gândea la cele spuse de Martin şi i se părea că vede mişcând în toate tufişurile.

— Incă o oră de santinelă, îşĭ zise el uitându-se la ceas.

Se apropie de colţurĭ ca să se asigure că toţĭ dormeaŭ liniştit sub paza sa.

De odată, se auzi un zgomot ca o lovitură de tun. S'ar fi zis că o stâncă enormă căzu peste colibă. O spărtură se produse în colţul unde dormea Julieta, Un ţipăt pătrunzător răsună. Apoĭ nimic...

Totul durase treĭ secunde.

Reveniţĭ din spaima lor, ceĭ patru oamenĭ alergară spre colţul unde era fata. Ea nu maĭ era. Lângă culcuşul eĭ peretele era deschis,

Imediat nenorociţiĭ vânătorĭ înţeleseră. Gorilul. Eĭ deteră năvală afară. Fără îndoială că Julieta nu putea fi departe. Dar în ce loc? Noaptea era neagră şi sgomotul sinistru.

Desclavot îşĭ păstra sângele rece. El strigă pe logodnic care umbla în toate părţile nebun de durere.

— Martin, zise el bătrânuluĭ colon, aĭ promis a-mĭ scăpa fata. Condu-ne.

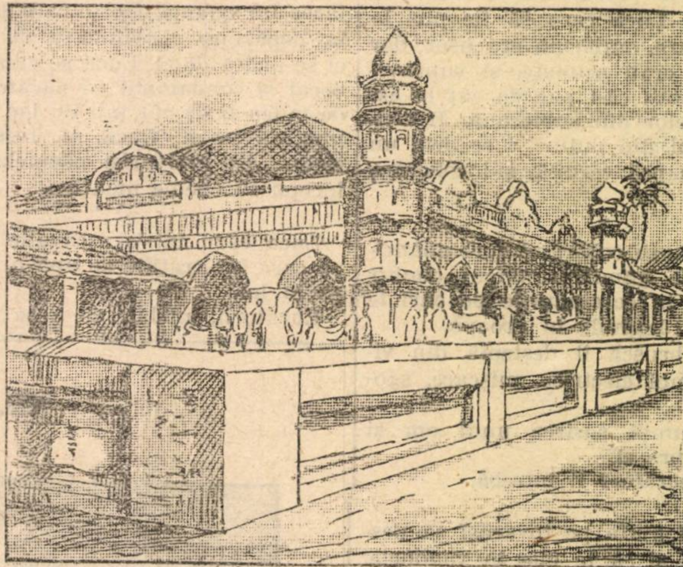
— Se crapă de ziuă, zise acela care se lăudase a fi maĭ şiret ca „colegiĭ" luĭ. Nu ne putem orienta de cât după urme. Să aşteptăm câte-va minute.

Aşteptară o jumătate de oră, ceea ce le păru o noapte întreagă. Pe urmă, lumina se făcuse destul de mare şi se puseră în urmărire, prin noroiul dintre copacĭ. Mergeaŭ în linie indiană: Martin în cap cu ochiĭ fixaţĭ pe urmele goriluluĭ. Martin nu zicea nicĭ o vorbă, dar era în prada uneĭ turburărĭ atroce; maĭ întâiŭ pentru că se legase să scape pe fată, în urmă, că răpitorul nu putea fi

Marea mosche din Pinang

Moscheele musulmanilor variază mult în stilul architectural după diferitele ţinuturĭ unde cultul lor a fost introdus. Adesea bisericile şi templele care existaŭ fură transformate în moschee; ast-fel este Sf. Sofia din Constantinopole. In Indiĭ, architecţiĭ aŭ imitat templele budiste, în Turcia stilul bizantin predomină.

Nu este dar de mirare ca în Malaesia să găsim moschee afectând tipul architectural al ţăreĭ, cum arată gravura noastră care este marea moschee din Pinang, în insula cu acelaş nume. Englezii, carĭ ocupă această insulă, aŭ făcut marea moschee pe cheltuiala lor, câştigând ast-fel pe drept recunoştinţa numeroşilor credincioşĭ din această insulă.

Marea moschee din Pinang

In mijlocul unuĭ patrulater cu lespezĭ înconjurat de un zid de sprijin, se ridică templul, deschis călătorilor fără a-sil. Eĭ vin să se roage şi să doarmă în pace aci, sigurĭ că nimenĭ nu va veni să-ĭ supere în acest loc inviolabil.

Păun Petrescu

de cât teribilul Goril, judecând după urmele enormelor sale labe.

De odată, Martin ridică braţul şi se opri. Tovarăşiĭ luĭ se strânseră la un loc.

— Iată o stâncă de granit. Animalul a înconjurat-o de două orĭ, fără îndoială este după ea.

Apoĭ, împărţind trupa în două, el porni prin o parte cu logodnicul, pe când celalt colon conducea pe tatăl.

După stâncă se întâlniră în momentul când un spăimântător răget eşi de după un colţ; eĭ zăriră pe Julieta leşinată pe pământ şi în picioare lângă ea un goril colosal îĭ privea cu o furie nespusă.

Hidoasa bestie avea înălţimea unuĭ gigant, un cap ca de taur, dinţĭ ca de crocodil. Părul îĭ era sbârlit ochiĭ îĭ aruncaŭ flăcărĭ. Şezu jos şi cu cele două braţe, largĭ cât corpul săŭ, se lovi puternic peste piept. Scoase un al douilea răget, care făcu să vibreze aerul şi se aruncă asupra luĭ Martin. Acesta se aşeză în faţa celorlalţĭ şi luă gorilul la ochĭ.

Din nenorocire bătrânul vânător nu putu trage. Gorilul, temându-se să nu i se ia prada înapoĭ, o ridică de jos şi o târâ după el. Martin trăgând ar fi putut lovi pe Julieta.

Monstrul se aruncă asupra armeĭ, o smulse cu brutalitate, apoĭ, punând fata pe pământ, sfărâmă ţeava cu dinţiĭ, o îndoi cu degetele şi o aruncă în europenĭ.

Martin luă puşca logodniculuĭ şi reveni la goril care venea contra luĭ, fără a o maĭ ţine pe prizonieră.

O detunătură... monstrul căzu mort.

După câte-va momente, fata deschise ochiĭ şi surâse salvatorilor eĭ. Tatăl săŭ îĭ arătă pe Martin :

— Iată cuĭ datoreştĭ viaţa.

— Iţĭ cer ertare, d-şoară, că tocmaĭ aşa de târziŭ îţĭ spun bună dimineaţa.

Maĭ târziŭ, tineriĭ căsătoriţĭ aflară că bătrânul colon, era prinţul de M...destul de cunoscut în Paris şi în Viena, şi care se refugiase în Africa, în urma uneĭ marĭ nenorocirĭ.

DIVERSE

Câte ouă se produc pe an. — S'a stabilit că Statele-Unite produc 850.000 de tone de ouă, Franţa 300.000 tone, Germania 270.000 tone şi apoĭ vin pe rând Anglia, Danemarka, Belgia. S'a calculat că dacă toate ouăle ar fi puse în formă de colac ar face cel puţin de treĭ orĭ înconjurul globuluĭ pământesc pe la equator.

Câte telefoane sunt în raport cu locuitorii. — Statele-Unite are 1 telefon pentru 16 locuitorĭ, Danemarca 1 pentru 50, Elveţia 1 pentru 54, Germania 1 pentru 100, Anglia 1 pentru 143 iar Franţa 1 pentru 364 locuitorĭ.

Cel maĭ mare stalagmit. — Intr'o comunicare făcută „Societăţeĭ geografice" din Paris d. Mazaurie a spus printre altele, că în grota dela Tharaux (Franţa) a găsit un stalagmit care crede că e cel maĭ mare până acum. Grota se împarte în cincĭ părţĭ; a treia parte în care s'a găsit stalagmitul se numeşte „de la Tour". Stalagmitul are o circumferinţă de *30 metri* şi este perfect rotund; iar ca înălţime se uneşte cu bolta (se ştie că stalagmitele merg de jos în sus).

Cum se desvoltă microbii. — Nu toată lumea cunoaşte iuţeala cu care se desvoltă microbiĭ. Eĭ bine, s'a hotărât că un microb ordinar care e ca greutate cam a zecea milioană parte dintr'un gram, după 6 zile de înmulţire cântăreşte un chilogram. Iar dacă urmăm înainte, după ce se vor înmulţi de 150 de orĭ adunaţi toţĭ microbiĭ ar forma un număr de 1 urmat de 44 de nule şi ar fi de un milion de orĭ maĭ mare ca soarele. Microbiĭ se înmulţesc prin diviziune. Un microb se divide în două, două părţĭ în patru, patru în opt, etc.

Cafeaua. — In lumea întreagă se produce mijlociu cam 200 de miĭ de tone cafea. Brazilia furnizează două treimĭ, apoĭ vin America centrală, Java şi Arabia, Madagascar, insula Mamiciu, etc. In Franţa în 1866 se consuma 1 kgr. de cap în 1910 3 kgr. Germania ca Franţa; Anglia şi Rusia preferă ceaiul.

Aurul şi argintul în monedă. — O statistică interesantă a fost făcută de directorul monetărieĭ Statelor-Unite. Ea stbileşte că există în toată lumea aur în monedă de 17.913.025.000 leĭ; argintul este de *20 de miliarde* 213.500.000 leĭ iar bancnotele sunt de 13.179.365.000 leĭ.

Franţa are *4 miliarde* aur şi 3½ argint. Apoĭ vin Anglia şi Rusia.

In privinţa monedeĭ-hârtie, locul întâĭ îl are America de sud, apoĭ vine Rusi şi după aceea Statele-Unite.

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL"

abonaților săĭ la tragerea din luna Noembrie, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Nicolae», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea maĭ pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din : o canapea, 4 scaune, o masă, o consolă cu oglindă, 2 piedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Bulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiar)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihaĭ-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victorieĭ, No. 107

UNA SUFRAGERIE MODERNA

compusă din : Un bufet cu marmură Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu oglindă ; O masă pentru 12 persoane, cu 6 scaune tapisate și îmbrăcate, imitație de piele. Cumpărată de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, vis-à-vis de piața de florĭ, lângă Hotel Dacia

O bucată pânză de borangic albă, de 9 metri; una idem frez, de 4 m.; una idem bleu, de 5 m.

cumpărate de la Expoziția Caseĭ Școalelor

Un serviciu de ceaiu, de metal alb fin, argintat și garantat că nu înegrește, compus din : o tavă frumos ciselată, cu mânere, și 12 pahare într'o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru orĭ-ce casă. **O fructieră de metal fin, argintată**, înaltă de 50 cm. și având 3 glastre pentru fructe și un vas pentru florĭ. **O fructieră de metal alb**, imitând exact argintul vechiŭ, înaltă de 37 cm., având și un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en detail Frațiĭ A. & I. Roller, Bucureștĭ, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciŭ de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare, montate în metal argintat Christofle V. P. F. **Una pungă de argint** veritabil, oxidată. **Una fructieră** de metal argintată, cu 6 cuțite de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăcĭ Perfection. **O mandolină** italiană. **Una muzică de masă** cu manivelă, cu 6 cântece. **Una chitară** franceză. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică N. Mischonzniky, furnisorul Curțiĭ Regale, strada Colțeĭ, No. 7, Bucureștĭ.

«Una bicicletă elegantă «Sport», cu roata liberă și frâna automatică, prin contra-pedalare. **Una pușcă** de vânătoare cu două țevĭ, țevile de oțel «Bayard» din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard» Această armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuința atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum. **Una carabină** semi-automatică de mare precisiune **«Pieper»**, cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnisorul Curțiĭ Regale, 47, calea Victorieĭ, Bucureștĭ.

Una mașină de cusut, marca Compania Americană, calitate superioară. **Un gramofon** marca «Melodion Carmen Sylva», cu două arcurĭ remontabile în timpul mersuluĭ cu 6 plăcĭ marca Premier record. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașinĭ de cusut, gramofoane și biciclete en gros și en detail Compania Anglo-Americană, strada Carol 50, Bucureștĭ.

Un ceasornic de aur 14 carate cu 3 capace, pentru dame, marcat de Stat. **Două serviciĭ** de argint pentru ouă, compuse fie-care din câte treĭ bucățĭ, într'o cutie foarte elegantă. **Una pendulă** elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicăria Colțeĭ», Bucureștĭ, strada Colțeĭ, No. 31.

O armonică italiană, 21 clape, 8 basurĭ și tonurĭ de oțel. **O vioară** fină cu cutia eĭ. **O pelerină** de ploae portativă pe ambele părțĭ. Toate acestea sunt cumpărate de la „Compania Generală", mare biurou de importațiune, strada Smârdan 29, etajul I.

Două ceasornice de aur pentru damă.

Două ceasornice de aur cu câte 3 capace, de bărbat

Șease ceasornice de argint.

Șease ceasornice de metal fin argintate, cu câte 3 capace.

Treĭ ceasornice de metal imitând argintul rusesc.

Cincĭ coliere-lănțișoare de argint veritabil pentru gât.

Una geantă de alpaca veritabilă.

2 costume de haine saco, după măsură și alegerea stofeĭ, carĭ se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, strada Academieĭ, No. 25.

Una mașină mare de bucătărie „Ideal", cu 4 ochiurĭ din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, Bucureștĭ, calea Văcăreștĭ, 142.

O colecție de legĭ compusă din 5 vo lume, de la d Ghețu, calea Dorobanților 100.

Un serviciŭ de oțet și untdelemn, de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb : una de oțet. una de untdelemn, una de muștar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.

Una mașină de călcat pentru croitorie, sistem Sol-Pop, ultima perfecțiune.

O vulpe de teracotă. **20 plachete** argintate, reprezentând pe Regele și Regina.

Afară de acestea, toțĭ abonațiĭ maĭ primesc gratuit un volum din **«Memoriile Regeluĭ Carol I al Românieĭ,** saŭ un volum din cărțile ce apar în editura ziaruluĭ „Universul" tipărite anume pentru abonațĭ.

Prețurile de abonament sunt aceleașĭ : **Pentru un an leĭ 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.**

Pentru concurarea la premiile de maĭ sus, abonațiĭ pe un an primesc 30 bonurĭ, ceĭ pe șease lunĭ 15 și ceĭ pe treĭ lunĭ primesc 5 bonurĭ. Abonațiĭ pe un an participă la două tragerĭ, decĭ după prima tragere vor primi încă 30 bonurĭ. pentru tragerea următoare.

Anul XIII —No. 800 | 5 Bani în toată ţara 5 | Miercuri, 5 Septembrie 1912

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ŞI AL ÎNTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 2,60 pe an în toată ţara

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
No 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Martea

Pe străzile Constantinopolului, veteranii umblă cu tablouri.—(Vezi pag. 5776).

RĂZBOIUL ITALO-TURC

SUBSCRIPŢIA NAŢIONALĂ

Pentru marina de războî

Trebue să recunoaştem că, în războiul italo-turc actual, ori-carî ar fi fost greşelile guvernuluî otoman, poporul a făcut proba unuî patriotism admirabil. Soldaţiî arată un curaj eroic şi bătrâniî, femeile, oameniî carî nu sunt sub arme, contribue cum pot la apărarea onoareî islamice.

Una din manifestaţiunile lor cele maî pline de patriotism este subscripţia naţională turcească pentru mărirea marineî de războiŭ.

In toate oraşele şi chiar în sate, autorităţile aŭ instalat tablourî reprezintând faptele glorioase ale istorieî naţionale. In special, oameniî din popor pot să admire Trecerea Bosforuluî de către Ienicerî, când veniră în secolul XIV, pe galere puternice spre a năvăli în Turcia şi a ataca chiar Bizanţiul.

In cartierele populare din Stambul aŭ fost puşî pe lângă aceste tablourî sugestive veteranî din războaie, carî daŭ mulţimeî explicaţiunî asupra perioadeî magnifice pe care o amintesc acele picturî.

Şi toţî, bogaţî şi săracî, aduc bănuţul lor de aur saŭ de argint spre a forma un tezaur naţional de războî care va permite să se lanseze pe mările antice, odinoară supuse Profetuluî, marile vase carî, după speranţa poporuluî, vor fi invincibile.

C. Arg.

MAYNE REID

GOA

La întoarcerea sa de la Taiti, şeful Onudo a găsit instalat în locu-î pe fratesăŭ, Goa. Puţin gelos de tutoritate, i-a lăsat guvernarea. Goa avea tip de kanak vulgar şi grosolan; cap şi nas mare, buze groase, corpul greŭ, inteligenţă de asemenea, nicî un fel de imaginaţie; cu alte cuvinte puţină deosebire de un dobitoc. Un fapt are să vi-l arăte :

A venit să mă viziteze în seara sosireî mele în Balade; abia îmî mântuisem prânzul, stam culcat pe iarbă, pe care oboseala zileî mă făcea s'o găsesc maî moale de cât era; privirile-mî eraŭ îndreptate spre marea albastră şi liniştită, spre pădurile de verdeaţă ce mă înconjuraŭ, ascultând pe Goa, carî mî povestea râzând o istorie adevărată, însă ciudată ca să poată fi spusă de el.

„Frate-meŭ Paiama, îmî spunea el, era şeful d'aicî, în timpul sosireî francezilor la 1853; nu iubea pe francezî. El şi alţiî aŭ voit să se bată cu el, aŭ ridicat o revoltă. Ofiţeriî aŭ dat ordin să-l urmărească, însă a putut să scape fugind în munţî. Adesea în timpul nopţeî, se cobora până în sat, mânca niscaî peştî saŭ broaşte ţestoase, de care era lipsit în mijlocul codrilor, în care n'avea de cât rădăcinî, coaje de arborî şi oare-care fructe sălbatice. Intr'una din zile îl întâlnesc. Eram prieten cu franceziî şi cu ajutorul a vr'o câţî-va adevăraţî kanakci, leg pe Paiama de trunchiul unuî cocotier cu ajutorul uneî funiî lungî şi tarî. Pe urmă îndată am dat fuga să găsesc pe şeful postuluî, d. Ville George şi îî ziseî : „Căpitane, Filipo Paiama e legat aproape d'aicî".

„Căpitanul îşî ia puşca şi soldaţiî, aleargă la frate-meŭ şi-l împuşcă pe loc. Pe urmă am zis către toţî kanakciî, lovind cu piciorul cadavrul luî Paiama, ca să le probez că murise :

„De acum înainte eŭ vă sunt şeful !"

Goa, terminând în modul acesta povestirea, râse sgomotos, nedeşteptând în mine nicî un fel de ecoŭ.

*

Un amic indigen

După cum am spus am fost foarte bine primit de indigeniî din Balade şi graţie câtorva buteliî cu rachiŭ date bătrânuluî Onudo, am avut în totdeauna călăuze şi oamenî devotaţî, ca să-mî ducă lucrurile, printre indigenî, pe carî şeful mi-î da după împrejurărî ca să mă întovărăşească, şi am găsit un tânăr, care prin serviciile şi felul de purtare se făcu cunoscut. Se numea Poulone şi vorbea destul de bine franţuzeşte. Cu oare-care micî cadourî, mi-l făcuî foarte bun prieten. Un lucru de nimica mulţumeşte pe aceştî indigenî şi acum mi-aduc aminte de învoiala făcută între bucătarul meŭ şi unul din aceştî indigenî : bucătarul se îndatora să-î împrumute undiţa şi sfoara, tot timpul cât vom sta acolo; iar indigenul era obligat să ne procure peşte. Credincios cuvântuluî dat, în fie-care zi vedeaî pe indigen aducându-ne : olikisi, becunî 1). Când a fost să plecăm din trib el ne-a reîntors credincios uneltele împrumutate, pe care în cele din urmă i le-am dăruit.

In desele-mî escursiunî în această ţară, găseam adesea urme de şederea francezilor şi Poulone, care cunoştea îndestul de bine tradiţiile ţăreî, mi le povestea. Eram pe malurile unuî râŭ cu apele ca cristalul, când mi-a arătat locul, unde se aflaŭ dărămăturile primeî aşezărî a misionarilor în Noua Caledonie, aceia carî aŭ debarcat în 1843, aduşî de corabia Rhin. Poulone mi-a povestit cum aceî părinţî aŭ făcut să se şteargă loviturile de foc date de Entrecasteaux. Indigeniî la început n'aŭ primit de cât tremurând pe aceî nouî vizitatorî, înspăimântându-se de toate mişcările şi ne voind de cât cu cea maî mare neîncredere să se suie pe navă. Puţin câte puţin însă, trataţî cu blândeţe de francezî, s'aŭ apropiat de dânşiî şi le-aŭ făcut toate serviciile, ce micile lor resurse le permitea ca să le dea.

Nu mult în urmă, această carabie a ridicat ancora şi o priveaŭ ducându-se, cu părere de răŭ. Cincî misionarî aŭ rămas în mijlocul lor şi cu toate că-î intriga purtarea misterioasă a acelor oamenî în costumul lor curios, tot aŭ urmat să le facă serviciile cu plăcere.

Unul din ceî cincî misionarî, — părintele Viard, — vorbea limba polynesiană şi a putut destul de repede să se facă înţeles de oare-care părţî din trib, ce eraŭ de origină polynesiană. Le-a explicat religiunea creştină şi tuturor le era milă de soarta luî Isus; arătându-le crucî marî de aramă, aceştî canibalî se miraŭ de barbaria celora ce aŭ aplicat un asemenea supliciŭ.

„Inseşî costumele preoţilor îî uimeaŭ mult pe aceştî sălbatecî şi îmî aduc încă aminte că a fost trecut din mână în mână tricornul unuia din eî până şi la cel din urmă copil din trib şi că proprietarul nu l-a maî văzut de cât câte-va zile în urmă. Dar curiozitatea a început să se şteargă ca orî-ce lucru învechit şi indigeniî aŭ băgat de seamă că e o greutate pentru trib să hrănească pe ceî cincî străinî.

„Maî multe evenimente aŭ venit să facă pe indigenî să nu le maî placă tricornurile misionarilor: o epidemie însoţită de foamete, pustia tribul şi natura cea superstiţioasă a indigenilor a aruncat vina pe misionarî; mateloţiî uneî nave franceze, înecaţî în apropiere, stătuseră cât-va timp în Balade şi făcuseră neorânduelî; în fine misionariî aveaŭ un mare buldog, care nu putea suferi mirosul sălbatecilor şi îî muşca fără milă de picioare, când vre-unul trecea pe lângă locuinţa misionarilor. Maî mult încă, un frate, care trăia cu misionariî, eşcita furia animaluluî şi d'aci, când cu atacul misionarilor de către Baladienî, singur buldogul şi cu fratele luî aŭ fost omorâţî cât pentru magazine le-aŭ prădat şi aŭ isgonit pe ceî 4 misionarî de pe teritoriul Baladeî".

Aceasta a fost povestirea ce mi-a făcut Poulone, adăogând că de la acea epocă şefiî n'aŭ maî voit să primească misionarî, dar tinerimea nu era mulţumită, de oare-ce tinerele fete din Poëbe, carî eraŭ toate catolice, refuzaŭ să ia de bărbaţî nişte păgânî.

Această nemulţumire a tinerilor din Balade nu era nedreaptă, dacă vă aduceţî aminte că tribul Baladienilor avea maî mulţî bărbaţî de cât femeî şi de multe orî se întâmpla ca numărul copiilor de sex bărbătesc să întreacă pe cellalt. Iată două motive carî favorizează dispariţia acesteî rase.

Trad. de **D. D. Tomescu-Putna**

1) Speciî de peştî.

Reclama în Statele-Unite

— —

Lumea în Franța a început să se plângă împotriva abuzului ce se face cu reclama de-alungul liniilor ferate. E cu neputință să mai admirĭ peisagiile, fără să nu fiĭ obligat a citi numeroasele reclame ce se înșiruesc.

Dar acest abuz nu e nimic pe lângă acela al englezilor și al americanilor. S'a zis că epoca noastră este epoca afișuluĭ.

Eĭ bine, Anglia și Statele-Unite sunt țările reclameĭ obositoare, a afișuluĭ luminos, a publicitățeĭ nemaĭ pomenite.

La Londra, surprins de o ploae, căutam în deșert un refugiŭ, când un grom elegat care distribuia umbrele, ne eși înainte. Era un noroc neașteptat. O mulțime de persoane primeaŭ oferta cu grăbire... și când deschideaŭ umbrela, citeaŭ cu litere groase albe pe stofa albastră: „Apa de Colonia Treĭ stele este cea maĭ bună".

Cu toate astea, în materie de publicitate, englezii sunt încă noviciĭ față de Jankeĭ. Grija esteticeĭ nu-ĭ preocupă prea mult pe aceștia și lasă cu toată inima, când concesionarul publicitățeĭ plătește bine, să li se vopsească pereții caseĭ cu culorile cele maĭ țipătoare.

Spre a-și pune în evidență meritele produselor lor, valoarea candidaților lor electorală, aŭ lansat reclama cu cerbĭ volanțĭ și proecțiunĭ luminoase pe trotuare. Viitorul mareĭ publicitățĭ este, s'ar părea, în aceste anunțurĭ greŭ de tarifat și pe care toată lumea le vede forțat.

Jocurile de lumină electrică țin un loc considerabil în publicitatea americană și nu de geaba numesc new-yorkeziĭ strada Broadway „marea stradă albă". De cum se înserează, această stradă este orbitoare de lumină. Litere de foc carĭ apar din obscuritate, dispar și reapar, panourĭ mobile care proiectează imaginea lor colorată ca niște farurĭ, nume carĭ sar, în toate culorile curcubeuluĭ, — e un potop de lumină.

Unele din aceste afișe sunt amuzante. Iată de pildă o grațioasă balerină pe un cal de foc, arătând trecătorilor că Barnum se află la Madison-Square. Un cinematograf monstru, unde se văd alternând scene amuzante și reclame.

Sunt unele afișe marĭ cât casa și case făcute anume spre a le primi.

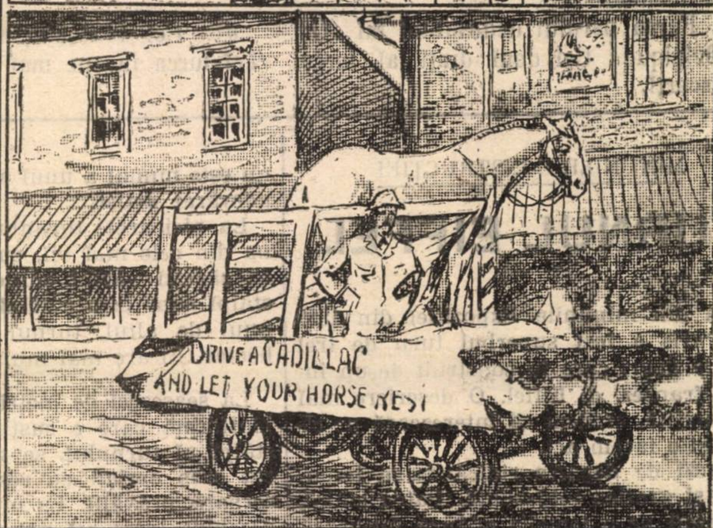
Spre a atrage atenția, mulțĭ agențĭ nu se daŭ înapoĭ de la procedeele cele maĭ ridicule, cum sunt acelea de a preumbla un cal pe un automobil saŭ de a trimite pe stradă treĭ-zecĭ de oamenĭ „sandwich" carĭ să poarte pe umeriĭ lor un câine.

Arg.

Un cal care chiamă publicul spre a-l aplauda la Madison-Square.—Un tabloŭ colosal care face reclamă unuĭ telefon.—Un afiș monstru pe o casă gigantică de pe Broadway. — Un cal plimbat în automobil probând că regnul caluluĭ a luat sfârșit.

TIMBRELE DIN LUME

MARCI FALŞIFICATE

Experţiĭ *Gelli* şi *Tani* din Bruxelles aŭ publicat alăturatele clişee, spre a pune în evidenţă şi a apăra pe colecţionarĭ de mărcile de 5 fr. belgiene falşificate. Se pot recunoaşte astfel:

Falş	Original
a). Clişeŭ puţin mai mic în sens orizontal.	
b). Deasupra luĭ ,,E" final de la Belgique, ornament format ,,furcă".	b). Acelaş ornament format dintr'o simplă linie.
c). Cornul colorat la stânga luĭ ,,C" de la *Cinq*, e maĭ mare ca 'n original, la dreapta spre marginea buleĭ albe dere-l închide.	c). Acelaş corn, maĭ mic în original, se găseşte în centrul buleĭ albe.
cad). Furca păruluĭ dedesubtul luĭ ,,G" din Belgique: Ceĭ doui dinţĭ aĭ furceĭ sunt scurţĭ.	d). Ceĭ doui dinţĭ sunt maĭ lungĭ, căcĭ furca începe maĭ jos.

Also

MINUNILE CONSTRUCŢIEI

TURNUL EIFFEL

Una din minunile Expoziţieĭ din 1889 din Paris a fost superbul turn de treĭ sute de metri care fu construit de un inginer francez, d. Eiffel. O descriere maĭ amănunţită, credem că interesează pe cititorĭ şi o facem aci.

Il vezĭ de departe ridicându-se impunător şi graţios totdeodată. Patru stâlpĭ, care staŭ pe o temelie adâncă formează cele patru colţurĭ; eĭ se apropie pe nesimţite descriind o curbă elegantă şi se întâlnesc la două sute de metri de înălţime.

Edificiul este peste tot compus din bucăţĭ şi drugĭ împreunaţĭ cu niturĭ, care se încrucişează ca firele uneĭ pânze de păianjen; este o adevărată dantelă de fer. Douăsprezece miĭ de bucăţĭ aŭ fost desenate, lucrate, străpunse de găurĭ, numerotate şi aŭ fost apoĭ aşezate, cu o precizie matematică. Semeţia liniilor, proporţiunile armonioase ale acordurilor, măreţia lucruluĭ, probează că opera nu este numaĭ a unuĭ savant ci şi a unuĭ adevărat artist.

La picioarele turnuluĭ impresia este una din cele maĭ viĭ, cu toate că nu poţĭ să zăreştĭ vârful edificiuluĭ. Ceĭ patru stâlpĭ sunt la o sută de metri depărtare unul de altul, turnul ocupă astfel un hectar. El are maĭ multe etage.

La şeasezecĭ de metri de pământ, pe o platformă care e susţinută de ceĭ patru stâlpĭ aĭ turnuluĭ, se găseşte un adevărat oraş aerian cu restaurante, sălĭ de serbare, prăvăliĭ. La mijloc, prăpastia se deschide între ceĭ patru munţĭ. Printr'o largă galerie exterioară, se plimbă vizitatoriĭ. Pe ornamentele care încoronează acest prim etaj, la locul de onoare, străluceşte, în litere de aur, numele savanţilor şi inginerilor ale căror descoperirĭ succesive aŭ făcut posibilă această îndrăsneaţă antrepriză. Aci găseştĭ o cutie de scrisorĭ, apă, gaz, lumină electrică, telegraf, telefon ca şi în celelalte etaje ale turnuluĭ.

La o sută douăzecĭ metri este o a doua platformă. Ca şi la cea dintâĭ poţĭ să te suĭ aci fie cu picioarele, fie cu ajutorul ascensoruluĭ, care face două minute pentru a te ridica de la pământ până la aceasta de-a doua platformă.

A treia platformă se găseşte la 265 metri de pământ; ascensorul urcă aci de la al doilea etaj în patru minute înţelegându-se şi schimbarea care o facĭ pe o duşumea care se află la drumul jumătate. Nu se permite vizitatorilor de a se servi de a treia scară.

Inaintea noastră se întinde marele Paris cu străzile viŭ luminate, cu colţurile întunecoase, cu monumentele sale care se deslipesc în liniĭ maĭ accentuate, cu parcurile sale care formează oaze verzĭ în mijlocul unuĭ fel de ocean petrificat. Maĭ departe colinele care înconjură capitala; viile, sate care apar ca nişte pete albe de lumină.

Apoĭ, cerul albastru, orizontal, imensitatea; subjugaţĭ de acest spectacol grandios al natureĭ, simţim cum omul este mic şi slab.

Dar, considerând punctul unde suntem în toată siguranţa şi repeziciunea cu care am sosit aci, ne zicem că acest „a fi slab" poate deveni mare, de oarece, prin inteligenţa sa, forţa sa de voinţă şi perseverenţa sa, a ajuns să producă un astfel de capo-de-operă.

Publicul nu depăşeşte aceasta de a 3-a platformă.

Deasupra acestuĭ etaj se găseşte apartamentul foarte confortabil al d-luĭ Eiffel; o dublă despărţitură de lemn astupat cu bumbac mineral, răŭ conducător, îl păzeşte şi de căldură extremă şi de marele frig.

O sală rezervată pentru observaţiunile ştiinţifice. O mică clopotniţă încoronează această locuinţă, cea maĭ ridicată din capitală; este înconjurată de un balcon care se găseşte la două sute nouăzecĭ metri deasupra pământuluĭ.

Vine apoĭ un far care are şapte metri înălţime.

Creştetul extrem al bolţeĭ faruluĭ, unde fâlfâe un drapel, este la treĭ sute de metri deasupra Câmpuluĭ luĭ Marte şi la treisute treizecĭ metri deasupra niveluluĭ măreĭ.

Turnul Eiffel cântăreşte şapte milioane chilograme. El a costat cincĭ milioane de francĭ. In piese de douăzecĭ de francĭ această sumă ar forma o vergea care ar avea exact înălţimea turnuluĭ.

Trad. **P. Petrescu**

Monumentele cele maĭ înalte

DIN LUME

1) Turnul Eiffel din Paris, 300 metri.

2) Metropolitan Life Insurance Campanile, New-York, 200 metri. Este făcută dintr'o zidărie de piatră şi îmbrăcată cu marmură. Inăuntru are un măreţ schelet metalic care susţine scara şi ascensorul.

3) Singer Building, New-York, 186 metri. Se vede dar că după celebrul turn Eiffel vin două stabilimente industriale, două din acele „sgârie norĭ" cum le numesc americaniĭ.

4) Obeliscul din Washington, 169 metri. Pentru a întrece pe vechea Europă, Americaniĭ aŭ ajuns, după patruzecĭ de

ani de sforțări, să ridice acest obelisc, care atinge 169 metri de înălțime.

Se gândeaŭ să-ĭ dea 180 metri, dar s'aŭ mulțumit cu această cifră deja respectabilă.

5) Primăria din Filadelfia al căreĭ creștet este încoronat cu o statue a luĭ William Penn, atingând o înălțime de 167 metri deasupra soluluĭ străzeĭ.

6) Antonelliana din Turin, 164 metri, un grindiș surmontat de o limbă caraghioasă, nedemnă de arta italiană!

7) Noul vârf al clopotnițeĭ catedraleĭ din Ulm, 161 metri.

8) Catedrala din Colonia, 156 metri.

9) Catedrala din Rouen, 150 metri.

10) Catedrala din Strassburg, 142 mettri, 50.

11) Catedrala din Landshut (Bavaria), 141 metri.

12) Catedrala Sfântul-Nicolae din Hamburg 144 metri.

13) Marea piramidă din Egipt, altădată înaltă de 145 metri, nu maĭ are decât 142 saŭ chiar 137 din cauza timpuluĭ și a vechimeĭ.

14) Vârful clopotnițeĭ catedraleĭ Sfântul-Ștefan din Viena, 138 metri.

15) Catedrala din Friburg-eu-Brisgau (Baden), 132 metri.

16) „Sfântul Petre" din Roma, 139 metri.

17) Catedrala din Anvers (Belgia) 120 metri.

18) Park Rou Building, la New-York, 119 metri.

Sub 120 metri cităm Saint-Michel (Bordeaux), 113 metri; Chiartres 113 metri; Saint Paul, Londra, 110 metri; domul din Milan, 109 metri; Dome des Invalides, Paris, 105 metri, etc.

Lascu

Un examen scripturistic în Japonia

Guvernul japonez, de un timp încoace, pune mare preț pe faptul ca și în clasele primare să se învețe bine scrierea.

De oare-ce alfabetul japonez cuprinde vre-o 3000—5000 de litere, până acum în popor se aflaŭ prea puținĭ oamenĭ carĭ știaŭ să scrie corect.

Acum guvernul japonez a dispus să se țină examene deosebite pentru scriere, oferind premiĭ pentru copiiĭ carĭ se disting la scris.

SPORT

CICLISM

Ciclismul în Anglia.—Fiindcă acum de curând am avut „Circuitul Munteniei" credem interesant a învedera în ce stadiu se găsește ciclismul în alte țări.

Să luăm de pildă Anglia: există acolo o societate «Cycling», care organizează anual curse de biciclete, în următoarele condițiuni: Orĭ-cine poate să concureze dar este ținut să facă câte *150 km. zilnic, cel puțin*, timp de 365 de zile.

Aceste curse s'aŭ numit «centuries», adică sute.

Cel care face maĭ multe «*sute*» (de mile engleze) pe an, acela capătă medalia de aur.

D. *Marcel Plânes* din Londra a parcurs 34,366 de mile într'un an.

Meritul revine în parte și construcției foarte solide a bicicleteĭ «Mead» din Liverpol, model *Coventry Flyer*.

Also.

MAURICE LEBLANC

Arestarea luĭ Arsène Lupin

Stranie călătorie! Cu toate acestea începuse așa de bine! *Provence* este un trans-atlantic de mare iuțeală, confortabil, comandat de unul din oamenii ceĭ maĭ îndatoritorĭ. Societatea cea maĭ aleasă se găsea reunită aci. Se făcură împrieteniri, se organizară distracții. Ne depărtasem ideia că suntem despărțițĭ de lume, reduşĭ la noĭ înșine ca pe o insulă necunoscută, obligațĭ, prin urmare, de a ne apropia uniĭ de alțiĭ.

Dar o ultimă legătură maĭ rămâne între această lume de care ne credem scăpațĭ și mica insulă plutitoare, legătură care nu se desnoadă de cât puțin câte puțin, în plin ocean.

La cincĭ sute de mile de coastele franceze, pe o zi furtunoasă, telegrafia fără fir ne transmitea o depeșe al căreĭ conținut iată-l:

„Arsène Lupin pe bordul vostru, prima clasă, părul blond, rană la antebrațul drept, călătorește singur, sub numele de R...."

In acest moment precis, o lovitură de trăsnet violent isbucni pe cerul întunecos. Undele electrice fură întrerupte. Restul telegrameĭ nu maĭ ajunse. Din numele sub care se ascundea Arsène Lupin, nu se știu de cât inițiala.

Fără îndoială că această teribilă știre ar fi trebuit să fie ascunsă călătorilor. Dar sunt evenimente care par că forțează discreția cea maĭ riguroasă. In aceeaș zi, fără ca să se poată ști cine a răspândit svonul, știam toțĭ că faimosul Arséne Lupiu se ascundea printre noĭ.

Arsène Lupin printre noĭ! Hoțul pe care nu putea nimenĭ să-l prindă ale căruĭ isprăvĭ eraŭ publicate de câteva lunĭ în toate jurnalele! Enigmaticul personaj cu care bătrânul Ganimard, cel maĭ bun polițist al nostru, angajase acel duel de moarte, ale căruĭ peripeții se desfășuraŭ într'un mod așa de curios! Arsène Lupin, fantezistul gentleman care nu operează decât în castelurĭ și în saloane, și care, într'o noapte, când pătrunsese la baronul Schermann, plecase cu mâinile goale și îșĭ lăsase cartea de vizită cu aceste cuvinte: „Voĭ reveni când mobilele vor fi autentice",—Arsène Lupin, omul cu miile de deghizărĭ: pe rând, chauffeur, tenor, bookmaker, băiat, adolescent, bătrân, voiajor marsiliez, medic rus, torero spaniol!

Să ne dăm bine seama de aceasta: Arsène Lupin umblând încoa și încolo prin cadrul relativ restrâns al unuĭ transatlantic, ce zic, în acest mic colț al claseĭ întâia, unde-l găseaĭ în orĭ-ce moment, în această sală de mâncare, în salon, în fumoar! Arsène Lupin era poate domnul acesta... saŭ celălalt.. vecinul meŭ de masă... tovarășul meŭ de cabină...

— Și aceasta să maĭ țină încă de cincĭ orĭ douăzecĭ și patru de ore! strigă a doua zi miss Nelly Underdown; dar e de nesuferit! sper că îl va aresta.

Și adresându-se către mine:

— D-ta, d-le d'Andrézy, care eștĭ bine cu comandantul, d-ta nu știĭ nimic?

Aşĭ fi voit să ştiŭ ceva, pentru a place luĭ miss Nelly! Era una din acele măreţe creaturĭ care, peste tot unde se găsesc, ocupă îndată locul cel maĭ de frunte. Frumuseţea lor ca şi averea te uimesc. Tot se învârteşte împrejurul lor. Crescută la Paris de o mamă franceză, ea se ducea la tatăl eĭ, bogătaşul Underdown din Chicago. Una din amicile sale, lady Jerland, o întovărăşea.

Din prima oră îmĭ pusesem candidatura mea de flirt. Dar, în intimitatea rapidă a călătorieĭ, îndată, farmecul săŭ mă turburase şi mă simţeam puţin cam emoţionat pentru un flirt când ochiĭ săĭ marĭ şi negri întâlneaŭ pe aĭ meĭ. Cu toate acestea ea culegea omagiile mele cu o oarecare favoare. Un singur rival mă neliniştea, un băiat destul de drăguţ, elegant, rezervat, căruia ea părea, câteodată, că-ĭ preferă firea luĭ tăcută, fasoanelor mele maĭ deschise de parisian.

El făcea tocmaĭ parte din grupul de admiratorĭ care înconjuraŭ pe miss Nelly, când ea mă întrebă. Eram pe punte plăcut instalaţĭ în rocking-chairs. Furtuna din ziua trecută luminase cerul. Timpul era plăcut.

— Nu ştiŭ nimic precis, d-şoară, îĭ răspunseĭ eŭ, dar este posibil să conducem noĭ înşine ancheta, tot aşa de bine cum o făcea bătrânul Ganimard, duşmanul personal al luĭ Arsène Lupin.

Şi în adevăr problema nu era aşa de complicată, fiind date elementele carĭ ne trebuia pentru a o deslega. 1. Lupin şi-a dat numele, Domnul R. 2. Lupin călătoreşte singur. 3. Lupin e blond. Nu maĭ trebuia decât să consult lista pasagerilor de clasa întâia, să procedeze prin eliminaţie.

Aveam această listă în buzunar. O luaĭ şi o citiĭ.

— Notez maĭ întâĭ treĭsprezece persoane care ne interesează pe noĭ. Din aceştĭ treĭsprezece, cum puteţĭ să vă asiguraţĭ, sunt nouă care sunt întovărăşiţĭ de femeĭ, copiĭ saŭ servitorĭ. Maĭ rămân patru personagiĭ isolate, marchizul de Raverdan...

— Secretar de ambasadă, întrerupse miss Nelly, îl cunosc.

— Maiorul Rawson...

— E unchiul meŭ, zise un oare-care.

— D. Rivolta....

— Prezent, strigă unul din noĭ, un italian a căruĭ figură dispărea sub o barbă din cel maĭ frumos negru.

Miss Nelly isbucnise în râs.

— Domnul nu este cu siguranţă blond.

— Atuncĭ, reluaĭ eŭ, suntem obligaţĭ să credem că culpabilul este ultimul de pe listă, adică d. Rozaine. Cunoaşte cineva pe d. Rozaine?

Toţĭ tăcură. Dar miss Nelly, întrebând pe tânărul tăcut a căruĭ prezenţă mă chinuia, îĭ zise:

— Eĭ bine, d-le Rozaine, nu răspundeţĭ?

Intoarserăm ochiĭ spre el. Era blond.

Trebue s'o mărturisesc, simţiĭ ceva în mine. Şi tăcerea supărătoare care domnea asupra noastră, îmĭ arăta că ceĭlalţĭ asistenţĭ simţeaŭ de asemenea acest fel de sufocaţie. Era de altfel absurd, căcĭ în sfârşit, nimic în puterile acestuĭ domn nu îngăduiaŭ ca să-l bănuim.

— Pentru ce nu răspund? zise el, pentru că din cauza culoareĭ şi a numeluĭ meŭ, am maĭ fost supus la o anchetă analogă şi am ajuns la acelaşĭ rezultat Sunt decĭ de părere să mă aresteze.

Avea un aer de lichea, pronunţând aceste cuvinte. Buzele sale subţirĭ ca două liniĭ inflexibile se subţiară încă şi păliră. Ochiĭ i se roşiră.

De sigur, glumea. Cu toată fizionomia sa, atitudinea luĭ ne impresionă. Cu naivitate, miss Nelly întrebă:

— Dar nu aveţĭ rană?

— Este adevărat, zise el, rana lipseşte.

Cu un gest nervos ridică manşeta şi îşĭ descoperi braţul. Dar îndată o idee mă impresionă. Ochiĭ meĭ întâlniră pe aceia aĭ luĭ miss Nelly: el arătase braţul stâng.

Şi pe legea mea, era să spun tare această observaţie, când un incident ne abătu atenţiunea. Lady Jerland, amica luĭ miss Nelly, venea alergând.

Era turburată. Ne grăbirăm să o înconjurăm şi numaĭ după marĭ sforţărĭ reuşi să bolborosească:

— Bijuteriile mele, perlele mele... totul mi-a luat...

— Nu, nu i le luase pe toate, cum ştiurăm îndată; lucru maĭ curios: i le alesese! O stea cu diamante, nişte cerceĭ cu pietre de rubin, coliere şi brăţărĭ sparte, îĭ furase, nu numaĭ pietrele cele maĭ marĭ, dar şi pe cele maĭ fine, cele maĭ preţioase, acelea s'ar fi zis carĭ aveaŭ cea maĭ mare valoare, dar care ţineaŭ cel maĭ mic loc.

Şi pentru a executa acest lucru, trebuise, în timpul ceasuluĭ când lady Jerland îşĭ lua ceaiul, trebuise, ziua namiaza mare, şi într'un coridor foarte umblat, să forţeze uşa cabineĭ, să găsească un sac mic ascuns dinadins în fundul uneĭ cutiĭ de pălăriĭ, să-l deschidă şi să aleagă!

Un strigăt eşi din piepturile noastre. Nu fu de cât o singură părere printre toţĭ pasageriĭ, când furtul fu cunoscut: Arsène Lupin. Şi e fapt, era decĭ obiceiul săŭ complicat, misterios de neînţeles.

Şi la prânz, la masă, iată ce se petrecu: la dreapta şi la stânga luĭ Rozaine, cele două locurĭ rămaseră goale. Şi seara se ştiu că fusese chemat de comandant.

Arestarea luĭ de care nimenĭ nu se îndoia, cauză o adevărată schimbre. In sfârşit respiraŭ cu toţiĭ. In seara aceea ne distrarăm cu fel de fel de jocurĭ. Dansarăm. Miss Nelly, maĭ ales, arăta o veselie uimitoare, care mă făcu să văd că, dacă omagiile luĭ Rozaine putuse să-ĭ placă la început, nu-şĭ maĭ aducea aminte acum de ele. Graţia sa sfârşi prin a mă cuceri. Către miezul nopţeĭ, la lumina senină a luneĭ, îĭ încredinţaĭ devotamentul meŭ cu o emoţie care se păru că nu-ĭ displace.

Dar a doua zi, spre mirarea noastră a

Siamul se modernisează

O şcoală la Bangkok

Odinioară când eram la Bangkok, sunt vre-o treĭzecĭ de anĭ de atuncĭ, copiiĭ se duceaŭ să înveţe să citească şi să scrie

O şcoală siameză în care predomină elementul femenin

în pagodă; bonziĭ le serveaŭ de profesorĭ şi toată ştiinţa acestora consista în citire şi scriere.

Dar din o sută de copiĭ siamezĭ carĭ învăţaŭ câte opt saŭ zece anĭ în aceste pogode, aproape nu eraŭ douăzecĭ carĭ să ştie să citească saŭ să scrie.

Astăzĭ nu maĭ este aşa, şi voinţa de fier a regeluĭ Şurlalongkorn a făcut ca instrucţia populară siameză să fie pe acelaşĭ picior ca în Europa, cu profesorĭ pregătiţĭ pentru misiunea lor.

Ilustraţia noastră reprezintă una din aceste şcolĭ moderne unde şcolariĭ staŭ în băncĭ ca în şcoalele noastre, având dinainte placa şi cărţile necesare. Limba siameză este foarte uşor de citit, căcĭ posedă un alfabet, şi studiile europene sunt maĭ la îndemână pentru acest popor de cât pentru chinezĭ.

Vetor

tuturora, auzirăm că bănuelile ridicate contra luĭ nu eraŭ de ajuns: Rozaine era liber.

Fiŭ al unuĭ comerciant foarte bogat din Bordeaux, el prezentase hârtiile în perfectă regulă; afară de aceasta brațele sale nu arătaŭ nicĭ cea maĭ mică urmă de rană.

— Hârtiĭ! acte de naștere! strigară inamicii luĭ Rozaine, dar Arsène Lupin poate să-țĭ aducă atâtea câte vreĭ! Cât despre rană, poate nu are nicĭ una.

I-i se obiectară că la ora furtuluĭ, Rozaine — era precizat — se plimba pe punte. La care eĭ răspunseră:

— Oare un om de teapa luĭ Arsène Lupin are trebuință să asiste la furtul pe care îl comite?

Și apoĭ, în afară de toată considerația străină, era un punct pe care ceĭ maĭ scepticĭ nu puteaŭ să-l critice: Cine, afară de Rozaine, călătorea singur, era blond și purta un nume care începea cu R? Pe cine arăta telegrama, dacă nu era Rozaine?

Și când Rozaine, câte-va minute înainte de masă, se îndrepta cu curaj spre grupul nostru, miss Nelly și lady Jerland se ridicară și se depărtară.

Urmărirea invizibiluluĭ hoț

O oră maĭ târziŭ, o circulară scrisă trecea din mână în mână printre amploiații borduluĭ, marinariĭ, călătoriĭ din toate clasele: d. Louis Rozaine promitea o sumă de zece miĭ de francĭ aceluia care va demasca pe Arsène Lupin saŭ va găsi pe proprietarul actual al pietrelor furate.

— Și dacă nimenĭ nu-mĭ vine în ajutor contra acestuĭ bandit, declară Rozaine comandantuluĭ eŭ singur îĭ voĭ da de capăt acesteĭ hoțiĭ.

Rozaine contra luĭ Arsène Lupin, saŭ maĭ bine, după cum ziceaŭ toțĭ, Arsène Lupin contra luĭ Arsène Lupin,—lupta de sigur nu va fi lipsită de interes!

Ea se prelungi timp de două zile. Il vedeaĭ pe Rozaine rătăcind la dreapta și la stânga, amestecându-se printre personalul vaporuluĭ, întrebând, scotocind. Era ca o umbră care dădea târcoale prin noaptea neagră.

Din partea sa, comandantul desfășura energia cea maĭ activă. De sus în jos, prin toate colțurile, *Provence* fu scotocit. Percheziționa toate cabinele, fără excepție, sub pretextul foarte just că obiectele eraŭ ascunse în nu interesează ce loc, dar numaĭ în cabina culpabiluluĭ nu.

— Se va sfârși prin a descoperi ceva, nu-ĭ așa? întrebă miss Nelly. Cât o fi de vrăjitor, nu poate să facă ca diamantele și perlele să devină invizibile.

(Va urma)

Traducere de **Traian P. Lascu**

UN CIMITIR MUSULMAN

Un rus N. de Khanikof în călătoria sa la Teheran povestește cum a trecut printr'un cimitir musulman.

,,La Teheran făcusem cunoștință cu un sardar Aly-Khan. Mergând să-l vizitez, fiind-că locuia în cartierul sfânt, trebuia să trec prin cimitir. Numaĭ numele de Katlgàh (locul morțiĭ) face o impresie lugubră, dar înfățișarea? Nicĭ odată n'am văzut un așa mare număr de

Un cimitir musulman

morminte. Locul fie-căruĭ mort este însemnat cu un lung paralelipiped de pământ întărit. Această învălmășeală de monumente uniforme, de un galben închis, se întinde până în zare. Icĭ și colo se văd femeile roabe ale decedaților, în întregime voalate plângând pe morminte.

Vani

DIVERSE

Pe o masă de toaletă. — Un redactor de la un mare ziar parizian a găsit într'un almanach din 1780 o pagină curioasă, pe care s'a grăbit s'o dea cititorilor săĭ. E vorba de obiectele de toaletă după masa uneĭ femeĭ.

Masa de care vorbim este prezentată ca incompletă; totuși conține 200 de articole.

Intr'adevăr se găseaŭ 43 ape de toaletă, cincĭ bucățĭ de piatră acră pentru netezit pielea, 34 felurĭ de pomadă și 11 felurĭ de esențe. Maĭ eraŭ acolo 5 flacoane oțet, 6 cutiĭ de pastă, 16 săpunurĭ, 23 cutiĭ cu pudră, 13 felurĭ de roșiŭ (pentru buze și obraz), 20 de perechĭ de mănușĭ (cu și fără degete), 10 felurĭ de prafurĭ pentru frecat dințiĭ, 3 flacoane cu alifie de albit pielița și 10 felurĭ de pastile menite a parfuma gura.

Trebue să se știe că în secolul trecut doamnele steteaŭ treĭ ore și maĭ mult, când își făceaŭ toaleta.

Sunt unele doamne carĭ staŭ acum 4 ore și maĭ mult! — adăogăm noĭ.

Șiretlic de curierĭ. — In timpul asediuluĭ Parisuluĭ, curieriĭ din Tours și Bordeaux spre a înmâna veștile celor asediațĭ recurgeaŭ la miĭ și miĭ de șiretlicurĭ. Așa uniĭ le duceaŭ în fiarele de la umbrelă, alțiĭ în capătul cu fier al bastonuluĭ, alțiĭ în mânerul cuțituluĭ. Unul maĭ deștept, a pus să-ĭ scrie depeșa cu cerneală invizibilă pe o cărticică de țigară. In fine altul purta depeșile într'un creion scobit la mijloc.

Un obiceiŭ în china.— Există în China un obiceiŭ curios, care constă în aceea că văduva se omoară după moartea bărbatuluĭ eĭ.

Aceste obiceiurĭ sunt rare în China, cu toate că se stimează mult sacrificiile omeneștĭ. Una din aceste teribile scene a avut loc la Fu-Cefu.

Victima era o tânără femee de 24 anĭ, al căruĭ bărbat murise de lepră. N'avea nicĭ copiĭ, nicĭ părințĭ care ar fi putut să-ĭ vie în ajutor. Nu-ĭ rămânea alt-ceva de cât să moară de foame saŭ să se omoare.

De când fu cunoscută intențiunea eĭ primi invitațiĭ numeroase la banchete. Petrecu mult timp.

Dar la sfârșitul uneĭ sărbătorĭ, se sui pe o estradă, bătrâniĭ satelor veniră să-ĭ prezinte omagiile lor. Apoĭ dându-se un semnal printr'o lovitură de tun, victima se strangulă. Cadavru-ĭ fu pus într'un sicriŭ și închis într'o capelă. Se zice că împăratul Chineĭ avea să graveze pe o placă de marmoră o inscripție, care să laude virtutea acesteĭ nenorocite.

POȘTA REDACȚIEI

D. D. T. P.—Alt-ceva n'am primit.

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL"

abonaților săi la tragerea din luna Noembrie, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Nicolae», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din: o canapea, 4 scaune, o masă, o consolă cu oglindă, 2 piedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Bulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiar)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihai-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victoriei, No. 107

UNA SUFRAGERIE MODERNA

compusă din: Un bufet cu marmură Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu oglindă; O masă pentru 12 persoane, cu 6 scaune tapisate și îmbrăcate, imitație de piele. Cumpărată de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, vis-à-vis de piața de flori, lângă Hotel Dacia

O bucată pânză de borangic albă, de 9 metri; una idem frez, de 4 m.; una idem bleu, de 5 m.

cumpărate de la Expoziția Casei Școalelor

Un serviciu de ceaiu, de metal alb fin, argintat și garantat că nu înegrește, compus din: o tavă frumos ciselată, cu mânere, și 12 pahare într'o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru ori-ce casă. **O fructieră de metal fin, argintată**, înaltă de 50 cm. și având 3 glastre pentru fructe și un vas pentru flori. **O fructieră de metal alb**, imitând exact argintul vechiu, înaltă de 37 cm., având și un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en detail Frații A. & I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciu de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare, montate în metal argintat Christofle V. P. F. **Una pungă de argint** veritabil, oxidată. **Una fructieră** de metal argintată, cu 6 cuțite de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăci Perfection. **O mandolină** italiană. **Una muzică de masă** cu manivelă, cu 6 cântece. **Una chitară** franceză. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică N. Mischonzniky, furnisorul Curții Regale, strada Colței, No. 7, București.

«Una bicicletă elegantă «Sport», cu roata liberă și frână automatică, prin contra-pedalare. **Una pușcă** de vânătoare cu două țevi, țevile de oțel «Bayard» din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard» Această armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuința atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum. **Una carabină** semi-automatică de mare precisiune **«Pieper»**, cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnisorul Curții Regale, 47, calea Victoriei, București.

Una mașină de cusut, marca Compania Americană, calitate superioară. **Un gramofon** marca «Melodion Carmen Sylva», cu două arcuri remontabile în timpul mersului cu 6 plăci marca Premier record. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, gramofoane și biciclete en gros și en detail Compania Anglo-Americană, strada Carol 50, București.

Un ceasornic de aur 14 carate cu 3 capace, pentru dame, marcat de Stat. **Două servicii** de argint pentru ouă, compuse fie-care din câte trei bucăți, într'o cutie foarte elegantă. **Una pendulă** elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicăria Colței», București, strada Colței, No. 31.

O armonică italiană, 21 clape, 8 basuri și tonuri de oțel. **O vioară** fină cu cutia ei. **O pelerină** de ploae portativă pe ambele părți. Toate acestea sunt cumpărate de la „Compania Generală", mare biurou de importațiune, strada Smârdan 29, etajul I.

Două ceasornice de aur pentru damă.

Două ceasornice de aur cu câte 3 capace, de bărbat

Șease ceasornice de argint.

Șease ceasornice de metal fin argintate, cu câte 3 capace.

Trei ceasornice de metal imitând argintul rusesc.

Cinci coliere-lănțișoare de argint veritabil pentru gât.

Una geantă de alpaca veritabilă.

2 costume de haine saco, după măsură și alegerea stofei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, strada Academiei, No. 25.

Una mașină mare de bucătărie „Ideal", cu 4 ochiuri din tabie de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

O colecție de legi compusă din 5 volume, de la d Ghețu, calea Dorobanților 100.

Un serviciu de oțet și untdelemn, de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb: una de oțet, una de untdelemn, una de muștar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.

Una mașină de călcat pentru croitorie, sistem Sol-Pop, ultima perfecțiune.

O vulpe de teracotă. **20 plachete** argintate, reprezentând pe Regele și Regina.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din **«Memoriile Regelui Carol I al României»**, sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul" tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași: **Pentru un an lei 18; pe 6 luni lei 9,15; pe 3 luni lei 4,65.**

Pentru concurarea la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe șease luni 15 și cei pe trei luni primesc 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri pentru tragerea următoare.

Anul XIII.—No. 801 | 5 Bani în toată ţara 5 | Miercurî, 12 Septembrie 1912

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ŞI AL ÎNTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 2,60 pe an în toată ţara

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
No 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marţea

Unul din oamenî rupe un baston, în formă de V. — (Vezî pag. 5784).

MANDANGII DIN BORNEO

Marea insulă Borneo n'a fost încă complet explorată. Ca să pătrunzi înăuntru, afară de căile naturale ale râurilor, este foarte greŭ. Pământul totdeauna mlăştinos, produce miasme insalubre. Indigeniĭ aŭ rămas sălbatecĭ periculoşĭ, ba sunt încă acuzaţĭ de canibalism.

Din pricina aceasta numeroase popuaţiunĭ din această ţară aŭ rămas foarte puţin cunoscute şi printre acestea sunt şi Mandangiĭ, un trib numeros, împrăştiat între râurile Batang şi Baran din nordul insuleĭ.

D. doctor Hose, membru al expediţiuneĭ antropologice din Cambrige, care de curând a făcut o călătorie în această parte a lumeĭ, a publicat cu privire la Borneo studiĭ interesante asupra vieţeĭ, obiceiurilor şi credinţelor Mandangilor.

Acest trib face parte din tribul Kenyahs, una din ramurile principale ale familieĭ Doyakilor carĭ sunt aborigeniĭ luĭ Borneo. Eminamente războinic, acest trib a devenit spaima ţărilor vecine pe carĭ eĭ de altfel nu le frecuentează decât spre a face vânătorĭ de capete.

Razziile de craniĭ sunt ceva cronic la Mandangĭ. După eĭ, un om e cu atât maĭ considerat cu cât poate să arate maĭ multe capete tăiate şi nicĭ unul dintr'înşiĭ n'ar îndrăsni să ceară o fată în căsătorie, dacă n'ar putea să-ĭ ofere unul saŭ două capete tăiate de mâna sa.

Mandangiĭ sunt oamenĭ frumoşĭ, bine făcuţĭ, cu pielea feţeĭ curată. Trăsăturile lor sunt regulate, ochiĭ negri şi strălucitorĭ.

Energicĭ şi agilĭ, sunt foarte bunĭ lopătarĭ şi capabilĭ să străbată cu piciorul drumurĭ foarte lungĭ prin pădurĭ.

Satele lor sunt compuse din două saŭ treĭ case unice, dar foarte lungĭ.

Aceste case sunt clădite pe piloţĭ de treĭ saŭ patru metri înălţime spre a le izola de pământul care este excesiv de mlăştinos.

Clădirea propriu zisă este împărţită în două părţĭ distincte. Una din ele care cuprinde o treime din spaţiul total este separată de cealaltă parte prin o succesiune de uşĭ corespunzând la atâtea camere marĭ izolate unele de altele. Acestea sunt „uak" unde fie-care familie trăeşte separat. Sunt până la treĭzecĭ de „uak" într'o singură locuinţă.

Cealaltă parte, „sami", care este cea maĭ importantă, este comună tuturor locuitorilor din aceeaş casă. In mijlocul „sami" se află vetrele carĭ servă bucătărieĭ.

Satul principal al Mandangilor, carĭ numără aproape două miĭ de suflete, cuprinde nouă case de acest fel, formând un imens cerc. Centrul acestuĭ cerc, complet degajat de ierburĭ şi de arbuştĭ, este ocupat de o colibă mare care servă de loc de întâlnire şi de locuinţă pentru streiniĭ în trecere pe acolo. Aci se găsesc şi instrumentele de muzică, căcĭ Mandangiĭ sunt marĭ muzicanţĭ şi instrumentele lor sunt pe cât de numeroase pe atât de variate. Printre acestea sunt un fel de armonium, numit *banjo*, gongul, toba, harpa de bambu şi flautul pentru nas.

Flautul pentru nas este un instrument de bambu cu care se cântă nu ca la noĭ cu buzele, ci cu nările şi Mandangiĭ cântă cu el cu o îndemânare remarcabilă.

Principala hrană a tribuluĭ consistă din orez pe care îl cultivă pe vaste întinderĭ de pământ şi din care consumă cantităţĭ enorme.

Costumul Mandangilor este de o simplicitate extremă.

Bărbaţiĭ aŭ drept haină o cingătoare făcută din scoarţa unuĭ arbore numit „kumut" şi ale căreĭ capete atârnă în faţă şi la spate.

Femeile poartă un fel de roche scurtă făcută tot din scoarţă de „kumut" iar pe copiĭ îĭ înfăşoară în şalurĭ fabricate din aceeaş materie.

In ce priveşte religia, Mandangiĭ par că presupun o fiinţă supremă căreia îĭ oferă sacrificiĭ de tot felul.

Când moare vre-un membru al tribuluĭ, mortul e pus într'un cosciug găurit într'un trunchiu de arbore, presărat cu desene circulare roşiĭ şi negre, având la cele două capete nişte păpuşĭ de lemn. Cosciugul este dus la groapă pe umerĭ de către treisprezece oamenĭ. Tot satul întovărăşeşte pe mort până la locuinţa de vecĭ.

Şi pe când cortegiul este pe drum, un om se desface din mulţime, taie repede două bastoane foarte subţirĭ şi lungĭ de 1 m. 25 cm. aproape, şi se duce în grabă la cimitir.

Ajuns acolo, el desface în două unul din bastoane şi face din el un fel de cruce. Pe cel de-al doilea baston il desface în forma unuĭ V aşa ca să poată trece un om prin el şi le vâră pe amândouă în pământ.

Oameniĭ din cortegiul funebru mergând la cimitir, vor trebui să treacă prin acest V unul câte unul. Când se ajunge la cimitir, mulţimea murmură cuvintele: „*Pit bali krat bali jat tesip bertatip*", — ceea-ce înseamnă: „Spirite, îndepărtează de la noĭ boalele şi moartea".

Când toată lumea a plecat, cel care a rupt bastoanele, procedă la închiderea cimitiruluĭ.

Toţĭ apoĭ merg să facă o baie spre a se purifica de contactul cu mortul, — şi la baie se freacă cu silexurĭ t...ĭ

C. Arg.

O VÂNĂTOARE DE CROCODILI

De un sfert de oră stam şi ascultam isprăvile făcute de doĭ crocodilĭ în apropierea satuluĭ „Ceilirid" pe care îl alesesem ca reşedinţă de vânătoare, în ţinuturile mlăştinoase ale Niluluĭ. Cu mare atenţie ascultam la tot ce'mĭ spunea servitorul meŭ Juset, un negru robust cu o muschiulatură de fier; vestit în tot ţinutul acela prin dibăcia şi curajul de care era capabil în asemenea momente. Terminând de spus, mă lăsă să-mĭ aranjez planul meŭ de vânătoare, pe care eŭ mă grăbi să'l anunţ, chiar a doua zi de dimineaţă cu singura condiţie de a nu fi întovărăşiţĭ de nimenĭ.

A doua zi, la ora indicată, negrul meŭ mă aştepta într'o grădină de lămâĭ, nu departe de locul unde monştriĭ cu o zi maĭ înainte îşĭ făcuseră apariţia, jertfind pe doĭ grădinarĭ carĭ, din nenorocire, îşĭ permiseseră să facă bae în apa râuluĭ.

După ce ne instalarăm fiecare în câte un loc potrivit întreprindereĭ periculoase pentru care venisem, aşteptam în linişte apariţia temuţilor adversarĭ.

După o aşteptare încordată de două ore, observaĭ valurĭ neobişnuite pe luciul apeĭ apropindu-se de mal; nu mă înşelasem, crocodiliĭ probabil ne observaseră şi acum se apropiaŭ de prada pe care o credeaŭ sigură. La vre-o 15 metriĭ de mal, din apă, îşĭ făcu apariţia un cap monstru care prin respiraţia sa făcu ca stropiĭ de apă să sară până la mine; îĭ simţiĭ aşa de aproape răsuflarea, încât, un moment îmĭ perduĭ calmul; dându-mĭ însă seama de primejdia care mă aştepta, fiind numaĭ la doĭ paşĭ de apă, puseĭ arma la ochĭ şi ţintiĭ înainte; ecoul fu scurt fiind urmat de al doilea, pornit cu siguranţă dela Juset. Unul din monştri se svârcoli din întreg corpul şi cât aĭ clipi fu lângă mal. Primejdia era mare. Din noŭ pun puşca la ochĭ spre gura căscată a crocodiluluĭ şi în acelaş moment o nouă detunătură se aude, văzuĭ bine cum ochiul din stânga sări, asemenea din gură-ĭ sângele curgea în abundenţă. Fiara scoase un răget de înfioră văzduhul şi la moment Juset fu luat în gură fără să poată a i-se maĭ înpotrivi. Văzuĭ chiar cum reptila îşĭ ducea prada pe sus, lăsând în urmă dâre de sânge.

Cum bestia venea spre mine, căutaĭ a-l inpedica să-şĭ ducă prada în adâncimile râuluĭ; de aceia ţintiĭ cu mare preciziune spre ochiul drept. Glonţul ajungându-şĭ ţinta făcu ca crocodilul să o ia la întâmplare. Fiind lipsit de vedere, se lovi aşa de puternic cu capul de rădăcina unuĭ arbore din marginea râuluĭ încât scăpă din gură pe Juset, care cu un cuţit căutase a-ĭ spinteca gâtul. Crocodilul din cauza putерniceĭ isbiturĭ intră în agonie. Mă apropiaĭ de victimă şi constataĭ că avea rănĭ adâncĭ la ambele picioare.

Iĭ legaĭ rănile în pripă cu ce putuĭ şi-l culcaĭ pe iarbă. 'Mĭ-aruncaĭ privirea spre crocodilul în agonie şi abia putuĭ observa ultimele luĭ svârcolirĭ că un noŭ plescăit de apă îmĭ atrase privirea spre largul râuluĭ. Al doilea crocodil venea cu o iuţeală indescriptibilă să-şĭ caute tovarăşul care îşĭ găsise moartea la noĭ.

Incercaĭ un truc: Incărcaĭ carabina cu două gloanţe explozibile şi-mĭ aruncaĭ în largul râuluĭ în direcţia crocodiluluĭ sacul cu proviziĭ. Reuşisem, crocodilul crezând că-ĭ o nouă victimă, căscă o gură mare spre... dar două detunăturĭ întrerupseră tăcerea întreguluĭ ţinut.

Crocodilul cu măruntaele sfărâmate de cele două explozibile, plutea la suprafaţă.

Trad. de **Trif.**

America a fost descoperită de chinezi

Istoria antică a Americeĭ a fost desvăluită în urma recenteĭ descoperirĭ a profesoruluĭ William Niven din oraşul Mexico. Acesta a găsit într'un mormânt antic, în urma unor săpăturĭ, o statuetă de porţelan, reprezentând un chinez.

„The American Magazine" publică detaliĭ asupra statueteĭ, a localuluĭ unde a fost găsită, şi asupra deosebiteĭ eĭ importanţe pentru arheologie. Statueta reprezintă un chinez cu ochiĭ oblicĭ, haină lungă, pantalonĭ largĭ şi pantofĭ. Nu se deosibeşte de chineziĭ de azĭ — saŭ de ceĭ de până în ajunul revoluţiuneĭ republicane — decât prin lipsa de coadă. Se ştie însă că chineziĭ nu poartă coadă decât dela căderea lor sub jugul Manciurienilor, carĭ ocupară tronul chinez cu ajutorul dinastieĭ Ming, în 1664, şi impuseră chinezilor să poarte coadă.

Braţele îĭ eraŭ rupte, dar fură găsite în aceeaşĭ încăpere, mare de vre-o 30 m. p. Mormântul, în care a fost găsită statueta, se află la o adâncime de 30 de picioare sub pământ. Localitatea, unde s'aŭ făcut aceste săpăturĭ, se numeşte San Miguel Amantla, şi e situată lângă Tlanepantla, la o depărtare de 19 mile engleze de oraşul Mexico. Pe o platformă ridicată în mijlocul cavouluĭ se află un fel de cosciug cu scheletul unuĭ bărbat. Tipul e curat mongolic. In jurul gâtuluĭ purta un şnur, ca cele de prin China de odinioară, cu un fel de banĭ. Lângă banĭ se afla statueta, care reprezinta probabil pe defunct.

Profesorul Niven socoate că scheletul are o vechime de 1500 de anĭ, şi că mormântul face parte din ruinele unuĭ oraş mare de odinioară. Această descoperire confirmă presupunerea că America a fost descoperită pentru întâia oară de chinezĭ şi că Pieile Roşiĭ din Mexic, ca şi Azteciĭ şi Tolteciĭ, străbuniĭ lor, a căror civilizaţie a uimit şi pe spanioliĭ carĭ le-aŭ cucerit ţara sub conducerea luĭ Cortez, nu sunt decât nişte urmaşĭ aĭ chinezilor imigraţĭ aicĭ, unde aŭ ajuns, navigând prin marea de Behring şi dealungul coastelor Californieĭ.

Mexicul, care e considerat ca Egiptul Americeĭ, are o mare importanţă, din cauza ruinelor de palate de pe vremea Aztecilor. Montezuma, regele acestora, care fusese învins de Cortez, spunea că palatele aŭ fost clădite de străbuniĭ lor Tolteciĭ, carĭ sunt maĭ mult ca probabiĭ urmaşiĭ chinezilor imigraţĭ în Mexic, lucru confirmat de recenta descoperire a profesoruluĭ Niven.

CASCADELE NIAGAREI

Se ştie că marile lacurĭ din America de Nord comunică între ele. Dar între lacul Erie şi lacul Oritario se ridică un enorm obstacol, un prag de stâncă de o grosime de maĭ mult de patrusprezece leghe. Inchipuiţi-vă dar într'o câmpie mare toată acoperită cu pădurĭ, un fluviŭ care aleargă, se rostogoleşte printre malurile întunecoase, se măreşte, se face spumă, se lărgeşte şi deodată se aruncă de la o înălţime de 144 picioare.

Cataracta se divide în două braţe, despărţită de o insulă care atârnă cu toţĭ arboriĭ săĭ deasupra acestuĭ haos. Şi Chateaubriand spune: „Apa ţâşneşte în vârtejurĭ de spumă care se ridică până la pădurile de pe mal ca nişte coloane de fum".

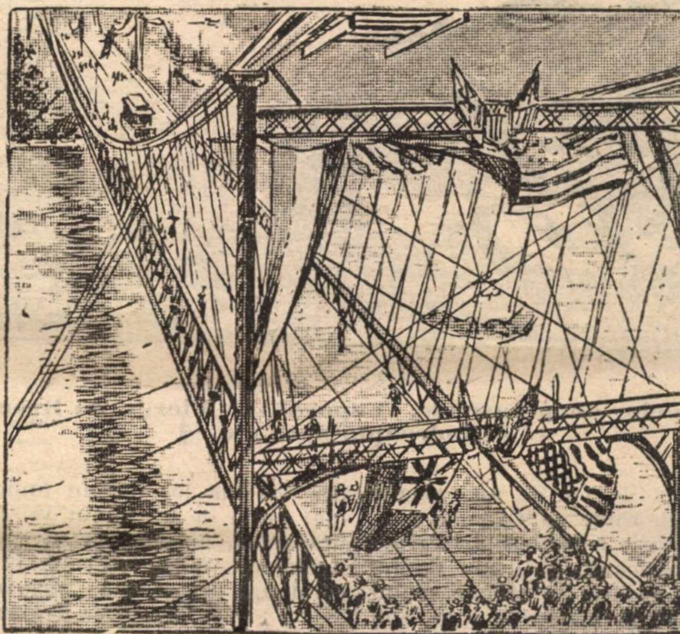
Lângă această cataractă locuia Geniul de temut al Irochezilor. Inainte ca fetele palide să fi venit să turbure liniştea, răsboinicii pădurilor se adunaŭ, odată pe an, lângă casada cea mare şi ofereaŭ un sacrificiŭ spirituluĭ apelor. Umpleaŭ o pirogă albă cu fructe şi cu florĭ, şi, dintre fetele tribuluĭ care eraŭ de măritat alegeaŭ pe cea maĭ frumoasă. Ea se urca în barcă la ora când luna se ridica deasupra pădurilor. Pe malurile fluviuluĭ, indieniĭ împrejurul focurilor amestecaŭ veşnicul bubuit al valurilor cu urletele dansurilor lor. Apoĭ se deslega barca de la ţărm. Ea trecea ca o arătare repede şi florĭ, fructe, femee se adânceaŭ în cataractă. Aceasta este legenda Niagareĭ, aşa de tragică pe cât este ea de formidabilă.

Din cele două cascade, cea maĭ măreaţă este acea, care se numeşte Horse shoe, Potcoava, cascada canadiană, căcĭ Niagara separă Canada de teritoriul Statelor-Unite. Ea este maĭ largă decât fluviul Sena. Apa soseşte, nebună, spumândă din cauza stâncilor care le întâlneşte, apoĭ deodată, dintr'o săritură, ea se sfarmă în vid: valurile sale de un verde închis devin de o albeaţă strălucitoare, şi transformate în picăturĭ fine.

Cealaltă cascadă, cascada americană, este maĭ mică şi cu apă maĭ puţină. Râul curge pe o masă de marmoră rotunjită, cu o mişcare egală şi nu descrie aruncându-se decât o curbă uşoară. Sgomotul te asurzeşte şi tot aerul este luminat de o ploaie fină şi de un praf care pare că se urcă înspre cer. Noaptea, acest spectacol, văzut la lumina luneĭ, te face să crezĭ că nu maĭ eştĭ pe lume, ci că este un vis.

Călătoriĭ care aŭ văzut-o iarna aŭ rămas uimiţĭ. Fluviul scânteiază. Crăcile arborilor suspendaţĭ deasupra abisuluĭ sunt încărcate cu stalactite de ghiaţă. Podurile, stâncile, totul este acoperit cu o manta albă strălucitoare. Şi în mijlocul acestor minunĭ nemişcate, căderea sgomotoasă a apelor!

Se povesteşte că un tânăr numit François Abbot se înamoră într'atâta de acest fluviŭ că el îşi construi o casă mică pe malul prăpăstie, într'o insuliţă pentru a privi mereŭ această minune. A trăit acĭ doĭ anĭ singur cu cărţile şi cu instrumentele sale fugind de oamenĭ. Maĭ mult încă, nu i-a ajuns numaĭ privelişte, a vrut să se scalde în apele violente. Intr'o zi dispăru: i se găsi hainele pe mal.

Podul suspendat

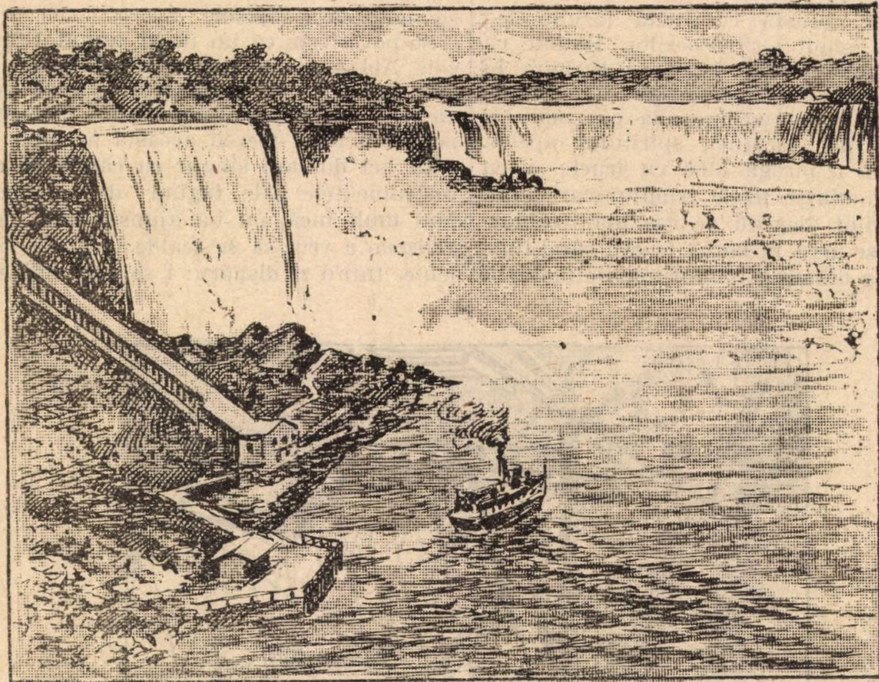
La începutul secoluluĭ trecut, o tânără indiană care umbla pe malul fluviuluĭ zări, adormit în barca sa, pe tânărul pe care-l iubea şi care o trădase. Se apropie fără sgomot, desnodă frânghia cu o uşoară mişcare şi privi cum barca se ducea. Tânărul continua să doarmă când deodată sgomotul cascadeĭ îl sculă. Se aruncă la vâsle dar apa era maĭ tare ca el. Atuncĭ se reaşeză liniştit în barcă şi văzu înaintea luĭ căderea de apă funebră.

Astăzĭ când te scoborĭ din tren, o trăsură te duce în maĭ puţin de un sfert de oră la hotelurile, restauranturile şi bazarurile rânduite, la podul suspendat saŭ la cascada americană. Astăzĭ nu maĭ vezĭ printre crăcile arborilor pisicile sălbatice care altădată rătăceaŭ în voia lor prin pădurile virgine: oameniĭ le-aŭ omorât.

In 1824, Lafayette făcu ultima sa călătorie în America. Veni la Niagara. Insula, înconjurată cu altele maĭ micĭ, care desparte în două râul şi care se numeşte insula Caprelor era de vânzare. Se cerea 10.000 dolarĭ adică 50000 leĭ.

Generalul suspină: „Ce păcat că nu este în Franţa! „10.000 dolarĭ!” Ea a fost legată cu pământul şi cu insuleţele sale prin podurĭ şi punţĭ. Aŭ făcut o grădină unde totul este după plăcerea celor care se plimbă. Deveni apoĭ un mare centru pentru reclame, cu buteliĭ de whisky enorme. Un pod de fer de un singur arc leagă Statele-Unite cu Canada şi oferă o vedere foarte frumoasă. La dreapta cascada americană şi Insula Caprelor; în faţă, Potcoava; la stânga malul canadian, parcul şi hotelurile sale. Sub picioare prăpastia, unde valurile se ciocnesc în valurĭ marĭ. „Vierge du Brouillard, este un drăguţ vapor, care, în schimbul uneĭ jumătăţĭ de dolar, te va conduce aşa de aproape de Potcoavă încât va înainta prin spumă şi ceaţă. Pentru ca să ajungĭ până la debarcader, veĭ lua loc într'un funicular, şi în maĭ puţin de un minut veĭ fi la fundul prăpastieĭ, aproape la nivelul valurilor. Acolo veĭ vedea cascada americană a căreĭ apă îţĭ cade la picioare.

Trad. de **Traian Popescu**

Vederea celor două cascade. Vaporul «La Vierge du Brouillard» se îndreaptă spre ele.

Arestarea luĭ Arsène Lupin

— Urmare şi sfârşit. —

— Dar dacă, iĭ răspunseĭ eŭ, ar căuta în căptuşala pălăriilor noastre în îndoitura hainelor, şi în tot ce purtăm la noĭ, poate ar ajunge la un rezultat oare-care.

Şi arătându-ĭ Kodak-ul meŭ, un 9×12, cu care eu nu mă lăsaĭ să nu o fotografiez, în poziţiile cele maĭ diverse.

— Ia uite, într'un aparat nu maĭ mare ca acesta, nu vă gândiţĭ că ar fi loc pentru toate pietrele preţioase ale ladyeĭ Jerland? Se face că ia câteva vederĭ şi pungăşia este învârtită.

Şi de fapt investigaţiunile nu dădeaŭ nicĭ un rezultat. Şi, cu toate acestea, ele dădură unul, ironic şi de care râseră cu toată gravitatea luĭ: ceasul comandantuluĭ îĭ fu furat.

Furios, el îşĭ redublă silinţele şi supraveghie maĭ deaproape împreună cu Rozaine cu care avu maĭ multe întrevorbirĭ. A doua zi regăseaŭ ceasul printre gulerile comandantuluĭ secund.

Toate acestea aveaŭ un aer de minune, şi arăta că aci eraŭ amestecate obiceiurile umoristice ale luĭ Arsène Lupin.

Hotărât, era un artist în felul săŭ, şi când observaĭ pe Rozaine tăcut şi încăpăţânat, şi când mă gândiĭ la îndoitul rol care-l juca fără îndoială acest curios personaj, nu puteam să vorbesc fără o oare-care admiraţie.

Or, penultima noapte, ofiţerul de streaje auzi gemete înspre locul cel maĭ întunecat al punţeĭ. Se apropie. Un om era întins, cu capul înfăşurat într'o cârpă cenuşie şi groasă, cu mâinile legate cu ajutorul uneĭ frânghiĭ subţire.

Il liberă de legăturile sale. Il sculă în picioare, grijile i se risipiră.

Omul era Rozaine.

Era Rozaine prins în cursul uneia din expediţiunile sale doborât şi despuiat de parale. O carte de vizită fixată cu un ac de haina sa purta aceste cuvinte: Arsène Lupin primeşte cu recunoştinţă cele zece miĭ de francĭ aĭ domnuluĭ Rozaine.

In realitate portofelul furat conţinea douăzecĭ de miĭ de francĭ în bilete de câte o mie.

Natural, nenorocitul fu acuzat că a simulat acest atac contra luĭ însuşĭ. Dar, în afară că îĭ era cu neputinţă să se lege astfel, se stabili că scrisul de pe cartea de vizită nu semăna absolut de loc cu scrisul luĭ Rozaine, şi semăna din contră, fără îndoială cu acela al luĭ Arsène Lupin, aşa cum o reproducea un jurnal vechiŭ găsit pe bord.

Astfel, Rozaine nu era Arsène Lupin! Şi prezenţa lu Arsène Lupin se maĭ întări odată, şi prin ce act teribil!

Acesta fu teroarea. Nu maĭ îndrăzni nimenĭ să rămână singur în cabina sa şi maĭ mult încă, nimenĭ nu se aventura singur, în locurile maĭ depărtate. Cu prudenţă se grupaŭ între oamenĭ sigurĭ uniĭ de alţiĭ. Şi încă, o neîncredere instinctivă iĭ despărţea pe ceĭ maĭ intimĭ. Pericolul nu provenea de la un individ izolat, supraveghiat, care era maĭ puţin vinovat. Arsène Lupin, decĭ, era... era toată lumea. Imaginaţia noastră surescitată îĭ atribuia luĭ o putere miraculoasă şi nelimitată. Il credea capabil de a lua deghizările cele maĭ neaşteptate, de a fi pe rând respectabilul maior Rawson, saŭ nobilul marchiz de Raverdan, saŭ chiar, pentru că nu se maĭ oprea la iniţiala acuzătoare, saŭ, chiar acea persoană care este cunoscută de toţĭ şi care are, femee, copiĭ, servitorĭ.

Primele telegrame prin telegrafia fără fir nu maĭ aduseră nicĭ o ştire. Maĭ puţin comandantul nu maĭ făcu nimic şi o aşa tăcere nu ne asigura de nimic.

De asemenea, ultima zi de călătorie păru că nu se maĭ sfârşeşte. Trăiam îngrijoraţĭ de vre-o nouă nenorocire. De astă-dată n'ar maĭ fi un furt, n'ar maĭ fi o simplă agresiune, ar fi o crimă, moartea. Nu se admitea ca Arsène Lupin să se mulţumească cu aceste două furturĭ neînsemnate. Stăpân absolut pe bastiment, autorităţile reduse la neputinţă, ceea ce ar fi voit aşa ar fi făcut. Totul îĭ era permis, dispunea de averĭ şi de existenţe.

Ore delicioase pentru mine, mărturisesc, pentru că ele îmĭ dădură fericirea de a sta pe lângă miss Nelly. Impresionată de atâtea întâmplărĭ, de natură aşa de periculoasă, ea căută repede protecţie înspre mine, o siguranţă care eram fericit să i-o ofer.

In fond, eŭ binecuvântam pe Arsène Lupin. Nu este aşa că el ne apropia unul de altul? Nu era graţie luĭ că puteam să mă las în voia visurilor cele maĭ frumoase? Visurĭ de amor, pentru ce să nu mărturisesc? Andrézy-ĭ sunt de neam bun, dar blazonul lor este puţin despoleit şi nu-mĭ părea nedemn de un gentilom de a se gândi să dea numeluĭ săŭ lustrul perdut.

Şi aceste visurĭ, o simţeam, nu supăraŭ pe Nelly. Ochiĭ săĭ surâzătorĭ mă autoriza să fac oarecare glume. Dulceaţa voceĭ sale îmĭ zicea să sper.

Şi până în ultimul timp rezemat cu cotul pe parapetul vasuluĭ, rămăserăm, unul lângă altul, în timp ce liniile coastelor americane se arătaŭ înaintea noastră.

Cine era faimosul Arsène Lupin

Se întrerupse percheziţiunile pe vapor. Aşteptaŭ. De la prima clasă până la întrepunţĭ furnicaŭ emigranţiĭ, aşteptaŭ minutul suprem când se va explica în sfârşit teribila enigmă. Cine era Arsène Lupin? Sub ce nume, sub ce mască se ascundea faimosul Arsène Lupin?

Şi acest minut suprem sosi. Dacă aş

trăi o sută de anĭ, tot nu aş uita cel maĭ mic detaliŭ.

— Ce palidă eştĭ, miss Nelly, îĭ ziseĭ eŭ tovarăşeĭ mele care se rezema de braţul meŭ.

— Şi dumneata! ĭmi răspunse ea, ah! şi dumneata eştĭ aşa de schimbat!

Puntea se lăsă. Dar înainte ca noĭ să avem libertatea să păşim, oamenii se urcară pe bord, vameşĭ, oamenĭ în uniformă, factorĭ.

Miss Nelly bolborosi:

— Când s'ar vedea că Arsène Lupin a scăpat în acest timp nu aş fi surprinsă de loc.

De odată, tresări, şi cum ea mă întrebă îĭ spuseĭ:

— Vezĭ omul acela bătrân şi mic în picioare lângă punte?

— Cu o umbrelă şi cu o redingotă verde măslinie?

— E Ganimard?

— Ganimard?

— Da, celebrul poliţist, acela care a jurat că Arsène Lupin va fi arestat de propria sa mână. Ah! cred că nu are indiciĭ de partea aceasta a oceanuluĭ. Ganimard era aci! i-ar plăcea mult să nu se ocupe nimenĭ de micile sale afacerĭ.

— Atuncĭ de sigur că Arsène Lupin va fi prins?

— Cine ştie. Ganimard nu l'a văzut nicĭ odată, se crede, decât deghizat şi cu măştĭ pe faţă. Cel puţin el nu-ĭ cunoaşte numele împrumutat cu care călătoreşte...

— Ah, zise ea, cu acea curiozitate puţin cam crudă a femeeĭ, dacă aş putea să asist la arestare.

— Răbdare. Să aşteptăm. De sigur, Arsène Lupin a observat deja prezenţa duşmanuluĭ săŭ. Va prefera să iasă printre ceĭ din urmă, când ochiul bătrânuluĭ va fi obosit.

Debarcarea începu. Rezemat pe umbrela sa, cu un aer indiferent, Ganimard nu părea că dă atenţiune mulţimeĭ care se grăbia printre cele două balustrade. Notaĭ că un ofiţer de bord, postat înapoia luĭ, îĭ dădea explicărĭ din când în când.

Marchizul de Raverdan, maiorul Rawson, italianul Rivolta, defilară şi alţiĭ şi mulţĭ alţiĭ... Şi zăriĭ pe Rozaine care se apropia.

Sărmanul Rozaine! nu părea restabilit din aventurile luĭ.

— Poate că este tot el, îmĭ zise miss Nelly... Ce crezĭ dumneata?

— Cred că ar fi foarte interesant să aĭ pe aceiaşĭ fotografie şi pe Ganimard şi pe Rozaine. Ia decĭ aparatul, sunt aşa de încarcat.

Il dăduĭ, dar prea târziŭ pentru ca să se servească de el. Rozaine trecea. Ofiţerul se aplecă la urechea luĭ Ganimard, acesta ridică uşor din umerĭ, şi Rozaine trecu.

Dar atuncĭ, Dumnezeul meŭ, cine era Arsène Lupin.

Nu maĭ eraŭ decât vre-o douăzecĭ de persoane. Iĭ ziseĭ luĭ miss Nelly:

— Nu putem să maĭ aşteptăm aci mult.

Ea înaintă. Eŭ o urmaĭ. Dar nu făcuserăm nicĭ zece paşĭ că Ganimard ne opri trecerea.

Paza frontierelor în Rusia

———

Un nobil rus Mihail de Bernoff care a făcut de plăcere, pe jos, o călătorie pe frontiera rusească, povesteşte cum este întocmită paza frontiereĭ. Intâĭ sunt soldaţĭ de infanterie carĭ formează primul cordon. Cavaleria patrulează prin locurile unde infanteriştiĭ nu ajung şi formează al douilea cordon. In fine al treilea cordon este format din patrule care cercetează drumurile, satele şi gările.

Totuşĭ paza nu se face bine. Intr'un rând se pusese între soldaţĭ manechine îmbrăcate; contrabandiş iĭ aŭ înţeles şi aŭ furat manechinele. Pagubă a fost destulă. Contrabandiştiĭ înainte de a pleca la drum nu mănâncă nimic. O iaŭ la fugă peste frontieră şi până când soldatul să anunţe al doilea cordon, eĭ se fac nevăzuţĭ. Noaptea maĭ ales, când trec, flueră dintr'un ţignal al ofiţeruluĭ şi santinela nicĭ nu se uită cine a fost măcar.

Vani

Al douilea cordon cercetând un om suspect

— Eĭ ce este? strigaĭ eŭ.

Işĭ sgâi ochiĭ la mine puţin timp, apoĭ îmĭ spuse, aţintind ochiĭ luĭ în ochiĭ meĭ.

— Arsène Lupin, nu este aşa?

Incepuĭ să râd.

— Nu, Bernard d'Andrèzy, foarte simplu.

— Bernard d'Andrezy este mort de acum treĭ anĭ, în Macedonia.

Cum ţi-aĭ procurat hârtiile, voĭ avea plăcerea să-ţĭ explic maĭ pe urmă.

— Dar eştĭ nebun! Arsène Lupin s'a îmbarcat sub numele de R.

— Da, încă un truc al tăŭ, o urmă falşe care aĭ răspândit-o. Ah! este de o forţă frumoasă, voinicul meŭ. Dar de data aceasta norocul s'a întorš. Haide, Lupin nu poţĭ să mă păcăleştĭ.

Ezitaĭ o secundă. Ridică pumnul, mă lovi la antebraţul drept. Scoseĭ un strigăt de durere. Mă lovise la rana care nu se închisese şi de care vorbia telegrama.

Acum, trebuia să mă resemnez. Mă întorseĭ spre miss Nelly. Ea asculta, galbenă, clătinându-se.

Privirea eĭ o întâlni pe a mea, apoĭ se coborâ pe Kodak-ul care i-l dădusem. Ea făcu o mişcare bruscă şi avuĭ impresiunea, avuĭ siguranţa că ea înţelese numaĭ de cât. Da, era acolo, între strâmţiĭ pereţĭ de piele neagră, înăuntru micuţuĭ obiect, care avusesem precauţia să i-l pun 'n mâinile eĭ, înainte ca Ganimard să mă oprească, acolo se găseaŭ cele douăzecĭ de miĭ de francĭ aĭ luĭ Ro-

zaine, perlele și diamantele lady-eĭ Jerland.

Ah! o jur, în acest moment solemn, când Ganimard și doĭ dintre tovarășiĭ săĭ mă înconjurară, totul îmĭ fu indiferent, prăbușirea viețeĭ mele, arestarea mea, ostilitățile oamenilor, totul afară de aceasta: hotărârea care o va lua miss Nelly în ceeace privește obiectul ce i-l încredințasem.

Că avea această probă materială și hotărâtoare nu mă temeam, dar eram îngrijat că se va decide să o dea luĭ Ganimard.

Voĭ fi eŭ trădat de ea? perdut de ea? Ișĭ va aduce aminte de indulgența mea și de puțină simpatie involuntară ce i-am arătat? Ea trecu pe dinaintea mea, o salutaĭ fără să spun nicĭ un cuvânt. Se amestecase printre ceilalțĭ călătorĭ și se îndreptă spre punte, cu aparatul de fotografiat în mână.

Fără îndoială, mă gândiĭ eŭ, nu îndrăsneste, în public. Dar mâine, poimâine ea îl va preda.

Dar, sosită la mijlocul punțeĭ, printr'o mișcare de neîndemânare prefăcută ea îl lăsă să cadă în apă între zidul cheiuluĭ și peretele vaporuluĭ.

Apoĭ, o văzuĭ depărtându-se.

Frumoasa sa siluetă se pierdu în mulțime, apăru din noŭ și dispăru. Se sfârșise, se isprăvise pentru totdeauna.

O clipă, rămăseĭ nemișcat, trist totdeodată și pătruns de o dulce înduioșare, apoĭ suspinaĭ, spre marea uimire a luĭ Ganimard:

— Ce păcat, să nu fiĭ om cinstit...

Traducere de **Traian P. Lascu**

Sonata patetică a luĭ Beethoven

Oricine intră în orasul Vendome pe drumul din partea estică a orasuluĭ e impresionat de mărețul parc al baronuluĭ de Gerfeuil. In acest parc imens, plantat cu arborĭ și plante de tot felul, era un pavilion isolat unde trăia baronul încă de când nu-ĭ murise soția.

Baronul îșĭ iubise mult soția și acum, de când era văduv, ca o amintire cânta în fie-care seară sonata patetică a luĭ Beethoven, bucată favorită a soțieĭ sale. Și bătrânul baron se închidea în fie-care seară în odaia sa și îșĭ cânta sonata-ĭ obisnuită cu lacrimĭ în ochĭ.

Zilele treceaŭ una după alta, fără emoțiĭ și supărărĭ și stăpânul cu servitoriĭ duceaŭ un traiŭ patriarchal.

Intr'o seară, pe când servitoriĭ se adunaseră la olaltă iar bătrânul îșĭ cânta sonata, pe neașteptate o detunătură se auzi venind din camera stăpânuluĭ. Servitoriĭ se repeziră într'acolo, dar nu îndrăsniră să intre, căcĭ ușa era 'ncuiată. Bătură de vre-o câteva orĭ la ușe, dar ne auzind nicĭ un răspuns, unul din eĭ dădu fugă să ducă pe comisar. Peste un sfert de ceas acesta sosi aducând și pe celebrul detectiv Roquebille pe care din întâmplare îl găsise în drum. Ușa fu forțată și eĭ intrară înăuntru. Baronul ședea încă pe scaun dar capul îĭ căzuse pe pian, înroșind clapele albe, iar brațele îĭ atârnaŭ în jos. După o scurtă examinare comisarul și Roquebille observară că moartea îĭ fusese provocată de o armă de foc.

Roquebille cercetă camera în toate părțile: nu găsi pe nimenĭ ascuns. De asemenĭ în a doua cameră. Ferestrele ambelor camere eraŭ bine închise pe dinăuntru. Să presupuĭ că s'ar fi sinucis, iarășĭ era greŭ, căcĭ pianul fusese auzit până în momentul detunătureĭ. Cercetând prin cameră Roquebille găsi un pistol la spatele unuĭ cufăr așezat pe lângă piano. Fără îndoială că cu acest pistol se trăsese glonțul ucigător. Dar era imposibil ca cineva, după ce s'a omorât, să arunce pistolul după cufăr.

Roquebille examină cu cea maĭ mare atenție cufărul pe care se afla o glastră pentru florĭ, un vas de bronz și un aparat cu electricitate medicală, pe care baronul îl folosea rar. Servitoriĭ făceaŭ fie-care tot felul de presupunerĭ extraordinare. Roquebille fu întrebat ce crede, dar nu răspunse nimic. Totușĭ notă înainte cea ce spuneaŭ servitoriĭ și ce observase el în cursul ancheteĭ. Așa, de exemplu, îșĭ notă că în timpul zileĭ venise un acordor care stătuse singur în odaia o oră și maĭ bine. Maĭ află că baronul nu avea alte rude decât un nepot Raymond; care locuia tot în Vendome. In seara întâmplăreĭ Raymond era cu niște prietenĭ, carĭ ziceaŭ că pot să jure că timp de 2 ore înainte și după momentul omorâreĭ baronuluĭ, Raymond nu i-a părăsit un minut. Dar acest nepot, în ochiĭ lumeĭ nu prea trecea de cum se cade. Trăise la Paris până când n'a maĭ avut nicĭ un ban, și apoĭ mânat de nevoe a venit la Vendome unde storcea adesea parale de la unchiul săŭ, al căruĭ moștenitor era. El știa toate obiceiurile bătrânuluĭ, cum și pe acela de a cânta în fiecare seară, sonata luĭ Beethoven. Cu oarecarĭ bănuelĭ, Roquebille merse la toțĭ acordoriĭ din oraș; întrebând care a fost la baron; află că nicĭ unul nu călcase pe acolo. Atuncĭ Roquebille având planul săŭ, merse și ceru un mandat de arestare, pe care autoritățile i-l dete, fiind sigur de succesul luĭ.

Intr'o seară deghisat ca de obiceiŭ merse la o serată unde știa că va găsi pe Raymond. Se presintă acestuia ca un strein în trecere prin acest oraș și vorbi cu el mult timp despre diferite lucrurĭ. Tocmaĭ vorbeaŭ de muzică, când Roquebille fixând pe tânăr zise:

Vederĭ de pretutindenĭ

Mânăstirea Sf. Bartelemy

Salzburgul și împrejurimile luĭ, cu drept cuvânt pot rivaliza în frumusețe cu Tirolul, Elveția și Alpiĭ italienĭ.

Pe un lac, zis al Regeluĭ (Kœnigssee) se află mânăstirea aceasta renumită. Locul este fermecător vara, dar poate și maĭ fermecător iarna prin singurătatea luĭ, când cerbiĭ mânațĭ de foame se apropie de oamenĭ. Acum numaĭ numele ĭ-a rămas de mânăstire, căcĭ în timpul de față este un castel.

Nev.

— Ce crez despre acordul *sol bemol* la mâna dreaptă și *re* la mâna stângă din sonata patetică a luĭ Beethoven?

La această întrebare Raymond îngălbeni, se retrase lângă masă, și se apucă cu mâinile de ea, ca să nu cază. Roquebille se apropie de el și punându-ĭ mâna pe umăr zise: *In numele legiĭ arestat!* Din toate părțile lumea se îngrămădi, cerând explicațiĭ. La început toțĭ îl credeaŭ pe Roquebille nebun; dar repede îșĭ schimbară părerea când Raymond făcu mărturisirĭ complete.

Să arătăm acum cum istețul detectiv a isbutit să descopere firul afaceriĭ aceștia, așa de misterioasă. Să ne intoarcem la ancheta sa. In timpul când cercetă odaia, Roquebille observase că pianul era pus la un părete unde fusese înainte soneria electrică. Butonul nu maĭ era, dar firele pătrundeaŭ ștofa ce învălea pianul și se aflaŭ în comunicație cu mecanismul interior. Dar înăuntru, unde firele se întâlneaŭ, polițistul observă o bandă de poleială (de la ciocolata) lipită de lemn. De aci mergeaŭ alte bande de foĭ de cositor la ciocanele carĭ corespundeaŭ notelor *sol bemol* și *re* de desupra portativuluĭ. O altă foae de cositor unea ciocanele.

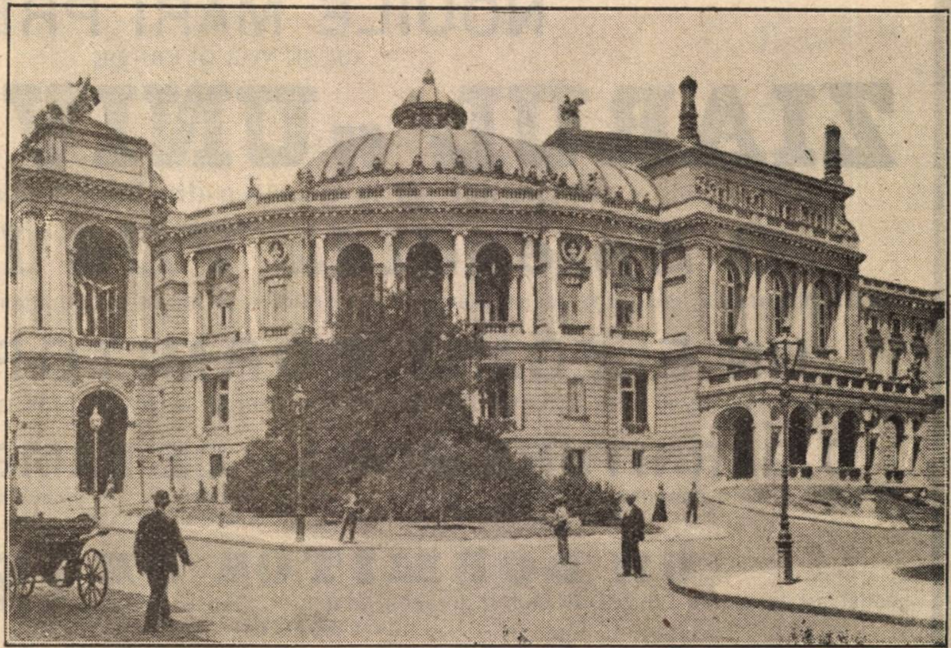
Intorcându-se la firele soneriei, polițistul observă că ele mergeaŭ prin zid până în dreptul cufăruluĭ. Noĭ am văzut maĭ înainte că aci era și un aparat de electricitate medicală. Eĭ bine, ochiĭ iscusițĭ aĭ detectivuluĭ observară că — saŭ printr'o ingenioasă așezare, saŭ maĭ puțin probabil, din întâmplare — firele aparatuluĭ se aflaŭ în comunicație cu cele ale soneriei electrice, adică cu pianul și anume cu notele *sol bemol* și *re*. Singurul lucru care l'a pus pe urma afacereĭ pe Roquebille aŭ fost foile de cositor din piano.

Va să zică, când cineva apăsa în acelaș timp notele *sol bemol* și *re* de la soneria electrică, se stabilia un curent și aparatul medical funcționa.

Cele două fire ale bobineĭ de inducție ce eșeaŭ din aparat, eraŭ așa de apropiate că o scânteie putea să se producă. Roquebille făcu încercare și scânteia se produse. Atuncĭ avu polițistul planul crimeĭ: un pistol încărcat a fost așezat pe cufăr cu cocoșul ridicat, între cocoș și glonț s'a așezat o bucățică mică de fulmicoton, apoĭ firele aparatuluĭ aŭ fost conduse într'acolo. Baronul a intrat în odaie, s'a așezat să cânte, după ce încuiase ușa. In momentul când apăsa acordul fatal, curentul s'a transmis, aprinzând cotonul care a făcut să iasă glonțul ucigător; apoĭ pistolul mișcat de detunătură a alunecat după cufăr.

Trad. de **Vătămanu.**

VEDERI DIN ODESA

Teatrul din Odesa.

DIVERSE

Din dramele maritime. — Iarna anuluĭ 1909 a fost maĭ cată prin atâtea dezastre navale că distrugerea luĭ «Thomas W. Lawson» a trecut aproape neobservată.

Aceastâ navă, pe care furtuna o zdrobi de stâncile insulelor Sorlingue, la intrarea canaluluĭ Mâneceĭ, era cea maĭ mare corabie cu pânze din câte existaŭ. Nu avea maĭ puțin de șeapte catarguri! Când avea pânzele întinse prezinta unul din cele maĭ frumoase spectacole pe care aĭ fi putut să le vezĭ în largul măreĭ.

Cu toate dimensiunile sale gigantice, — avea capacitate de 5318 tone, — era echipată ca o corăbioară cu două catargurĭ și nu purta decĭ vergĭ de vântrele. Printre particularitățile care o disting au trebue să cităm mica mașină cu aburĭ, așezată într'un colț al imenselor sale magaziĭ, și care nu servea de cât ca să ușureze ridicarea vaselor și grelelor pânze.

Construită în 1902 pe șantierele americane în portul Massachusetts, ea era destinată transportuluĭ mărfurilor între Filadelfia și Londra. In anul 1908, o grozavă furtună a surprins-o în largul oceanuluĭ prin dreptul Bostonuluĭ și 'ĭ-a pricinuit grave avariĭ. A trebuit să intre în șantier unde reparațiunile aŭ ținut-o nemișcată timp de treĭ lunĭ.

Ea era în drum spre Londra, încărcată cu mărfurĭ de mare valoare, când teribila furtună o aruncă pe stâncile Annet-Rock, așa de temute de navigatorĭ, și care stâncĭ sunt numite încă de de mult «Cimitirul Mâneceĭ». Șeapte prezece din matelotiĭ saĭ îșĭ găsiră moartea în acest dezastru.

—o—

Traversarea Atlanticuluĭ în barcă automobilă. — Șalupa automobilă Dantoir a sosit săptămâna trecută la Queenstown, venind din New-York. Ea a stabilit un noŭ record al treceriĭ Atlanticuluĭ în 21 zile dintre care două treimĭ pe un timp răŭ. Echipagiul este compus din patru oamenĭ.

Șalupa se va duce la Saint-Petersburg, la Stockolm și în multe alte porturĭ.

Capitanul Day a declarat că consumația totală de esență a fost de 900 galoane.

—o—

Jurământul la Siamezĭ. — Greciĭ când faceaŭ un jurământ redutabil, juraŭ pe rîul Styx.

La Siamezĭ, formula este cu mult maĭ complicată.

Iată formula pentru jurământul de fidelitate al funcționarilor siamezĭ fața de rege:

«Să-mĭ sece sângele din fie-care vînă; trăsnetul să mă taie în două; să mă mănânce crocodilii; să fiŭ condamnat să trec prin flacărĭ; ca după moartea mea, să emigrez în corpul unuĭ sclav; să mă nasc din noŭ, surd, mut, orb, acoperit de plăgile cele maĭ repulsive; să fiŭ aruncat în infern și torturat teribil de Prea-Yom (divinitatea infernală), etc.»

Tr. Popescu

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL"

abonaților săĭ la tragerea din luna Noembrie, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Nicolae», construită anume pentru tragèrea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea maĭ pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din : o canapea, 4 scaune, o masa, o consola cu oglindă, 2 piedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Bulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiar)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihaĭ-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victorieĭ, No. 107

UNA SUFRAGERIE MODERNA

compusă din : Un bufet cu marmură Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu oglindă ; O masă pentru 12 persoane, cu 6 scaune tapisate și îmbrăcate, imitație de piele. Cumpărată de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, vis-à-vis de piața de florĭ, lângă Hotel Dacia

O bucată pânză de borangic albă, de 9 metri; una idem frez, de 4 m.; una idem bleu, de 5 m.

cumpărate de la Expoziția Caseĭ Școalelor

Un serviciu de ceaiu, de metal alb fin, argintat și garantat ca nu înegrește, compus din : o tavă frumos ciselata, cu mânere, și 12 pahare într'o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru ori-ce casă. **O fructieră de metal fin, argintată**, înaltă de 50 cm. și având 3 glastre pentru fructe și un vas pentru florĭ. **O fructieră de metal alb**, imitând exact argintul vechiu, înaltă de 37 cm., având și un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en detail Frații A. & I. Roller, Bucureștĭ, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciŭ de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare, montate în metal argintat Christofle V. P. F. **Una pungă de argint** veritabil, oxidata. **Una fructiera** de metal argintată, cu 6 cuțite de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăci Perfection. **O mandolină** italiana. **Una muzica de masă** cu manivelă, cu 6 cântece. **Una chitara** franceza. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzica N. Mischonzniky, furnisorul Curții Regale, strada Colței, No. 7, Bucureștĭ.

«Una bicicletă elegantă «Sport», cu roata liberă și frâna automatică, prin contra-pedalare. **Una pușca** de vânatoare cu doua țevĭ, țevile de oțel «Bayard» din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard» Această armă are patru zavoare de siguranță, țeava stângă chok--bore și poate întrebuința atat pulberea neagră, cât și pulberea fara fum. **Una carabină** semi-automatică de mare precisiune **«Pieper»**, cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnisorul Curții Regale, 47, calea Victorieĭ, Bucureștĭ.

Una mașina de cusut, marca Compania Americană, calitate superioară. **Un gramofon** marca «Melodion Carmen Sylva», cu două arcuri remontabile în timpul mersuluĭ cu 6 plăcĭ marca Premier record. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașinĭ de cusut, gramofoane și biciclete en gros și en detail Compania Anglo-Americană, strada Carol 50, Bucureștĭ.

Un ceasornic de aur 14 carate cu 3 capace, pentru dame, marcat de Stat. **Doua serviciĭ** de argint pentru ouă, compuse fie-care din câte treĭ bucățĭ, într'o cutie foarte elegantă. **Una pendulă** elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicăria Colțeĭ», Bucureștĭ, strada Colțeĭ, No. 31.

O armonica italiană, 21 clape, 8 basurĭ și tonurĭ de oțel. **O vioară** fină cu cutia eĭ. **O pelerină** de ploae portativă pe ambele părțĭ. Toate acestea sunt cumpărate de la „Compania Generală", mare biurou de importațiune, strada Smârdan 29, etajul I.

Două ceasornice de aur pentru damă.

Doua ceasornice de aur cu câte 3 capace, de bărbat

Șease ceasornice de argint.

Șease ceasornice de metal fin argintate, cu câte 3 capace.

Treĭ ceasornice de metal imitând argintul rusesc.

Cincĭ colere-lănțișoare de argint veritabil pentru gât.

Una geanta de alpaca veritabilă.

2 costume de haine saco, după măsură și alegerea stofeĭ, carĭ se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, strada Academieĭ, No. 25.

Una mașina mare de bucătărie „Ideal", cu 4 ochiurĭ din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez. Bucureștĭ, calea Văcăreștĭ, 142.

O colecție de legĭ compusă din 5 volume, de la d Ghețu, calea Dorobanților 100.

Un serviciŭ de oțet și untdelemn, de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb : una de oțet, una de untdelemn, una de muștar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.

Una mașină de călcat pentru croitorie, sistem Soi-Pop, ultima perfecțiune.

O vulpe de teracotă. **20 plachete** argintate, reprezentând pe Regele și Regina.

Afară de acestea, toțĭ abonațiĭ maĭ primesc gratuit un volum din **«Memoriile Regeluĭ Carol I al Românieĭ,** saŭ un volum din cărțile ce apar în editura ziaruluĭ „Universul" tiparite anume pentru abonațĭ.

Prețurile de abonament sunt aceleașĭ : **Pentru un an leĭ 18 ; pe 6 lunĭ lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.**

Pentru concurarea la premiile de maĭ sus, abonațiĭ pe un an primesc 30 bonurĭ, ceĭ pe șease lunĭ 15 și ceĭ pe treĭ lunĭ primesc 5 bonurĭ. Abonațiĭ pe un an participă la două tragerĭ, decĭ după prima tragere vor primi încă 30 bonurĭ. pentru tragerea următoare.

Anul XIII.—No. 802 5 Bani în toată ţara 5 Miercuri, 19 Septembrie 1912

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ŞI AL ÎNTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI Lei 2,60 pe an în toată ţara | REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA No 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11 | ZIARUL CĂLĂTORIILOR Apare odată pe săptămână, Marţea

Spânzuraţii sunt ţinuţi aşa mai multe ore, până le intră lanţul adânc în carne.—(Vezi pag. 15792).

In pădurea însângerată

In 1904 presa anglo-saxonă a vorbit mult contra barbariilor exercitate de unii funcţionari din Congo Belgic contra indigenilor din acea parte a continentului african.

Acum doui ani agenţii consulari britanici aduceaŭ la cunoştinţa guvernământului că crime mai înspăimântătoare se petreceau în interiorul Peruluĭ, în cele mai adânci păduri virgine unde se adunaseră căutătorii de cauciuc.

O anchetă mai amănunţită dovedi că toate cele spuse eraŭ adevărate. Autorităţile peruviene erau foarte îngăduitoare şi cei mai mulţi din autorii principali ale acelor crime fugiseră fără ca autorităţile să-i poată prinde.

In primul rang al acelor monştri figura şi Senior Armando Normand. Născut în Bolivia, din părinţi cum se cade, acest mizerabil a debutat bine în viaţă: tatăl săŭ, cu mari sacrificii, îl trimisese în Englitera ca să urmeze cursurile unei mari Universităţi.

El putea deveni inginer, doctor, magistrat; preferă însă să se facă masacrator.

In 1904 se înapoie în America şi intră în serviciul unei societăţi engleze care exploata arborii de cauciuc din pădurile peruviene.

Pentru a aduna cauciuc e nevoe de oameni. Or, indienii singuri, fiinţe inofensive şi indolente, pot face acest serviciu. Arborii cu cauciuc sunt rari şi oamenii trebue să parcurgă distanţe mari până să adune două sau trei livre de gumă. Neîndurătul bolivian cerea să aducă fiecare câte douăzeci de livre pe zi!... Ca să-i stimuleze, adună vreo trei sute de indieni de ambele sexe şi le oferă o lecţie odioasă.

Alege trei dintre ei, îi leagă strâns piept lângă piept şi ridicând puşca îi ia la ochi.

O detunare, şi cele trei capete se mişcă convulsiv pentru a cădea pe umeri: glonţul a străbătut câte trele piepturile.

Şi bolivianul e radios: cu un singur glonţ a ridicat trei vieţi!

Compatrioţii nenorocitelor victime ştiŭ acum că nu e de glumit cu fiorosul bolivian. Trebue să aducă cauciuc de ar şti că înoată în sânge.

O mică bandă de indieni, zece bărbaţi şi cinci femei, aduseseră recolta lor de cauciuc strânsă într'o lună, adică o sută de livre. Slabă recoltă în ochii lui Don Armando!

Un interpret întreabă răstit pe indigeni:

— „Unde a-ţi ascuns restul recoltei?

— Dar n'am ascuns nimic, senior!

— Spune-le, zice bolivianul, că o să-i învăţ eŭ să-şi mai bată joc de mine!

Printre servitorii săi are o bandă de indieni feroci cari îl secondează perfect. La un semn, ei aleargă şi aduc o mulţime de lemne şi frunze uscate cărora le dă foc, în vreme ce Don Armando se distrează alegând un bărbat şi o femee din grupul nenorociţilor pe care îi leagă cu propriile sale mâini piept la piept.

Ultimul act al acestei ceremonii idioate, pe care infamul o numeşte în glumă nunta focului, e că patru oameni ridică cele două corpuri şi le aruncă în foc.

Un dublu strigăt de disperare, şi focul îşi începe opera.

Iată un specimen din ororile care desonorează pădurile peruviene cu ştirea funcţionarilor a căror indiferenţă criminală merită aspre pedepse.

Acest Armando Normand a stat în Peru din Noembrie 1904 până în Octombrie 1910. In aceşti şase ani a omorât cu propria sa mână cinci sau şease sute de indieni.

In acest număr intră şi moartea a douăzeci de copii, de la trei ani în jos pe care îi omora strivindu-le capul cu tocul cismei.

Dacă la această cifră se adaugă şi numărul indienilor cari aŭ fost omorâţi de oamenii săi, acest monstru e responsabil de mai multe mii de vieţi.

Şi acest mizerabil a reuşit să fugă în patria sa spre a se bucura în linişte de rentele sale ca oricare om cinstit!

Alt caz.

Senior Aguero e şeful unui contuar din Abisinia care se ocupă cu căutarea cauciucului. El are pe lângă leafă şi un comision asupra recoltei.

Dar sezonul se anunţă rău şi bieţii indieni, neputând aduce destul cauciuc, Senior Aguero dă ordin să-i spânzure de un hangar cu lanţuri trecute pe sub braţe. Şi ei rămân trei ore în această poziţie penibilă şi dureroasă, tocmai timpul trebuincios pentru ca lanţul să le intre bine în carne.

Dar spectacolul corpurilor atârnate în gol devine monoton şi Aguero secondat de un mulatru se distrează să balanseze pe spânzuraţi care scot gemete dureroase.

In urmă adună şi pe ceilalţi mulatri din împrejurimi şi se distrează cu toţii în modul următor:

In vreme ce corpurile se balansează în aer, ei caută să muşte o parte din corpul spânzuratului, — o bucată de pulpă, din braţ.

Spectacolul care se desfăşoară sub ochii lui Senior Aguero îl face să se prăpădească de râs.

Din răni curg şiroaie de sânge şi sălbatecii mulatri se întărâtă şi mai mult.

Aceste orori s'aŭ desfăşurat la 2 Noembrie 1910 în campamentul Abisinia, pe teritoriul Republicei Peru.

C. Arg.

Ce a râmas din Babilon

Ce a mai rămas din cetatea gigantică, de şapte ori mai mare ca Parisul şi care era înconjurată cu ziduri înalte de 48 metri, largi de 27,—ce a mai rămas din Babilon?

Oraşul Hillah pare a fi locul cel mai exact unde a fost altă dată capitala marelui Nebuhodonosor. Numeroase monumente care făceau gloria ţărei sunt acum numai ruine. Templul zeiţei Mylita

şi moscheia soarelui se ridică pe ruinele templului Samas. Câteva mausolee ca aceea din ilustraţie aŭ mai rămas în picioare şi sunt vizitate în fiecare an de turişti. In interiorul lor ascund încă bijuterii, statuete.

Atâtea visuri, atâta lucru de artă, cheltuit timp de secole; atâtea frumuseţi, atâta armonie s'a prefăcut în pulbere...

E cea mai mare lecţie de modestie pe care ne-a dat-o trecutul.

Blaz.

TRISTAN BERNARD

O călătorie cu bicicletele

Eraŭ aproape 4 luni, de când învăţasem să umblăm cu bicicletele. Eram 4 la număr: eŭ, soţia mea Herbert, cumnatul meŭ Baiazet şi soţia d-sale. Pentru nişte oameni de vârsta noastră, am uimit pe profesor cu progresele făcute chiar de la primele lecţiuni.

Nevasta lui Emil Baiazet era cea mai stângace dintre noi patru. Şi apoi ea nu putea să urce povârnişurile. Her-

bert era cam fricoasă, nu-ĭ plăcea pantele şi mergea foarte bine ţinând-o cineva de ghidon.

Emil Baiazet afirma că mersese fără să se ţină cu mâinile de ghidon aproape 100 metri, în apropierea Madriduluĭ. Bine înţeles nimenĭ nu l'a văzut! In timp ce eŭ, fără să mă ţin, în prezenţa tuturor, am mers maĭ mult de douĭ chilometri. O chiocnire bruscă de un felinar de pe trotuar a pus capăt acesteĭ întreprinderĭ, din care m'am ales cu pedala stângă ruptă.

In curând Bois de Boulogne şi aleele sale nu ne maĭ ajunse şi noĭ proiectam călătoriĭ lungĭ.

— Dacă vom merge cu bicicleta până la mare? îmĭ zise într'o zi Baiazet.

Cele două verĭ precedente le petrecurăm la Trouville şi ne hotărârăm să mergem în această vară în ţinuturile bretone. „Dar ar trebui, îmĭ observă Baiazet, ca călătoria noastră până la mare să n'o facem numaĭ cu drumul de fer, dar şi cu bicicleta, acest lucru va maĭ varia uniformitatea vilegiaturiĭ!"

Şi apoĭ la Trouville nu cunoaştem pe nimenĭ care să atragă atenţia asupra treceriĭ noastre şi să ne salute sosirea cu bicicletele prin strigăte de admiraţie.

Plecarea ne fu fixată la început la 7 ore dimineaţa, în cea dintâĭ Duminică a luĭ Gustar, prin bariera Maillot. Dar diferiţĭ velocipedişti experimentaţĭ, cărora le comunicarăm proiectul, ne sfătui să căutăm circuitul Paris-Saint-Germain.

Profesorul nostru de biciclete, un tânăr de vr'o 24 anĭ, numit Bébert, ne sfătui să luăm drumul de fer până la Mantes; căcĭ drumul era neprotrivit pentru biciclete între Mantes şi Paris.

„Dacă doriţĭ să plecaţĭ de la Paris la mare cu bicicleta, spuse profesorul, e maĭ potrivit să plecaţĭ din Mantes; căcĭ acesta nu e de cât o suburbie a Parisuluĭ."

Ne-am dat întâlnire la trenul de 8.40 ore la gara Saint-Lazare. In timp ce nevestele nostre luaŭ loc într'unul din vagoanele trenuluĭ, echipate în cicliste, noĭ: eŭ şi Baiazet, ne duserăm să supraveghem îmbarcarea maşinelor noastre.

Cu toate că era scurt şi gros, Baiazet semăna a ciclist prin îmbrăcămintea luĭ. Mă miraĭ examinându-ĭ maşina şi pregătirile de călătorie. Tovarăşul meŭ era mare amator de invenţiunĭ şi observaĭ atârnat de ghidon o mulţime de lucrurĭ necesare uneĭ călătoriĭ, citez pe cele maĭ interesante: o maşină pentru fiertul ceaiuluĭ şi al cafeleĭ; o pereche de papucĭ, care să păstreze turistuluĭ căldura procurată în mers; un grătar pentru fripturĭ; o maşină de frezat; o carte a ministeruluĭ de agricultură, arătând zonele de producţiunĭ de cereale; un dicţionar englez şi unul normand; alfabetul surdo-mut; un revolver pentru speriatul câinilor; un flacon de ser, ca prevedere împotriva uneĭ difteriĭ posibile; o cutie de alifie împotriva muşcăturilor de câinĭ.

Un acar încărcă maşinile într'un vagon de bagaje. Bicicleta luĭ Baiazet cu tot confortul eĭ, era foarte grea. „Noĭ nu suntem profesionişti, suntem turişti, îmĭ zise tovarăşul, zece chilograme pe o maşină nu sunt cine ştie ce".

In vagon, damele eraŭ foarte bine dispuse, gata să meargă zecĭ de kilometri. In vagon era prea cald, tavanul era prea jos. Imbrăcămintele de postav cenuşiŭ al pernelor exalaŭ un miros nesuferit.

Ora de plecare sunase. Ne aşezarăm înaintea uşiĭ ca să împedicăm intrarea unuĭ noŭ venit. Un domn s'apropie, aruncă o privire peste noĭ şi se îndreptă spre alt vagon. Ne privirăm atuncĭ mândri, ca şi cum am fi înfruntat un mare pericol.

In fine trenul plecă. Pe podul „Europa" se întâlni cu un alt tren de centură.

Se făcea din ce în ce maĭ cald în apartament. Acoperişul părea că îmagazinase cantităţĭ enorme de căldură în pofida noastră. Baiazet îşĭ lepădă haina, rămase într'un tricoŭ alb. Doamnele se culcară. Nevasta luĭ Baiazet adormi şi el îĭ făcu morală: „Somnul e foarte rău pentru ciclişti. Ingreunează membrele. Trebue îndepărtat"; dar nu trecu mult şi-l auziĭ sforăind.

Eŭ mă deşteptaĭ cel dintâiŭ. Nevastă-mea îşĭ preumblă ochiĭ prin compartiment, apoĭ se întoarse pe partea cealaltă ca să-şĭ continue visul întrerupt.

Se sculaseră cu 3 ore maĭ de vreme ca de obiceiŭ.

Mă adresaĭ luĭ Baiazet: „Dacă am merge până la Evreux? De la Evreux la Trouville avem o bună distanţă".

Alergaĭ să găsesc pe şeful de tren care-mĭ dete 4 bilete pentru Evreux.

Dar abia părăsise trenul Mantes, când damele se deşteptară şi începură să ne certe de ce nu ne-am scoborât, cum hotărâsem la început.

„E plictisitor acest drum de fer, maĭ bine cu bicicletele", încheiară ele discuţia.

— Credeţĭ, le zise Baiazet, că puteţĭ rămâne la Evreux? Chiar de la început drumul urcă o pantă de 2 km. E foarte obositor de urcat.

— Eŭ te-am prevenit de la început, zise doamna Baiazet, că voiŭ merge pe jos. Nu vreaŭ să mă obosesc cu bicicleta.

— In altfel de condiţiunĭ nu putem părăsi trenul de cât la Serquigny! Nu e departe de Evreux şi acolo am scăpat de pantă.

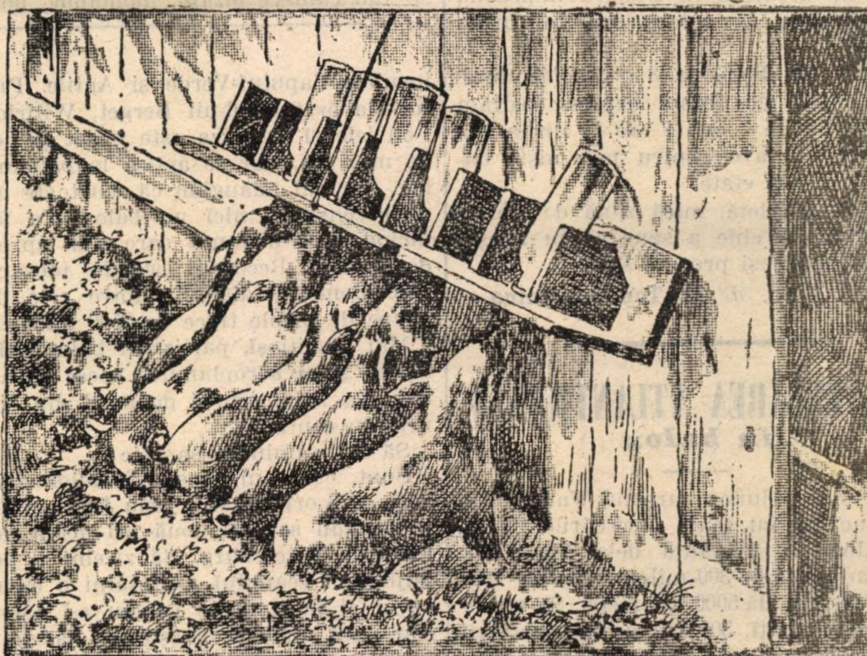
La Evreux plăti 4 suplimente pentru Serquigny şi rugaĭ pe conducător să nu dea jos bagajele de cât la destinaţie.

La Serquigny plouase. Drumurile eraŭ desfundate. Consultaĭ privirea tovarăşilor.

In ajutorul orfanilor

STICLELE MATERNALE

E drept să condamnĭ pe cineva să moară de foame?

Purceluşiĭ sug cu plăcere din biberoane

Intrebarea asta şi-a pus-o un crescător de porcĭ din Iowah, (Statele-Unite) căruia îĭ murise o scroafă ce trebuia să hrănească cincĭ purceluşĭ. El a imaginat atuncĭ un mijloc foarte ingenios şi practic pentru alăptarea nefericiţilor orfanĭ. Crescătorul, după ce a încercat cu „biberonul individual", care-ĭ lua foarte mult timp, a avut ideia să facă în curtea sa un fel de iesle cu compartimente în care a pus biberoanele cu lapte. Purceluşiĭ s'aŭ obicĭnuit minunat cu aceste sticle quasi-maternele.

Ilustraţia noastră reprezintă pe purceluşĭ tocmaĭ în momentul dejunuluĭ lor.

— Vom găsi drumurile rele, ne vom umple de glod, lasă să iasă soarele și să le svânte.

— Să mergem decĭ până la Lisieux, zise Baiazet.

Șeful de tren ne maĭ dete 4 suplimente. Aveam buzunarul plin de aceste hârtiĭ galbene.

In fine la Lissieux, drumurile eraŭ bune.

— Trebue să scoborâm, zise Baiazet.

— Trebue să scoborân, repetează femeile mașinalicește.

Părăsirăm gara și ajunserăm în câmp ținând bicicletele de ghidoane.

Nicĭ o șansă, remarcă Beiazet. Iată-ne cu vântul în față până la Trouvile. Suflă de la vest, ne poate aduce și ploaie.

Voiam să plecăm, dar Baiazet nu ne lăsă. Ișĭ întinse planul călătorieĭ la rădăcina unuĭ pom, ișĭ scoase un metru, un echer și un creion și ne arătă că procedam răŭ.

Pe adevărată cale Baiazet ne conduse aproape o lege și jum. urcând o pantă pe un drum răŭ, apoĭ scoborârăm o altă pantă de 4 km. Făcurăm drumul pe jos, căcĭ la suitul panteĭ, d-na Baiazet nu mergea cu bicicleta; iar la coborât îĭ era frică nevesti-miĭ.

Când ajunserăm la șes, dădurăm peste un loc mlăștinos, pe care-l străbăturăm tot pe jos. In fine ajunserăm la adevăratul drum, dar nu ne maĭ trebui bicicleta; căcĭ gara de la Breuil era în fața noastră. Breuil e la 10 klm. departe de Lissieux, decĭ parcurserăm această distanță pe jos. Era ora 4 jum., așteptam încă treĭsferturĭ de oră să luăm trenul omnibus, ce ne ducea la Trouville la 6 ore.

O ploaie torențială începu să cază. După ce ne urcarăm în trăsură împreună cu bicicletele, în câteva minute furăm la hotel.

Plecațĭ din Paris la 8 ore și 40 dimineața, odată cu trenul expres, sosirăm la Trouville la 6 ore, 4 ore în urma luĭ. Intr'adevăr bravo pentru noĭ, niște oamenĭ de o așa etate.

Regină bicicletă, mică zână de oțel, a avut dreptate cine a spus că tu micșorezĭ distanțele și procurĭ aripĭ.

Trad. de **D. Tomescu-Putna.**

Siluete algeriene

Muzicanţĭ maurĭ

Sunt orele cincĭ. Soarele care apune a perdut din puterea sa, așa că toată lumea ese din casă. Străzile se animează. Din cazărmĭ ies tiraioriĭ cu fruntile rase, îmbrăcațĭ în albastru. Cafenelele maure se umplu de cliențĭ indolențĭ. Vânzătoriĭ de migdale prăjite strigă în gura mare marfa pe care o vând și cerșetoriĭ orbĭ prin cântece plângătoare ișĭ spun suferințele lor.

In dosul zidurilor albe fără ferestre, se aud cântece bizare, monotone, nostalgice. O muzică ascuțită repetă mereu acelaș motiv, în vreme ce loviturĭ surde ritmează măsura pe tamburine.

Dacă deschizĭ la întâmplare una din acele porțĭ de fier care pare că cuprind o închisoare, spectacolul va fi același. In jurul meselor pe băncĭ stau arabĭ, rar câțĭva turiștĭ europenĭ. Maure bătrâne încărcate cu bijuteriĭ de argint servesc cafea sau ceaĭ cu mentă, în ceștĭ foarte micĭ, și o dansatoare care n'are maĭ mult de patrusprezece anĭ se leagănă încet și ritmic, cu acelaș surâs, având aerul că se gândește în altă parte. Ea trece printre mese urmată de muzicanțĭ.

Un grup de muzicanțĭ maurĭ

Olg.

TRAVERSAREA ATLANTICULUI
in balon

Iată o chestiunea care nu s'a rezolvit până acuma cu toate încercările făcute cu baloanele. Distanța dela New-York în Franța este de 300 mile marine de 1852 metri, ceea ce dă 5000 kilometri. Să suprimăm, dacă voițĭ, 500 kilometri, pentru că sunt oarecare puncte maĭ apropiate între două coaste ale Oceanulu, și să examinăm cifrele.

Se înțelege că nu vom ține socoteală de vânturĭ. Vântul este, când amic, când adversar; este maĭ cu seamă un necunoscut. Așa să-l considerăm, căcĭ dacă am căuta să-l întrebuințăm, ar trebui să căutăm vânturile regulate, adică între insulele Capuluĭ-Verde și Antile. Proectul elaborat de d-niĭ Berget, Wilfrid de Fouviele și Capazza este bazat pe ideea de maĭ sus, dar se aplică la balonul liber. Să maĭ adăugăm că, cu toate miile de ascensiunĭ, nicĭ un balon n'a făcut niciodată o distanță care s'ar apropiat de aceasta. Recordul este, în adevăr, de 1900 ilometri, distanța între cele două grupe de insule trece de 2500 kilometri.

Maĭ ambițioșĭ, partizaniĭ balonuluĭ dirijabil și al aeroplanuluĭ voesc să atace trecerea Atlanticuluĭ de nord din continent în continent.

Să le examinăm șansele:

Sunt, cum am spus, 5000 kilometri, adică de 5 orĭ distanța dela Dunkerque la Perpignan sau de două orĭ aceea de la Paris la Petersburg. Să zicem că pe la mijlocul Oceanuluĭ ar întâlni o escadră ce ar fi pusă acolo pentru a-ĭ aștepta. Dar dacă un vânt neașteptat l'ar împinge spre nord sau spre Sud?

Raidul luĭ „Adjutant-Reau" a bătut toate recordurile de distanță, de durată și de puțină consumație. El a făcut 917 kilometri în 21 ore, 20 m. 50 sec. adică o viteză mijlocie de 42 kil. 973 pe oră. I-ar trebui decĭ pentru ca să facă 5000 m. cel puțin 116 ore. El a consumat la 10 kilometri 126 litri esență, 11 litri de uleĭ, 1 litru de apă. Ar consuma decĭ pentru 5000 kilometri de 50 orĭ maĭ mult sau 6300 litri de esență, 580 litri de uleĭ și 50 litri de apă. Ajungem dar la un total de 6930 chilograme. Bidoanele goale pentru 900 kilometri cântăreau 130 kilograme vor cântări pentru 5000 kilom., 700 chilograme. Să maĭ adăugăm 500 chilograme pentru lest, 100 pentru mâncare, și 500 kilograme pentru luminat, diverse, o cabină căcĭ ar trebui să se culce și eĭ și să se adăpostească. Maĭ adăugăm apoĭ greutatea a nouă oamenĭ de echipagiu trebuincioșĭ, îmbrăcămintea, etc. adică 700 chilograme.

Ajungem la o greutate totală de 9330 kilograme. Saŭ, balonul cubează 8650 metri cubi. Adică fiecare metru cub ar trebui să poarte aproape 1 kil. 100 și ar trebui ca învelișul, nacela, motorul și elocile să nu cântărească nimic. Și lucrul este cam greu.

Cu aeroplanul este maĭ caracteristic încă. Să luăm aeroplanul de 50 caĭ cu care Beaumont a câștigat circuitul din 1911 și apoĭ cu 100 caĭ cu care Weymann a câștigat concursul.

Cu maximul de 90 kilometri pe oră, ceĭ 50 caĭ aĭ luĭ Beaumont ar traversa Oceanul în minimum 56 ore. La încercările concursuluĭ a întrebuințat 22 kil. 350 pe